a
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
15 ސެޕްޓެމްބަރ 2020 ގެ ނިޔަލަށް ދުނިޔެއާއި ރާއްޖޭގެ އިގުތިސާދީ ހާލަތާއި ތަސައްވުރަށް
ރިއާޔަތްކޮށް 6 އޮކްޓޫބަރު 2020 ގައި މި ބަޔާނުގައިވާ އަންދާޒާތައް ވަނީ އިސްލާހުކުރެވިފައި.

1. ތައާރަ 4...
ފު
2020 2019 .2
ވަނަ އަހަރު ހުށަހެޅި ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީއާއި ވަނަ އަހަރުގެ ބަ ޖެޓާ ހުރި ތަފާތު 4..
2020 .3
ވަނަ އަހަރުގެ މުރާޖައާ 6...
6 2020 3.1
ވަނަ އަހަރުގެ އިގުތިސާދީ ހާލަތާއި ރިވައިޒްކު ރި އަންދާޒާ ތައް ....
6 3.1.1
ތުރުވެރިކަމު ގެ ސިނާއަތް ....
ފަ
7 3.1.2
ޑީ ....
ޖީ ޕީ
8 3.1.3
ވަޒީ ފާގެ ބާޒާ ރު ....
3.1.4 ޝަ 9
އިންފްލޭ ން ....
9 3.1.5
އެކްސް ރނަ ސެކް ރ ....
ޓަ ލް ޓަ
11 3.1.6
ނިޔޭގެ އިގުތިސާ ތަސައްވުރު ....
ދު ދީ
12 2020 3.2
ގެ ޖޫން މަހުގެ ނިޔަލަށް ލިބި އިވާ އާމް ނީ އާއި ހިނގާ އިވާ ޚަރަ ....
ފަ ދަ ފަ ދު
12 3.2.1
އާމް ނީ ....
ދަ
13 3.2.2
ޚަރަ ....
ދު
13 3.2.3
ބަ ބެ ންސް ....
ޖެޓު ލެ
14 2020 3.3
ވަނަ އަހަރުގެ ނިޔަލަށް ދައުލަތަށް ލިބޭނެކަމަށް މިހާރު ލަ ކު ރާ ޖުމުލަ އާމްދަނީ އާއި ހިނގާނެ ޚަރަދު ....
ފާ
14 3.3.1
އާމް ނީ ....
ދަ
15 3.3.2
ޚަރަ ....
ދު
15 3.3.3
ބަ ބެ ންސް ....
ޖެޓު ލެ
4. އު ތުގެ ސްކަ ސީ 16
ދަ ލަ ފި ލް ޕޮލި
16 4.1
މެދުރާސްތާގެ މާލީ ސިޔާސަތުގެ އަމާޒު ....
17 4.2
ސްކަލް ލިސީ އަމާޒު ތައް ހާސިލުކުރުމަށް އަޅާނެ ޔަވަޅު ....
ފި ޕޮ ފި
5. މެ ރާސްތާގެ އުލަތުގެ ބަ ޓު 18
ދު ދަ ޖެ
18 5.1
މެ ރާސްތާގެ އިގުތިސާ އަން ޒާ ....
ދު ދީ ދާ
20 5.2
ދައުލަތަށް ލިބޭނެކަމަށް ލަފާކު ރާ އާމްދަނީ ....
20 5.2.1
މެދުރާސްތާގައި ދައުލަތަށް ލިބޭނެކަމަށް ލަ ކު ރާ އާމްދަނީގެ ބޭސްލައިން ....
ފާ
21 5.2.2
ހިލޭ އެހީގެ ގޮތުގައި ލިބޭނެކަމަށް ލަ ކު ރެވޭ އާމް ނީ ....
ފާ ދަ
21 5.2.3
އާމް ނީ އިތުރުކު ރުމަށް ހުށަހަޅާ އައު ކަންކަމުން އިތުރަށް ލިބޭނެކަމަށް އަން ޒާކު ރާ އާމް ނީ ....
ދަ ދާ ދަ
22 5.2.4
ޖުމުލަ އާމް ނީއާއި ހިލޭ އެހީ ....
ދަ
2 2023 2021
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން -

23 5.3
ދައުލަތުން ކު ރާނެކަމަށް ލަފާކު ރާ ހޭދަ ....
23 2020 5.3.1
ވަނަ އަހަރާއި މެދުރާސްތާގެ ބޭސްލައިން ބަ ޖެޓު ....
5.3.2 ޝް 24
އަލަށް ށާ މަ ރޫއުތަކާ އި ރިކަ ރަންޓް ރޮގްރާމްތަކު ގެ ޚަރަ ....
ފަ ޕް ދު
24 5.3.3
ކަ އުންސިލްތަކަށް ގްރާންޓް ގެ ގޮތުގައި ކު ރާ އިސާ ....
ދޫ ފަ
25 5.3.4
ޖުމުލަ ބަ ޖެޓާއި ޚަރަދު ....
25 5.3.5
މެ ރާސްތާގައި ޚަރަ ކު ޑަ ކު ރުން ....
ދު ދު
26 5.4
މެދުރާސްތާގެ ބަ ޖެޓު ބެލަންސް ....
6. ބަ ޓު އިނޭންސިންގ އަ ރަނި 27
ޖެ ފަ ދި ދަ
7. ސެންސި ވި އެނެ ސިސް 29
ޓި ޓީ ލި
8. ސް ކަލް ސްޓްރެޓަޖީއަށް ހުރި ހިރާސްތައް 32
ފި
9. ދައުލަތުގެ ޚަރަދަށް ޒިންމާވުމު ގެ ޤާނޫނުގައިވާ މިންގަ ނޑު ތައް ހާސިލުކު ރެވޭ މިންވަރު 34
35 10.
ނިންމުން ....
36 2020 2019 :1
ޖަދުވަލު އަދި ވަނަ އަހަރުގެ އާމްދަނީ އަދި ޚަރަދު ....
ވަލު 2: މެ ރާސްތާގެ އިގުތިސާ އަން ޒާ ތައް 38
ޖަދު ދު ދީ ދާ
39 2023 2021 :3
ޖަ ވަލު އިން އަށް އަން ޒާކު ރާ އާމް ނީ އަ ޚަރަ ....
ދު ދާ ދަ ދި ދު
ޖަދުވަލު 4: މެދުރާސްތާގައި އާމްދަނީ އިތުރުކު ރުމަށް ކު ރެވިދާނެ ކަންތައްތަކު ގެ ތަފުސީލު 41
ޖަދުވަލު 5: މެދުރާސްތާގައި ޚަރަދު ކު ޑަ ކު ރުމަށް އެޅިދާނެ ޔަވަޅުތަކު ގެ ތަ ސީލު 43
ފި ފު
3 2023 2021
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން -

މިއީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2013 (ދައުލަތުގެ ޚަރަދަށް ޒިންމާވުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ
މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީއަށް ހުށަހަޅާ ދައުލަތުގެ މެދުރާސްތާގެ ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާނެއެވެ.
މި ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ މި ހުށަހަޅަނީ ކޮވިޑް 19- އާ ގުޅިގެން ރާއްޖޭގެ އިގުތިސާދަށާއި މާލީ ހާލަ ތަށް މިހާތަނަށް ކުރިމަތިވެފައިނުވާފަދަ
ލޮޅުމެއް ކުރިމަތިވެފައިވާ ދަ ނޑިވަޅެއްގައެވެ. އެހެންކަމާއެކު، ރާއްޖޭގެ ފިސްކަލް ސިޔާސަތުގެ މިސްރާބު މި ވަނީ ބަދަލުކުރަންޖެހިފައެވެ.
މިގޮތުން މި ސްޓްރެޓެޖީ އެކުލަވާ ލައިފައިވަނީ މި ހާލަތުން އަރައިގަތުމަށާއި މެދުރާސްތާގައި ދެމެހެއްޓެނިވި ފިސްކަލް ސިޔާސަތެއް
އެކުލަވާލުމުގެ މައްޗަށެވެ. 2021 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓާއި މެދުރާސްތާގެ ބަޖެޓުތައް އެކުލަވާލެވޭނީ މި ސްޓްރެޓެޖީގެ މައްޗަށެވެ.
މި ބަޔާނުގައި ވޭތުވެދިޔަ އަހަރު ހުށަހެޅި ބަޔާނާއި ފާސްކުރި ބަޖެޓުގެ ފަރަގު އެނަލައިޒްކޮށް، މިހާރުގެ ހާލަތު އަންގައިދިނުމުގެ ގޮތުން
2020 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓުގެ މުރާޖައާއެއް ހިމެނިފައިވާނެއެވެ. އޭގެ ފަހުން، މެދުރާސްތާގެ ފިސްކަލް ސިޔާސަތުގެ އަމާޒުތަކާއި ސިޔާސަތު
ބައްޓަންކުރާނެ ގޮތުގެ ހިސާބުތައް ބަޔާންކޮށްފައިވާނެއެވެ. މިގޮތުން މެދުރާސްތާގައި ބަޖެޓު ބެލެންސް އަދި ދައުލަތުގެ ދަރަނި ހިފަހައްޓާނެ
މިންގަ ނޑަށް ރިއާޔަތްކޮށް، އާމްދަނީ އާއި ޚަރަދަށް ގެންނަންޖެހޭނެ ބަދަލުތަކާއި، ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޒުކުރުމަށް ލިބިގެންދާނެ
ފިސްކަލް ސްޕޭސް (ނުވަތަ އަލަ ށް ފަށާ މަޝްރޫއުތަކަށާއި ޕްރޮގްރާމްތަކަށް ބަޖެޓުގައި ހުންނާނެ ޖާގަ) އަށް އަލިއަޅުވާލާފައިވާނެއެވެ. މި
ކަރުދާސް ބިނާކޮށްފައި މި ވަނީ "މީޑިއަމް ޓަރމް ފިސްކަލް ފްރޭމްވަރކް" އާއި ބޭސްލައިން ބަޖެޓުގެ ހިސާބުތައް ތައްޔާރުކުރުމުގެ ތެރެއިން
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސްއިން ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ އާމްދަނީ އަދި ޚަރަދުގެ އަންދާޒާތަކުގެ މައްޗަށެވެ.
މި ބައިގައި ބަލައިލައިފައިވާނީ 2019 ވަނަ އަހަރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅައިފައިވާ 2020 އިން 2022 ގެ ފިސްކަލް
ސްޓްރެޓެޖީގައިވާ އަންދާޒާތަކާއި 2020 ވަނަ އަހަރު ފާސްކޮށްފައިވާ 2020 އިން 2022 ގެ ބަޖެޓުގައިވާ އަންދާޒާތަކުގެ ފަރަގަށެވެ.
ތާވަލު 2020-2022 :1 ގެ ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީއާއި 2020-2022 އަށް ފާސްކުރި ބަޖެޓު އަންދާޒާ
ފިސްކަލް ސްޓް ރެ ޓަޖީ އަންދާޒާ ފާސްކުރި ބަޖެޓު އަންދާޒާ
(މިލިއަން ރުފިޔާއިން) 2022 2021 2020 2022 2021 2020
ޖުމުލަ އާމްދަނީއާއި ހިލޭ އެހީ 31,154.6 29,675.2 29,921.6 31,881.8 29,788.2 30,731.5
ޓެކުހުގެ ގޮތުގައި ލިބޭ އާމްދަނީ 21,903.9 20,612.6 17,852.3 22,597.0 20,898.2 19,542.5
ޓެކްސް ނޫން ގޮތްގޮތުން ލިބޭ އާމްދަނީ 7,114.8 6,917.1 6,854.4 7,569.1 7,177.6 7,173.4
ހިލޭ އެހީ 2,136.0 2,145.5 5,214.9 1,715.7 1,712.4 4,015.5
ޖުމުލަ ބަޖެޓު 42,657.2 42,749.5 37,871.3 45,663.6 41,665.0 39,552.7
ލޯނު އަނބުރާ ދެއްކުން 6,163.5 3,017.7 1,883.7 7,033.7 2,938.2 2,491.0
ޖުމުލަ ޚަރަދު 36,472.4 39,710.5 35,966.4 38,607.7 38,704.9 37,040.0
ޖުމުލަ ބޭސްލައިން ބަޖެޓު 40,332.4 40,980.5 30,902.8 40,044.0 35,184.1 32,201.3
ރިކަރަންޓް ޚަރަދު 20,854.7 21,011.2 20,241.5 21,990.2 21,421.7 20,427.6
ކެޕިޓަލް ޚަރަދު 19,477.7 19,969.2 10,661.3 18,053.8 13,762.4 11,773.7
ފީ.އެސް.އައި.ޕީ 9,938.2 13,632.6 5,582.6 7,190.0 7,190.0 5,690.0
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 4 2023

ފިސްކަލް ސްޓް ރެ ޓަޖީ އަންދާޒާ ފާސްކުރި ބަޖެޓު އަންދާޒާ
(މިލިއަން ރުފިޔާއިން) 2022 2021 2020 2022 2021 2020
ނިއު ޕޮލިސީ އިނީށިއޭޓިވްސް 1.7 5,353.5 3,500.0 4,500.0 5,500.0 -
ކައުންސިލްތަކަށް ދޫކުރާ ގްރާންޓް 1,963.7 1,767.3 1,615.0 2,119.6 1,980.9 1,851.3
އޯވަރޯލް ބެލެންސް (5,317.8) (10,035.3) (6,044.8) (6,725.9) (8,916.7) (6,308.5)
ޕްރައިމަރީ ބެލެންސް (3,148.6) (7,902.6) (4,201.1) (3,905.1) (6,196.2) (4,018.6)
2020 އިން 2022 ގެ ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީއާއި 2020 އިން 2022 ވަނަ އަހަރަށް ފާސްކޮށްފައިވާ ބަޖެޓާ އަޅައިބަލާއިރު، ބަޖެޓުގެ
ޑެފިސިޓް ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީއާ އެއް މިންގަ ނޑެއްގައި ހިފެހެއްޓުމަށް އިސްކަންދީފައިވެއެވެ. ފާސްކުރި ބަޖެޓުގެ އާމްދަނީ ފިސްކަލް
ސްޓްރެޓެޖީއާ އަޅައިބަލާއިރު ދަށް ނަމަވެސް، ޚަރަދުވެސް އެއާ އެއް މިންވަރަކަށް އެޖަސްޓްކޮށްފައިވާކަން ފާހަގަވެއެވެ.
2020 އިން 2022 ގެ ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އާއި 2020 އިން 2022 ވަނަ އަހަރަށް ފާސްކޮށްފައިވާ ބަޖެޓާ އަޅައިބަލާއިރު އާމްދަނީގެ
އަންދާޒާތައް މައިގަ ނޑު ގޮތެއްގައި ދަށްވެފައިވަނީ ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީގައި އާމްދަނީ އިތުރުކުރުމަށް ކަނޑައެޅި އައު ކަންތައްތަކުގެ
ސިޔާސަތުތައް މުރާޖައާކުރުމަށާއި ކަ ނޑައެޅުމަށް މަސައްކަތްތަކެއް ބަޖެޓު ތައްޔާރުކުރުމުގެ ކުރިން ކުރުމުގެ ސަބަބުން، ބަޖެޓުގައި
ހިމަނައިފައިވާ އަންދާޒާތައް ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީގައި ހިމަނައިފައިވާ އަންދާޒާތަކަށްވުރެ ދަށްވެފައިވާތީއެވެ. މީގެ އިތުރުން 2020 ވަނަ
އަހަރުގެ ބަޖެޓަށް މެދުރާސްތާގެ އިގުތިސާދީ އަންދާޒާތައް މުރާޖައާކޮށްފައިވުމުންވެސް ފިސްކަލް ސްޓްރެޓަޖީގެ އާމްދަނީގެ އަންދާޒާތަކަށްވުރެ
ބަޖެޓުގެ އަންދާޒާތައް ދަށްވެފައިވެއެވެ.
2020 އިން 2022 ވަނަ އަހަރުގެ ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އެކުލަވާލައިފައިވަނީ 2019 އިން 2023 ވަނަ އަހަރުގެ ނިޔަލަށް ސަރުކާރުން
ހާސިލުކުރަން ބޭނުންވާ އަމާޒުތަކާއި ލަ ނޑުދަ ނޑިތައް އަދި އެ ކަންކަން ހާސިލުކުރުމަށްޓަކައި ހިންގުމަށް ރާވައިފައި ވާ ޕްރޮގްރާމްތައް
ބަޔާންކޮށް އެކު ލަވާލެވުނު ސްޓްރެޓީޖިކް އެކްޝަން ޕްލޭން ޝާއިއުކުރުމުގެ ކުރިންނެވެ. މި ސްޓްރެޓީޖިކް އެކްޝަން ޕްލޭން
ޝާއިއުކުރުމާއެކު 2020 އިން 2022 ވަނަ އަހަރަށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ބަޖެޓު ފަރުމާކޮށްފައިވަނީ މި ޕްލޭނުގައި ހިމެނޭ ކަންކަން
ހާސިލްކުރުމުގެ ގޮތުން ކުރަންޖެހޭ ކަންކަމަށް އިސްކަންދީގެންނެވެ.
2020 އިން 2022 ގެ ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީއާއި 2020 އިން 2022 އަށް ފާސްކޮށްފައިވާ ބަޖެޓުގެ އަންދާޒާތަކާ އަޅައިކިޔާއިރު،
ބަޖެޓުގެ ޖުމުލަ ރިކަރަންޓް އަދި ކެޕިޓަލް ޚަރަދު މައިގަ ނޑު ގޮތެއްގައި ކުޑަވެފައިވަނީ ދަރަނީގެ ޚިދުމަތުގެ ޚަރަދާއި ދަރަނި އަނބުރާ
ދެއްކުމަށް ކުރާ ހޭދައިގެ ތެރެއިން ރާއްޖޭގެ އެތެރޭގެ ފަރާތްތަކަށް ކުރާ ހޭދަ ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީއަށް އަންދާޒާކުރި މިންވަރަށްވުރެ
ބަޖެޓުގެ އަންދާޒާތައް ކުޑަވެފައިވާތީއެވެ. މީގެ އިތުރުން ބަޖެޓު ތައްޔާރުކުރިއިރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން
ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު ފާސްވެ ކައުންސިލްތަކަށް މަރުކަޒީ ސަރުކާރުން ދޫކުރާ ގްރާންޓްގެ މިންވަރު ޖުމުލަ ބަޖެޓުގެ ބަދަލުގައި އާމްދަނީއަށް
ބިނާކޮށް ކަ ނޑައަޅައިފައިވުމާއެކު، ކައުންސިލްތަކަށް ދޫކުރުމަށް ބަޖެޓަށް އަންދާޒާކުރި ގްރާންޓުގެ މިންވަރުވެސް ފިސްކަލް ސްޓްރެޓަޖީގެ
އަންދާޒާއަށްވުރެ ކުޑަވެފައިވެއެވެ.
ހަމަ އެހެންމެ 2020 ވަނަ އަހަރަކީ ސަރުކާރުން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ބޭނުންވާ ބޮޑެތި އުމްރާނީ ތަރައްގީގެ މަޝްރޫއުތައް ފެށުމަށް
ބަޖެޓުގައި ހިމަނައިފައިވާ އަހަރެކެވެ. އަދި މި މަޝްރޫއުތައް 2020 ގައި ފެށުމަށް 2019 ވަނަ އަހަރުގެ ތެރޭގައި މަސައްކަ ތްތަކެއް
ކުރެވިފައިވުމާއެކު، މި މަޝްރޫއުތަކަށް ދެން ކުރިއަށްހުރި އަހަރުތަކުގައި ހިނގާނެކަމަށް ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީއަށް އަންދާޒާކުރި
އަދަދުތަކަށްވުރެ އިތުރަށް ހިނގާނެކަމަށް 2021 އާއި 2022 ގެ ބަޖެޓުގައި ވަނީ އަންދާޒާކުރެވިފައެވެ.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 5 2023

މި ބައިގައި ހިމަނައިފައިވަނީ 2020 ވަނަ އަހަރުގެ އިގުތިސާދީ ހާލަތަށާއި 2020 ވަނަ އަހަރުގެ ޖޫން މަހުގެ ނިޔަލަށް ލިބިފައިވާ
އާމްދަނީއާއި ހިނގާފައިވާ ޚަރަދާއި 2020 ވަނަ އަހަރަށް ރިވައިޒްކޮށްފައިވާ އާމްދަނީ އާއި ބަޖެޓުގެ އަންދާޒާތަކެވެ.
2020 ވަނަ އަހަރުގެ ކުރީކޮޅު ކޮވިޑް19-ގެ ބަލިމަޑުކަން ދުނިޔޭގައި ހަލުވިކަމާއެކު ފެތުރެން ފެށުމާއެކު ރާއްޖެއަށް މިބަލި އައުން
ހުއްޓުވުމަށް ފެބުރުވަރީ މަހުގެ ތެރޭގައި ޗައިނާއަށް ދަތުރުކުރާ ޑިރެކްޓް ފްލައިޓްތައް ހުއްޓާލުމަށްފަހު މާރިޗު މަހުގެ ތެރޭގައި އިޓަލީ އަދި
ކޮވިޑް 19- ފެތުރެމުންދިއަ ގިނަ ގައުމުތަކަކުން ދަތުރުކުރާ ފްލައިޓުތައްވެސް ހުއްޓާލިއެވެ. 7 މާރިޗުގައި ކޮވިޑް19- ގެ ފުރަތަމަ ކޭސް
ރާއްޖޭގައި ފެނުމާއެކު ފިޔަވަޅުތައް ވަރުގަދަކޮށް 12 މާރިޗު ގައި ސިއްހީ ކުއްލި ނުރައްކަލުގެ ހާލަތު ފުރަތަމަ ފަހަރަށް އިއުލާނުކުރެވުނެވެ.
އަދި ބަލި ކޮންޓްރޯލް ކުރުމަށްޓަކައި ފަތުރުވެރިން މީހުން ދިރިއުޅޭ ރަށްރަށުގެ ގެސްޓްހައުސްތަކަށް ޗެކްއިންކުރުމާއި ރިސޯޓުން ބޭރަށް
ދަތުރުކުރުން މަނާކުރެވުނެވެ. އަދި 27 މާރިޗު ގައި އޮން-އަރައިވަލް ވިސާ ދޫކުރުން ވަގުތީ ގޮތުން މެދުކަ ނޑާލައި ރާއްޖޭގެ ބޯޑަރު
ބަންދުކުރެވުނެވެ.
15 ޖުލައި ގައި ރާއްޖޭގެ ބޯޑަރު އަލުން ހުޅުވާލުމާއެކު ރިސޯޓުތަކާއި ސަފާރީތައް ކަ ނޑައެޅިފައިވާ ސިއްހީ ގައިޑްލައިންތަކާ އެއްގޮތަށް
ފަތުރުވެރިކަމަށް ހުޅުވާލުމަށް ހުއްދަ ދެވުނެވެ. ނަމަވެސް، މީހުން ދިރިއުޅޭ ރަށްރަށުގައި ގެސްޓްހައުސްތަކާއި ސިޓީ ހޮޓާތައް ހުޅުވުން
ވަނީ އޮކްޓޯބަރު މަހަށް ފަސްކުރެވިފައެވެ. އަދި މާލެ ސަރަހައްދުގެ ގެސްޓަ ހައުސްތައް ހުޅުވުން ނޮވެންބަރު މަހަށް ވަނީ ފަސްކުރެވިފައެވެ.
ރާއްޖޭގެ ބޯޑަރު ހުޅުވާލެވުނު ނަމަވެސް ކޮވިޑް 19- އިން ރައްކާތެރިވުމަށް ގިނަ ގައުމުތަކުން ބޯޑަރުތައް އަދިވެސް ވަނީ ބަންދުކޮށްފައެވެ.
އަދި ފްލައިޓްތަކުގެ އޮޕަރޭޝަން އިތުރުވުމަށްވެސް ދުވަސް ނަގާނެ ކަމަށް ބެލެވެއެވެ. އެހެން ކަމާއެކު ބައެއް ރިސޯޓުތައް ހުޅުވުން ވެ ސް
ވަނީ ފަސްކުރެވިފައެވެ.
މި އަހަރުގެ ޖަނަވަރީ މަހު ރާއްޖެއަށް ޒިޔާރަތްކުރި ފަތުރުވެރިންގެ އަދަދު މިދިޔަ އަހަރުގެ ޖަނަވަރީ މަހާ އަޅައިބަލާއިރު 14.4 އިންސައްތަ
އިތުރުވި ނަމަވެސް، ކޮވިޑް19- ގެ ބަލިމަޑުކަން ދުނިޔޭގައި ހަލުވިކޮށް ފެތުރެން ފެށުމާއެކު ދުނިޔޭގެ ގިނަ ގައުމުތަކެއްގެ ބޯޑަރުތައް
ބަންދުކޮށް ދަތުރުފަތުރަށް ބުރޫއެރުމާއެކު ރާއްޖޭގެ ފަތުރުވެރިކަމަށް އޭގެ އަސަރުކުރިއެވެ. މިގޮތުން ރާއްޖެއަށް ޒިޔާރަތްކުރި ފަތު ރުވެރިންގެ
އަދަދު މި އަހަރުގެ ފެބުރުވަރީ މަހު މިދިޔަ އަހަރާ އަޅާބަލާއިރު 11.1 އިންސައްތަ ދަށްވެފައިވެއެވެ. އަދި މާރިޗު މަހު ރާއްޖެއަށް
ޒިޔާރަތްކުރި ފަތުރުވެރިންގެ އަދަދު 63.4 އިންސައްތައިން ދަށްވެފައިވާއިރު އޭޕްރިލްއިން ފެށިގެން ބޯޑަރު ހުޅުވުމާ ދެމެދަށް އެއްވެސް
ފަތުރުވެރިއަކު ރާއްޖެއަށް ޒިޔާރަތްކޮށްފައެއް ނުވެއެވެ. މި ފަދައިން ބެޑްނައިޓްސްވެސް ޖަނަވަރީ މަހު 14.4 އިންސައްތައިން
ކުރިއަރާފައިވާއިރު ފެބުރުވަރީ މަހު 0.1 އިންސައްތައިން ދަށްވެ މާރިޗު މަހު 44.1 އިންސައްތައިން ދަށްވިއެވެ. އަދި އޭޕްރިލް އިން ޖޫން
ގެ ނިޔަލަށް ބެޑްނައިޓްސް ވަނީ 99 އިންސައްތައިން ދަށަށް ގޮސްފައެވެ.
ޖުލައި 15 ގައި ބޯޑަރު ހުޅުވާލުމާއެކު ޖުލައި މަހު ރާއްޖައަށް ޒިޔާރަތް ކޮށްފައިވަނީ 1,752 ފަތުރުވެރިންނެވެ. އަދި އޮގަސްޓު މަހުގެ
ނިޔަލަށް ޒިޔާރަތް ކޮށްފައިވަނީ 7,628 ފަތުރުވެރިންނެވެ. ޖުލައި މަހުގެ ބެޑްނައިޓްސް ފާއިތުވި އަހަރާ އަޅާބަލާއިރު 96.8 އިންސައްތައިން
ދަށް ވިއިރު އޯގަސްޓު މަހު 92.6 އިންސައްތައިން ވަނީ ދަށަށް ގޮސްފައެވެ. މިއީ ކުރިން ލަފާކުރި މިންވަރަށްވުރެ ދަށް އަދަދުތަކެކެވެ.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 6 2023

މި ކަންކަމަށް ރިއާޔަތްކޮށް ކޮވިޑް19- އާ ގުޅިގެން މި އަހަރުގެ ނިޔަލަށް ރާއްޖެއަށް ޒިޔާރަތްކުރާ ފަތުރުވެރިންގެ އަދަދު ފާއިތުވި އަހަރާ
އަޅައިބަލާއިރު 72.7 އިންސައްތައިން ދަށަށްދާނެކަމަށް އަންދާޒާކުރެވެއެވެ. އަދި ބެޑްނައިޓްސް 67 އިންސައްތައިން ދަށަށްދާނެކަމަށް
ބެލެވެއެވެ.
ޗާޓު 1: ޓޫރިޒަމް ބެޑްނައިޓްސް އަދި ޒިޔާރަތްކުރާ ފަތުރުވެރިންގެ އަދަދު އަހަރުން އަހަރަށް ކުރިއަރާ މިންވަރު
ބެޑްނައިޓްސް (%) ރާއްޖެއަށް ޒިޔާރަތްކުރާ ފަތުރުވެރިން (%)
4.5 10.7 9.3 11.7 9.6 15.5 14.4
0.1
8.0 12.4 9.3 11.4 9.8 13.6 14.4 -44.1
-11.1
-99.1 -99.3 -99.7 -96.8 -92.6
-63.4
-100.0 -100.0 -100.0 -98.7 -94.5
މައުލޫމާތު: މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް
ރާއްޖޭގެ އިގުތިސާދީ އުފެއްދުންތެރިކަމުގެ 25 އިންސައްތަ ފަތުރުވެރިކަމުގެ ސިނާއަތުން ސީދާ ހިއްސާކުރާއިރު، ނުސީދާކޮށް މި ހިއްސާ
އިތުރަށް ބޮޑުވާނެކަމަށް ބެލެވެއެވެ. އެހެންކަމުން، މި އަހަރުގެ ތެރޭގައި ފަތުރުވެރިން ޒިޔާރަތްކުރާ މިންވަރު ބޮޑުތަނުން ދަށްވާނެކަމަށް
ބެލެވޭތީ، ޖުމުލަކޮށް އިގުތިސާދުގެ އުފެއްދުންތެރިކަން ވެސް ބޮޑުތަނުން ދަށަށްދާނެކަމަށް ބެލެވެއެވެ. މީގެ އިތުރުންވެސް އޭޕްރީލް މަހުގެ
މެދުތެރޭގައި ރާއްޖޭގައި ކޮވިޑް 19- ފެތުރެންފަށައި ލޮކްޑައުން އަކަށް ދިއުމާއެކު ގިނަ ސިނާއަތްތަކުގެ އުފެއްދުންތެރިކަމަށް އިތުރު ލޮޅުމެއް
އެރިއެވެ. މިގޮތުން އިމާރާތްކުރުމުގެ ދާއިރާ، ވިޔަފާރީގެ ދާއިރާ، ދަތުރުފަތުރާއި މުވާސަލާތުގެ ދާއިރާ ހިމެނެއެވެ. 2020 ވަނަ އަހަރުގެ
ބަޖެޓު ތައްޔާރުކުރިއިރު މި އަހަރުގެ ރިއަލް ޖީޑީޕީ 7.5 އިންސައްތައިން ކުރިއަރާނެކަމަށް ބެލެވިފައިވީ ނަމަވެސް، ކޮވިޑް19- ގެ
ބަލިމަޑުކަމުގެ ސަބަބުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިގުތިސާދަށް ކުރިމަތިވެފައިވާ ބޮޑު ލޮޅުމުގެ ސަބަބުން މީހާރު ބެލެވެނީ މި އަހަރުގެ ރިއަލް
ޖީ.ޑީ.ޕީ 21.7 އިންސައްތައިން ދަށަށްދާނެކަމަށެވެ. އަދި 2020 ވަނަ އަހަރު ނޮމިނަލް ޖީޑީޕީ 97.5 ބިލިއަން ރުފިޔާގައި ހުންނާނެކަމަށް
ކުރިން ބެލެވުނު ނަމަވެސް މިހާރު އަންދާޒާކުރެވެނީ 65.1 ބިލިއަން ރުފިޔާއަށް އެ އަދަދު ދަށްވާނެކަމަށެވެ.
ޗާޓު 2: ޖީޑީޕީއަށް އަންނާނެކަމަށް އަންދާޒާކުރާ ބަދަލު
ރިއަލް ޖީޑީޕީ (%) ނޮމިނަލް ޖީޑީޕީ)ބިލިއަން ރުފިޔާ(
10.0 6.3 6.8 6.9 5.9 7.5 120.0
5.0 100.0
97.5
0.0 88.8 80.0
82.0
(5.0) 72.9 60.0
67.3 65.1
(10.0) 40.0
(15.0) 20.0
-21.7
(20.0) 0.0
2016 2017 2018 2019 2020
(25.0) (20.0)
މައުލޫމާތު: މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް / މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީ
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 7 2023
19 ޖުލައި
19 އޮގަސްޓު
19 ސެޕްޓެންބަރު
19 އޮކްޓޫބަރު
19 ނޮވެންބަރު
19 ޑިސެންބަރު
20 ޖަނަވަރީ
20 ފެބުރުވަރީ
20 މާރިޗު
20 އެޕްރީލް
20 މޭ
20 ޖޫން
20 ޖުލައި
20 އޮގަސްޓު

ކޮވިޑް 19- ގެ ސަބަބުން ވަޒީފާގެ ބާޒާރަށް ވަނީ ބޮޑު ލޮޅުމެއް އަރާފައެވެ. ވަކިން ޚާއްސަކޮށް ފަތުރުވެރިކަމުގެ ސިނާއަތް އަހަރުގެ ބޮޑު
މުއްދަތަކަށް ބަންދުކޮށް ހީނަރުވެފައިވާ މި ދަ ނޑިވަޅުގައި މި ސިނާއަތުގައި މަސައްކަތްކުރަމުންދާ މުވައްޒަފުންގެ ވަޒީފާއަށް ވަނީ ބޮޑު
އަސަރެއްކޮށްފައެވެ. ޔޫއެންޑީޕީއިން ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ރެޕިޑް އިމްޕެކްޓް އެސެސްމަންޓަކުން ދައްކާގޮތުގައި ކޮވިޑް19- ގެ ސަބަބުން ރިސޯޓު
އިންޑަސްޓްރީން އެކަނިވެސް 45,000 މުވައްޒަފުންގެ ވަޒީފާއަށް ވަނީ އަސަރުކޮށްފައެވެ. މީގެ ތެރެއިން 22,000 މުވައްޒަފުންނަކީ ދިވެހި
މުވައްޒަފުންނެވެ. މީގެ އިތުރުން ގެސްޓެހައުސް އިންޑަސްޓްރީ އަދި ރިސޯޓުތަކާއި ފަތުރުވެރިންނަށް ޚިދުމަތްތައް ފޯރުކޮށްދޭ ފަރާތްތަކުގެ
ވަޒީފާއަށްވެސް ވަނީ އަސަރުކޮށްފައެވެ. ފަތުރުވެރިކަމުގެ ސިނާއަތުގެ އިތުރުން އިމާރާތްކުރުމުގެ ސިނާއަތުގައި މަސައްކަތް ކުރާ ފަރާތްތަކާއި
ކުދި އަދި މެދުފަންތީގެ ވިޔަފާރިތަކުގައި މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކާއި، ފްރީލޭންސް މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކަށް ވެސް ކޮވިޑް 19- ކާރިސާގެ
އަސަރު ވަނީ ކޮށްފައެވެ.
2020 ގެ އޭޕްރިލް އިން ސެޕްޓެމްބަރުގެ ނިޔަލަށް ކޮވިޑް 19- އާ ގުޅިގެން އަމިއްލަ މަސައްކަތަށާއި ވަޒީފާއަށާއި މުސާރައަށް ނޭދެވޭ
އަސަރުކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކަށް ސަރުކާރުން ދެމުންދާ އިންކަމް ސަޕޯޓު އެލަވަންސަށް 74,492 އެޕްލިކޭޝަން ހުށަހެޅިފައިވެއެވެ. އޮކްޓޯބަރ
1 ގެ ނިޔަލަށް 8,648 ފަރާތަކަށް 22,751 އިންކަމް ސަޕޯޓު އެލަވަންސް ޕޭމަންޓުގެ ގޮތުގައި ޖުމްލަ 96.4 މިލިއަން ރުފިޔާ ވަނީ
ދޫކުރެވިފައެވެ.
ރާއްޖޭގެ އަންއެމްޕްލޯއިމަންޓް ތަފާސްހިސާބުތައް ގަވައިދުން ބެލެހެއްޓުމުގެ އިންތިޒާމުތައް އަދި ހަމަޖެހިފައިނުވާތީ، ކޮވިޑް19- ގެ ސަބަބުން
ސީދާ އަންއެމްޕްލޯއިމަންޓް ރޭޓަށް އަންނާނެ ބަދަލު އަންދާޒާކުރަން ދަތި ނަމަވެސް، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރާ މީހުންގެ އަދަދު ނުވަތަ ވަޒީފާ
ނެތް މީހުންގެ އަދަދު މިހާލަތުގައި އިތުރުވެފައިވާކަން ޔަގީނެވެ. ނޭޝަނަލް ބިއުރޯ އޮފް ސްޓެޓިސްޓިކްސްގެ ހިސާބުތަކަށް ބަލާއިރު،
ރާއްޖޭގެ އަންއެމްޕްލޯއިމަންޓް ރޭޓު 2019 ގައި ހުރީ 5.3 އިންސައްތައިގައެވެ. ކޮވިޑް19- އާ ގުޅިގެން ޖޮބް ސެންޓަރަށް ލިބިފައިވާ
ޝަކުވާތަކާއި އެހެނިހެން މައުލޫމާތުތަކަށް ބަލާއިރު، އަންއެމްޕްލޯއިމަންޓް ރޭޓު މިވަގުތު 5.2 އިންސައްތައަށްވުރެ މަތިވާނެކަމަށް ބެލެވެއެވެ.
ތާވަލު 2: ސެޕްޓެމްބަ ރ 2020 ގެ ނިޔަލަށް ޖޮބް ސެންޓަރަށް ހުށަހަޅައިފާވާ އެޕްލިކޭޝަން
މުޅި މުސާރަ 130
މުސާރައިގެ އެއްބައި 516
ނޯ ޕޭ ލީވްއަށް ދާންޖެހިފައިވާ 15,981
މުސާރައިން އުނިކޮށްފައިވާ 10,896
ސަސްޕެންޑްކޮށްފައިވާ 775
ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާ 9,386
އަމިއްލަ މަސައްކަތްކުރާ 35,295
އެހެނިހެން 1,513
ޖުމުލަ 74,492
މައުލޫމާތު: މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓް
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 8 2023

ކޮވިޑް 19- ގެ ސަބަބުން ދަތުރުފަތުރާއި، ސަޕްލައި ޗެއިންއަށް އައި ލޮޅުމާއެކު އަގުތައް މަތިވެދާނެ ކަމަށް ބެލެވުނެވެ. ނަމަވެސް އަހަރުގެ
ފުރަތަމަ 8 މަހުގައި ރާއްޖޭގެ އިންފްލޭޝަން ރޭޓް ނުވަތަ ތަކެތީގެ އަގުތަށް އިތުރުވާ މިންވަރު ހުރީ އެވަރެޖެކޮށް ނެގަޓިވްކޮށެވެ. މާނައަކީ
ޖުމްލަކޮށް އަގުތައް ވަނީ ދަށަށް ގޮސްފައެވެ. އަގުތައް ދަށަށްދިއުމުގެ ސަބަބުތަކުގެ ތެރޭގައި ސަރުކާރުން ބައެއް ކާބޯތަކެތީގެ އަގުތައް
ކޮންޓްރޯލްކުރުމަށް އަޅާފައިވާ ފިޔަވަޅުތަކާއި ކަރަންޓާއި ފެނުގެ ބިލަށް ދެވުނު ޑިސްކައުންޓާއި، ލޯނުއަނބުރާ ދެއްކުމަށް ދެވުނު
މޮރޮޓޯރިއަމްގެ ސަބަބުން ބައެއް ގެދޮރުގެ ކުލި ދަށްކޮށްފައިވުންހިމެނެވެ.
ދުނިޔޭގެ ބަޒާރުގައި ތަ ކެތީގެ އަގުތައް ތެލާއި ހަކަތައިގެ އަގާ ގުޅިފައިވާއިރު މި އަހަރުގެ ތެރޭގައި ހަކަތައިގެ އަގު ދަށްވެފައިވުމަކީ ވެސް
ބާޒާރުގައި އަގުތައް ހިފެހެއްޓިފައިވާ އެއް ސަބަބެވެ. މި އަހަރު ފެށުނުއިރު ސާފުނުކުރާ ތެޔޮފީފާއެއްގެ އަގު ހުރީ 60 އެމެރިކާ ޑޮލަރު
ހިސާބުގައެވެ. މިއަހަރުގެ ތެރޭގައި ހަކަތައިގެ އަގު އެންމެ ދަށަށް ދިޔައިރު ސާފުނުކުރާ ތެޔޮ ފީފާއެއްގެއަގު ހުރީ 20 އެމެރިކާ ޑޮލަރާ
ގާތުގައެވެ. އަހަރުގެ މިހާތަނަށް ދުނިޔޭގެ އިގުތިސާދުގެ ހަރަކާތްތައް ކޮންމެވެސް މިންވަރަކަށް ފެށި އިތުރުވަމުންދިއުމާއެކު ތެޔޮ ފީފާއެއްގެ
އަގު ވަނީ 40 އެމެރިކާ ޑޮލަރަށް އުފުލިފައެވެ.
ރާއްޖޭގެ އިންފްލޭޝަން ރޭޓަކީ މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި އިމްޕޯޓްކުރާ މުދަލުގެ އަގުގެ ޒަރީއާއިން އަންނަ އިންފްލޭޝަނެއް ނުވަތަ "އިމްޕޯޓެޑް
"
އިންފްލޭޝަން އަކަށް ވާތީ، މި ދަނޑިވަޅުގައި ދިވެހި ރުފިޔާގެ އަގު ވެއްޓިއްޖެނަމަ އިންފްލޭޝަން ރޭޓު މަތިވާނެއެވެ. އެހެންކަމުން
އިންފްލޭޝަން ރޭޓު ހިފެހެއްޓުމަށް އެކްސްޗޭންޖް ރޭޓު އެއް މިންގަ ނޑެއްގައި ހިފަހައްޓަންޖެހެއެވެ. އަދި ބޭރު ފައިސާ މަދުވެފައިވާ މި
ދަ ނޑިވަޅުގައި ކާބޯތަކެއްޗާއި ގޭބިސީން ބޮޑު ޚަރަދެއް ކުރަންޖެހޭ ބާވަތްތައް އިމްޕޯޓުކުރުމަށް ބޭރު ފައިސާ ލިބޭނެ ގޮތް ޔަގީންވެގެން
ދިއުމަކީ އަގުތައް ހިފެހެއްޓުމަށް އަޅަންޖެހޭ މުހިންމު ފިޔަވަޅެކެވެ.
ޗާޓު 3: ޖުލައި 2019 އިން އޮގަސްޓް 2020 ގެ ނިޔަލަށް ރާއްޖޭގެ އިންފްލޭޝަން ރޭޓު (%)
1.3 1.2
0.8 0.9
0.5
0.3
0.0 0.0
-0.4
-1.1 -1.2
-3.6
-3.9
-4.5
މައުލޫމާތު: ނޭޝަނަލް ބިއުރޯ އޮފް ސްޓެޓިސްޓިކްސް
ދިވެހިރާއްޖެއަށް ލިބޭ ބޭރު ފައިސާގެ ބޮޑު ބައެއް ލިބެނީ ފަތުރުވެރިކަމުގެ ދާއިރާއިންނެވެ. ކޮވިޑް19- ވައިރަސް މުޅި ދުނިޔޭގައި
ފެތުރުމާއެކު ބައިނަލްއަގުވާމީ ވައިގެދަތުރުފަތުރު ހުއްޓި، ރާއްޖޭގެ ބޯޑަރު ބަންދުކުރުމުގެ ސަބަބުން ފަތުރުވެރިކަމުން ވަންނަ ބޭރު ފައިސާ
މުޅިންހެން ހުއްޓުނެވެ. އަދި ޖުލައި މަހު ބޯޑަރު ހުޅުވާލުމާއެކު ފަތުރުވެރިން ޒިޔާރަތްކުރަން އަލުން ފެށި ކޮންމެވެސް މިންވަރަކަށް ބޭރު
ފައިސާ ލިބުނު ނަމަވެސް އަހަރުގެ ނިޔަލަށް ރާއްޖެއަށް ލިބޭ ބޭރު ފައިސާ ވަރަށް ބޮޑުތަނުން ދަށްވާނެ ކަމަށް ބެލެވެއެވެ.
ފަތުރުވެރިކަމުގެ އިތުރުން ރާއްޖެއަށް ބޭރު ފައިސާ ދެން މައިގަ ނޑުގޮތެއްގައި ލިބެނީ މަސް އެކްސްޕޯޓްކޮށްގެންނެވެ. ކޮވިޑް 19- ގެ
ސަބަބުން ދަތުރުފަތުރު ހުއްޓި، މަސް އެކްސްޕޯޓުކުރާ ޔޫރަޕުގެ ގިނަ ގައުމުތަކެއް ލޮކްޑައުން ކުރުމާއެކު މަހުގެ އަގު ވެއްޓި މަސް
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 9 2023
19 ޖުލައި
19 އޮގަސްޓު
19 ސެޕްޓެންބަރު
19 އޮކްޓޫބަރު
19 ނޮވެންބަރު
19 ޑިސެންބަރު
20 ޖަނަވަރީ
20 ފެބުރުވަރީ
20 މާރިޗު
20 އެޕްރީލް
20 މޭ
20 ޖޫން
20 ޖުލައި
20 އޮގަސްޓު

އެކްސްޕޯޓުކުރެވޭ މިންވަރު ދަށަށް ދިޔައެވެ. ދަތުރުފަތުރު އަލުން ފެށި ޔޫރަޕުގައި ލޮކްޑައުން ލުއި ކުރުމާއެކު އަގުތައް ރަނގަޅުވަމުން
ދިޔަނަމަވެސް މިދިޔަ އަހަރާ އަޅައިބަލާއިރު މަސް އެކްސްޕޯޓުކުރާ މިންވަރާއި، މަހުގެ އެކްސްޕޯޓުން ލިބޭ އާމްދަނީވެސް މި އަހަރުގެ
ތެރޭގައި ދަށްވާނެކަމަށް އަންދާޒާކުރެވެއެވެ.
ޗާޓު 4: އިމްޕޯޓު އަދި އެކްސްޕޯޓް (މަހުން މަހަށް ކުރިއަރާ މިންވަރު))%(
އެކްސްޕޯޓް (އެފްއޯބީ) އިމްޕޯޓް (ސީއައިއެފް)
200.0
141.2
150.0
84.4
100.0 57.7
39.8 31.5
50.0 -9.8 2.0 -1.5 -2.6 -1.4 -0.7 4.7 6.4
-23.6 -23.6 -25.3 -19.3
0.0 -43.8
4.3 7.7 3.3 2.4 10.6 3.4 2.8 -3.3 -54.5 -56.5
-50.0 -7.0 -12.0 -9.6 -12.8 -19.0
-48.4 -45.3 -35.2 -33.7
-53.5 -63.9 -45.8
-100.0
މައުލޫމާތު: މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސް
އެކްސްޕޯޓުގެ ގޮތުގައި ބޭރު ފައިސާ ލިބޭމިންވަރު މަދުވެފައިވާއިރު، އިމްޕޯޓުކުރުމަށްޓަކައި ބޭރު ފައިސާ ޚަރަދުކުރަންޖެހޭ މިންވަރު ވެސް
ވަނީ ދަށަށް ގޮސްފައެވެ. މިގޮތުން ފަތުރުވެރިކަމުގެ ދާއިރާ ގިނަ މަސްތަކަކަށް ހުއްޓުމަކަށް އައިސް، ފަތުރުވެރިން ޒިޔާރަތްކުރާ މިން ވަރު
ދަށްވެފައިވާއިރު، މި ސިނާއަތަށް ބޭނުންވާ އިމްޕޯޓުގެ މިންވަރު ދަށްވެފައިވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން ސަޕްލައި ޗޭނަށް އައިސްފައިވާ ދަތިތަކުގެ
ސަބަބުން ބައެއް އިމާރާތްކުރުމުގެ މަޝްރޫއުތައް މަޑުޖެހުމާއެކު އިމާރާތްކުރުމަށް ބޭނުންވާ ސާމާނު އެތެރެކުރާ މިންވަރުވެސް ދަށްވެފައި
ވެއެވެ. މިގޮތުން 2019 ވަނަ އަހަރުގެ ޖަނަވަރީ އިން އޮގަސްޓުގެ ނިޔަލަށް 1,838.1 މިލިއަން އެމެރިކާ ޑޮލަރުގެ މުދާ ރާއްޖެއަށް
އެތެރެކޮށްފައިވާއިރު، 2020 ވަނަ އަހަރުގެ މި މުއްދަތުގައި އެތެރެކޮށްފައިވަނީ 1,280.9 މިލިއަން އެމެރިކާ ޑޮލަރުގެ މުދަލެވެ. މިއީ
30.3 އިންސައްތައިގެ ދަށްވުމެކެވެ. ނަމަވެސް ޖުމްލަ ގޮތެއްގައި ބޭރުފައިސާގެ އާމްދަނީ ދަށްވާ މިންވަރު، އިމްޕޯޓު ދަށްވާ މިންވަރަށްވުރެ
މަތިވާނެކަމަށް ބެލެވެއެވެ.
ބޭރު ފައިސާ ލިބޭ މިންވަރު ދަށްވުމާ ގުޅިގެން އެކްސްޗޭންޖް ރޭޓް ދެމެހެއްޓުމަށް ރިޒާވުން ހޭދަކުރަންޖެހޭ މިންވަރު އިތުރުވެފައި ވެއެވެ.
މިގޮތުން އޮގަސްޓު މަހުގެ ނިޔަލަށް ރާއްޖޭގެ ރަސްމީ ރިޒާވުގައި ހުރީ 569.6 މިލިއަން އެމެރިކާ ޑޮލަރެވެ. މިއީ 2.9 މަސް ދުވަހުގެ
އިމްޕޯޓަށް ފުދޭ މިންވަރަށެވެ. ދައުލަތުގެ ރިޒާވަށް އަންނަ ދަތިކަން ވަގުތީގޮތުން ފޫބެއްދުމަށް ލިބެންހުރި ވަސީލަތްތައް ބޭނުން ކުރެވޭނަމަ،
އެކްސްޗޭންޖް ރޭޓަށާއި ރިޒާވަށް އޮންނަ ޕްރެޝަރު ކުޑަ ކުރެވިދާނެއެވެ .
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 10 2023
19 ޖަނަވަރީ
19 ފެބުރުވަރީ
19 މާރިޗު
19 އެޕްރީލް
19 މޭ
19 ޖޫން
19 ޖުލައި
19 އޮގަސްޓު
19 ސެޕްޓެންބަރު
19 އޮކްޓޫބަރު
19 ނޮވެންބަރު
19 ޑިސެންބަރު
20 ޖަނަވަރީ
20 ފެބުރުވަރީ
20 މާރިޗު
20 އެޕްރީލް
20 މޭ
20 ޖޫން
20 ޖުލައި
20 އޮގަސްޓު

ޗާޓު 5: ރިޒާވް (މިލިއަން އެމެރިކާ ޑޮލަރުން)
ޔޫޒަބަލް ރިޒާވް ގްރޮސް އިންޓަނޭޝަނަލް ރިޒާވް
938.6 889.4
836.9
756.3 776.2 778.0 766.7 753.3 776.6 757.4 741.4
677.4 644.1 612.1 607.0 604.7 702.3 649.4
530.8 569.6
317.9 295.3 251.8 250.2 249.6 276.0 275.4 248.4 225.7 236.2 315.8 311.3 277.7 269.5 230.5
204.2 201.4 152.6 155.6
122.3
މައުލޫމާތު: މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީ
ބައިނަލްއަގުވާމީ އިދާރާތަކުން ލަފާކުރާ ގޮތުގައި ކޮވިޑް 19- ގެ އިގުތިސާދީ ލޮޅުމަކީ މީގެ ކުރީގެ އިގުތިސާދީ ކާރިސާތަކާ ނުބައްދަލު، އަދި
ހާލަތު ބަދަލުވެގެންދާ ގޮތާމެދު ނުތަނަވަސްކަން ބޮޑު އަދި ހާލަތުން އަރައިގަތުމާމެދު ހިރާސްތައް ހުރި ކާރިސާއެކެވެ.
ޖޫން 2020 ގައި އައި.އެމް.އެފުން ނެރެފައިވާ ދުނިޔޭގެ އިގުތިސާދީ ތަސައްވުރުގައި އަންދާޒާ ކުރާ ގޮތުގައި ކޮވިޑް19- ގެ ސަބަބުން
ދުނިޔޭގެ އިގުތިސާދީ ދުވެލި 4.9 އިންސައްތައިން ދަށަށްދާނެއެވެ. މިގޮތުން ތަރައްގީވެފައިވާ ގައުމުތަކުގެ ދުވެލި 8.0 އިންސައްތައިން
ދަށަށްދާނެކަމަށް ބެލެވޭއިރު، ތަރައްގީވަމުން އަންނަ ގައުމުތަކުގެ ދުވެލި 3.0 އިންސައްތައިން ދަށަށްދާނެކަމަށް ބެލެވެއެވެ. އަދި ސްމޯލް
އައިލެންޑް ޑިވެލޮޕިންގ ސްޓޭޓްސް (ސިޑްސް) ގެ އިގުތިސާދީ ދުވެލި އެވްރެޖްގޮތެއްގައި 3.6 އިންސައްތައިން ދަށަށްދާނެކަމަށް ބެލެވެއެވެ.
މި ބަލިމަޑުކަމުގެ ސަބަބުން ދިމާވެފައިވާ އިގުތިސާދީ ހީނަރުކަމުން އަރައިގަތުމަށް ކުރިން އަންދާޒާކޮށްފައިވާ ވަރަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް
ދެމިގެންދާނެކަމަށްވެސް މި ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. މިގޮތުން މި ބަލިމަޑުކަމާ ގުޅިގެން ދަތުރުފަތުރު ހުއްޓާލަންޖެހުމުން އެ
ސިނާއަތާއި އެ ސިނާއަތާ ގުޅުންހުރި ދާއިރާތަކަށް ކުރާ ނޭދެވޭ އަސަރު ދުނިޔޭގެ ހުރިހާ އިގުތިސާދަކަށްވެސް ކުރާނެއެވެ. އަދި ބަލި
ފެތުރުން ހުއްޓުވުމަށް އަޅައިފައިވާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ސަބަބުން އިންސާނީ ވަސީލަތްތަކުގެ ޚަރަދު ބޮޑުވެ، ދުނިޔޭގެ އެކި ގައުމުތަކުގެ
އިގުތިސާދީ ލަނޑުދަނޑިތައް ހާސިލުކުރުމަށް ދަތިވެގެންދާނެއެވެ. މިއާއެކު ކޮވިޑް19- ގެ ކުރިން އިގުތިސާދީ ހަރަކާތްތައް ހުރި މިންވަރަށް
ގެންދިއުމަށް ގިނަ ގޮންޖެހުންތަކަކާ ކުރިމަތިލާންޖެހޭނެކަމަށް މި ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.
2021 ވަނަ އަހަރުގެ ދުނިޔޭގެ އިގުތިސާދީ ދުވެލި މިހާރު ހުންނާނެކަމަށް އައި.އެމް.އެފް އިން ލަފާކުރެވެނީ 5.4 އިންސައްތައިގައެވެ.
މިއީ ކޮވިޑް19- ގެ ކުރީގެ އަންދާޒާތަކަށްވުރެ 3.4 ޕަސެންޓޭޖް ޕޮއިންޓް ދަށް އަދަދެކެވެ.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 11 2023
19 ޖަނަވަރީ
19 ފެބުރުވަރީ
19 މާރިޗު
19 އެޕްރީލް
19 މޭ
19 ޖޫން
19 ޖުލައި
19 އޮގަސްޓު
19 ރު ސެޕްޓެންބަ
19 އޮކްޓޫބަރު
19 ނޮވެންބަރު
19 ޑިސެންބަރު
20 ޖަނަވަރީ
20 ފެބުރުވަރީ
20 މާރިޗު
20 އެޕްރީލް
20 މޭ
20 ޖޫން
20 ޖުލައި
20 އޮގަސްޓު

ތާވަލު 3: ޖަނަވަރީ – ޖޫންގެ ނިޔަލަށް ލިބިފައިވާ އާމްދަނީއާއި ހިނގާފައިވާ ޚަރަދުގެ ތަފުސީލު
ޖޫން މަހުގެ ނިޔަލަށް
(މިލިއަން ރުފިޔާއިން) 2020 2019
ޖުމުލަ އާމްދަނީ އާއި ހިލޭ އެހީ 6,712.9 11,624.5
ޓެކްސް އާމްދަނީ 5,269.8 8,652.6
ޓެކްސް ނޫން އާމްދަނީ 1,415.6 2,494.5
ހިލޭ އެހީ 27.5 477.5
ޖުމުލަ ބަޖެޓު 13,064.1 13,092.0
ދަރަނި އަދާކުރުން 535.9 527.8
ޖުމުލަ ޚަރަދު 12,521.6 12,557.4
ރިކަރަންޓް ޚަރަދު 8,929.2 9,220.3
ކެޕިޓަލް ޚަރަދު 3,592.4 3,337.1
ޕީ.އެސް.އައި.ޕީ 2,077.0 1,987.2
އޯވަރޯލް ބެލަންސް (ޑެފިސިޓް) (5,808.6) (932.9)
ޕްރައިމަރީ ބެލަންސް (5,432.2) (239.7)
2020 ވަނަ އަހަރުގެ ޖޫން މަހުގެ ނިޔަލަށް ޖުމުލަ އާމްދަނީ އާއި ހިލޭ އެހީގެ ގޮތުގައި ލިބިފައިވަނީ 6,712.9 މިލިއަން ރުފިޔާއެވެ.
މިއީ 2019 ވަނަ އަހަރުގެ މި މުއްދަތުގައި ލިބުނު އާމްދަނީއާއި ހިލޭ އެހީއާ އަޅައިބަލާއިރު 42.3 އިންސައްތައިގެ ދަށްވުމެކެވެ.
ރާއްޖެއާއި މުޅި ދުނިޔޭގައި ފެތުރެމުންދާ ކޮވިޑް19- ގެ ސަބަބުން ދައުލަތަށް ލިބޭ އާމްދަނީއަށް ވަނީ ނޭދެވޭ އަސަރުކޮށްފައެވެ. މިގޮތުން
27 މާރިޗުން 15 ޖުލައިގެ ނިޔަލަށް ރާއްޖޭގެ ބޯޑަރުތައް ބަންދުކުރުމާ ގުޅިގެން ޓޫރިޒަމް ދާއިރާއިން ލިބުނު އާމްދަނީ)ޓީޖީއެސްޓީ،
އެއަރޕޯޓް ސަރވިސް ޗާޖް، އެއަރޕޯޓް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފީ އަދި ގްރީން ޓެކްސް(ވަނީ ބޮޑުތަނުން ދަށްވެފައެވެ. މިއާއެކު ގިނަ އަދަދެއްގެ
ރިސޯޓުތަކެއް ވަގުތީގޮތުން ބަންދުކުރަންޖެހިފައިވާތީ، ރިސޯޓުތައް ހިންގާ ފަރާތްތަކަށް ފައިސާގެ ދަތިކަމާ ވަނީ ކުރިމަތިލާންޖެހިފައެވެ.
އެހެންކަމުން ރިސޯޓުތަކުގެ ބިމު ކުލިން ލިބުނު އާމްދަނީވެސް ވަނީ ބޮޑުތަން ދަށްވެފައެވެ. އަދި މި ބަލިން ރައްކާތެރިވުމަށް ސަރުކާރުން
އަޅައިފައިވާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ސަބަބުން ޖީޖީއެސްޓީވެސް ވަނީ ދަށްވެފައެވެ. މީގެ އިތުރުން މި މުއްދަތުގައި އިމްޕޯޓުކުރި މިންވަރު ދަށްވުމާއެކު
އިމްޕޯޓް ޑިއުޓީގެ ގޮތުގައި ލިބުނު އާމްދަނީ ވަނީ ދަށްވެފައެވެ. ކޮވިޑް 19- ގެ އަސަރު ވިޔަފާރިތަކަށް ކުރަންފަށައިފައިވަނީ 2019 ގެ
ދެވަނަ އިންޓެރިމް ދައްކަންޖެހޭ ސުންގަޑި ފާއިތުވި ފަހުން ކަމުގައިވީ ނަމަވެސް، ވިޔަފާރިތަކަށް ދިމާވެފައިވާ ކޭޝްފްލޯ ދަތިކަމާއި
ލޮކްޑައުންގެ ސަބަބުން 2019 އާ އަޅައިބަލާއިރު މި މުއްދަތުގައި ބީޕީޓީ ލިބުނު މިންވަރުވެސް ވަނީ ދަށްވެފައެވެ.
މީގެ އިތުރުން މި މުއްދަތަކީ ސަރުކާރުން އަޅައިފައިވާ ފިޔަވަޅުތަކާ އެއްގޮތަށް ދައުލަތަށް ލިބެންޖެހޭ ފައިސާ ބަލައިގަންނަ ގިނަ އިދާރާތައް
ބަންދުކޮށްފައިވާ މުއްދަތެއްކަމުން، ޓެކުހާއި ޓެކުހަށް ނުވާ އެހެނިހެން ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭ ސުންގަޑި ފަސްވެ، ޖުމުލަ ގޮތެއްގައި ފައިސާ
ބަލައިގަތުން ވަނީ ދަށްވެފައެވެ.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 12 2023

2020 ވަނަ އަހަރުގެ ޖޫން މަހުގެ ނިޔަލަށް ހިލޭ އެހީގެ ގޮތުގައި ލިބިފައިވަނީ 27.5 މިލިއަން ރުފިޔާއެވެ. ކޮވިޑް 19- އާ ގުޅިގެން
ތަކެތީގެ ގޮތުގައި ލިބުނު ހިލޭ އެހީ ވަނީ އިތުރުވެފައެވެ.
2020 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ހަ މަސް ދުވަހުގެ ޚަރަދުގެ ގޮތުގައި ޖުމުލަ 12,521.6 މިލިއަން ރުފިޔާ ހިނގާފައިވެއެވެ. މިއީ 2019
ވަނަ އަހަރުގެ މި މުއްދަތުގައި ހިނގި ޚަރަދާ އަޅައިބަލާއިރު 0.3 އިންސައްތައިގެ ދަށްވުމެކެވެ.
ފާއިތުވި އަހަރުގެ މި މުއްދަތާ އަޅާބަލާއިރު، މި އަހަރުގެ ޖޫން މަހުގެ ނިޔަލަށް ހިނގި ރިކަރަންޓް ޚަރަދު ދަށްވެފައިވީނަމަވެސް ކެޕިޓަލް
ޚަރަދު ވަނީ އިތުރުވެފައެވެ. ރިކަރަންޓް ޚަރަދުތަކަށް ބަލާއިރު ދައުލަތުގެ އޮފީސްތައް ބަންދުކޮށް ގޭގައި މަސައްކަތްކުރުމަށް ނިންމުމާއި
ގިނަ ދަތުރުތައް ހުއްޓާލަންޖެހުމާއެކު ދައުލަތް ހިންގުމުގެ ގިނަ ޚަރަދުތައް ކުޑަކުރެވިފައިވީނަމަވެސް، ކޮވިޑް19- ގެ ސަބަބުން ކުރީ
ސަފުގައި މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފުންނަށް ހިނގާ ޚަރަދާއި އެ ފަރާތްތަކުން ރައްކައުތެރިވުމަށް ބޭނުންވާ ޕީޕީއީއަށާއި އެހެނިހެން
ކޮންޒިއުމަބަލްސްއަށް ހިނގާ ޚަރަދު ވަނީ އިތުރުވެފައެވެ. މީގެ އިތުރުން މި އަހަރުގެ މި މުއްދަތުގައި ދައުލަތުން ދޭ އެކި އެހީ ތަކަށްކުރާ
ޚަރަދުވެސް ވަނީ އިތުރުވެފައެވެ. މިގޮތުން މި އަހަރުގެ ޖޫން މަހުގެ ނިޔަލަށް އާސަންދައަށް ކޮށްފައިވާ ޚަރަދު ހުރީ 549.5 މިލިއަން
ރުފިޔާގައެވެ. އަދި ކޮވިޑް19- އާ ގުޅިގެން ކަރަންޓާއި ފެން ބިލަށް ޑިސްކައުންޓް ދިނުމަށް ނިންމުމާ ގުޅިގެން މި ސަބްސިޑީތަކަށް
ކޮށްފައިވާ ޚަރަދުވެސް އިތުރުވެފައިވެއެވެ. ހަމަމިއާއެކު 2020 ވަނަ އަހަރު ދަރިވަރުންގެ ހެނދުނުގެ ނާސްތާ ޕްރޮގްރާމަށް ހިނގި
ޚަރަދުވެސް ވަނީ އިތުރުވެފައެވެ.
މި އަހަރުގެ ޖޫން މަހުގެ ނިޔަލަށް ހިނގާފައިވާ ކެޕިޓަލް ޚަރަދުތަކަށް ބަލާއިރު، ޕީއެސްއައިޕީގެ މަޝްރޫއުތަކުގެ ކެޕިޓަލް ކޮމްޕޮނެންޓަށް
2,077.0 މިލިއަން ރުފިޔާ ހިނގާފައިވާއިރު، މީގެ ތެރެއިން މާލެ -ގުޅީފަޅު ޕޯޓް މަޝްރޫއަށާއި ޑިޕްލޮމެޓިކް އެންކްލޭވްއަށް ބޭނުންވާ ބިން
ގަތުމަށް ކޮށްފައިވާ ޚަރަދު ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކަށް ދޫކު ރާ ކެޕިޓަލް ޖޫން މަހުގެ ނިޔަލަށް ހުރީ
1,020.8 މިލިއަން ރުފިޔާގައެވެ. މިއީ ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތައް މެދުވެރިކޮށް ރައްޔިތުންނަށް ފޯރުކޮށްދޭ ޚިދުމަތްތަކާއި ކޮވިޑް -
19 އާ ގުޅިގެން މި ކުންފުނިތަކުން އިތުރަށް ކުރަންޖެހޭ ޚަރަދުތައް ފޫބެއްދުމަށް ބޭނުންވާ ފައިސާ ދޫކުރަމުންދާތީ ވެފައިވާ އިތުރުވުމެކެވެ.
ހަމަމިއާއެކު، ކޮވިޑް19- ގެ ސަބަބުން މާލީ ހީނަރުކަން ދިމާވެފައިވާ ވިޔަފާރިތަކަށް ލުއި ލޯނު ދޫކުރުމަށް 360.0 މިލިއަން ރުފިޔާގެ
ބަޖެޓުވެސް ވަނީ މި މުއްދަތުގައި ދޫކުރެވިފައެވެ. އަދި ކޮވިޑް19- އާ ގުޅިގެން ގާއިމުކޮށްފައިވާ ފެސިލިޓީތަކަށް ބޭނުންވާ އިކުއިޕްމަންޓާއި
މެޝިނަރީ ހޯދުމަށް ޚަރަދު ހިނގައިފައިވާތީ، ކެޕިޓަލް އިކުއިޕްމަންޓަށްވެސް ފާހަގަކުރެވޭ މިންވަރަކަށް މި މުއްދަތުގައި ޚަރަދު
ހިނގާފައިވެއެވެ.
2020 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ހަ މަހު ދައުލަތަށް ލިބުނު އާމްދަނީ ބޮޑުތަނުން ދަށްވެފައިވީ ނަމަވެސް، ކޮވިޑް19- އާ ގުޅިގެން ސިއްހީ
އަދި އިޖުތިމާއީ ރައްކާތެރިކަމަށާއި މި ބަލިމަޑުކަމުގެ ސަބަބުން ރާއްޖޭގެ އިގުތިސާދަށް ކުރާ ނޭދެވޭ އަސަރު ކުޑަކުރުމަށްޓަކައި ދައު ލަތުގެ
ޚަރަދުތައް ވަނީ އިތުރުކުރަންޖެހިފައެވެ. އެހެންކަމުން، 2020 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ހަ މަސް ނިމު ނުއިރު ދައުލަތުގެ އޮވަރޯލް
ބެލެންސްވަނީ 5,808.6 މިލިއަން ރުފިޔާއިން ޑެފިސިޓްވެފައެވެ. އަދި މި މުއްދަތުގެ ޕްރައިމަރީ ބެލެންސް ވަނީ 5,432.2 މިލިއަން
ރުފިޔާއިން ޑެފިސިޓްވެފައެވެ.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 13 2023

2020 ވަނަ އަހަރަށް ރިވައިޒްކޮށްފައިވާ ބަޖެޓަކީ ކޮވިޑް 19- ގެ ސަބަބުން ރާއްޖޭގެ އިގުތިސާދަށް އަރައިފައިވާ ލޮޅުމާއެކު ދައުލަތަށް ލިބޭ
އާމްދަނީ ބޮޑުތަނުން ދަށްވާނެކަމަށް ބެލެވިފައިވާތީ، އެހެނިހެން ގޮތްގޮތުން ފައިނޭންސިން ހަމަޖެއްސޭނެ މިންވަރަށް ބަލައި އެކުލަވާލައިފައިވާ
ބަޖެޓެކެވެ. މިގޮތުން މި ބަޖެޓަކީ ދައުލަތުގެ ޚަރަދުތައް ކުޑަކޮށް މި ބަލިމަޑުކަމުގެ ސަބަބުން ދައުލަތުން ކުރަންޖެހިފައިވާ އިތުރު ޚަރަދުތަކަށް
ޖާގަ ލިބޭގޮތަށް ފަރުމާކުރެވިފައިވާ ބަޖެޓެކެވެ.
ތާވަލު 2020 :4 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓު ތަފުސީލު
ފާސްކުރި ރިވައިޒްކުރި
(މިލިއަން ރުފިޔާއިން) 2020 2020
ޖުމުލަ އާމްދަނީ އާއި ހިލޭ އެހީ 13,734.3 29,921.6
ޓެކްސް އާމްދަނީ 9,812.1 17,852.3
ޓެކްސް ނޫން އާމްދަނީ 2,264.9 6,854.4
ހިލޭ އެހީ 1,657.2 5,214.9
ޖުމުލަ ބަޖެޓު 31,200.5 37,871.3
ދަރަނި އަދާކުރުން 1,129.2 1,883.7
ޖުމުލަ ޚަރަދު 30,050.1 35,966.4
ރިކަރަންޓް ޚަރަދު 20,169.1 22,337.9
ކެޕިޓަލް ޚަރަދު 9,880.9 13,628.5
ޕީ.އެސް.އައި.ޕީ 5,491.1 10,454.8
އޯވަރޯލް ބެލަންސް (ޑެފިސިޓް))16,315.8((6,044.8)
ޕްރައިމަރީ ބެލަންސް (14,607.8))4,201.1(
އަހަރުގެ މިހާތަނަށް އާމްދަނީ އާއި ހިލޭ އެހީ ލިބިފައިވާ ގޮތަށާއި، ކޮވިޑް19- އާ ގުޅިގެން ފަތުރުވެރިކަމުގެ ސިނާއަތަށާއި އެހެނިހެން
ދާއިރާތަކަށް އަންނާނެކަމަށް ބެލެވޭ ލޮޅުންތަކަށް ބިނާކޮށް، ދައުލަތަށް މި އަހަރުގެ ތެރޭގައި އާމްދަނީ އާއި ހިލޭ އެހީ ލިބޭނެކަމަށް މިހާރު
ބެލެވެނީ 13,734.3 މިލިއަން ރުފިޔާއެވެ. މިއީ 2020 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓު ފާސްކުރިއިރު އަންދާޒާކުރި އާމްދަނީއާއި ހިލޭ އެހީއާ
އަޅައިބަލާއިރު 40.7 އިންސައްތައިގެ ދަށްވުމެކެވެ.
ކޮވިޑް 19- އާ ގުޅިގެން ފަތުރުވެރިކަމުގެ ސިނާއަތަށް އަތުވެފައިވާ ލޮޅުމާއެކު ޓޫރިޒަމް ދާއިރާއިން ސިދާގޮތުން ނަގާ ޓެ ކްސްތަކުން ލިބޭ
އާމްދަނީ ދަށްވާނެކަމަށް ބެލެވެއެވެ. ފަތުރުވެރިކަމުގެ ސިނާއަތަކީ ދަތުރުފަތުރާއި އާންމު ވިޔަފާރިފަދަ އެހެން ގިނަ ސިނާއަތްތަކެއް ބަރޯސާވާ
ސިނާއަތެއްކަމުން، ފަތުރުވެރިކަމުގެ ސިނާއަތަށް ކުރާ ނޭދެވޭ އަސަރު އި ގުތިސާދުގެ އެހެނިހެން ދާއިރާތަކަށްވެސް ކުރާނެތީ ޖީޖީއެސްޓީ
އަދި ބީޕީޓީއަށްވެސް މީގެ ނޭދެވޭ އަސަރު ކުރާނެއެވެ. ހަމައެހެންމެ މި އަހަރު ބޭންކުތަކުގެ ފައިދާވެސް ދަށްވާނެކަމަށް އަންދާޒާކުރެވޭތީ
ބޭންކް ޕްރޮފިޓް ޓެކުހުން ލިބޭ އާމްދަނީވެސް މިހާރު ބެލެވެނީ ކުރިން އަންދާޒާކުރިވަރަށްވުރެ ދަށްވާނެކަމަށެވެ. މީގެ އިތުރުން ގިނަ ވިޔަފާރި
ހަރަކާތްތައް މަޑުޖެހިފައިވުމާއެކު މި އަހަރު އިމްޕޯޓްކުރާ މިންވަރު ދަށްވާނެކަމަށް މިހާރު ބެލެވޭތީ އިމްޕޯޓް ޑިއުޓީން ލިބޭ އާމްދަނީވެސް
ދަށްވާނެއެވެ.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 14 2023

ފަތުރުވެރިކަމުގެ ސިނާއަތަށް ކުރާ ނޭދެވޭ އަސަރުން އެއަރޕޯޓް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފީގެ ގޮތުގައި ލިބޭ އާމްދަނީ ދަށްވެގެންދާނެކަމަށް
އަންދާޒާކުރެވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކުގެ ކޭޝްފްލޯއަށް ނޭދެވޭ އަސަރު ކުރާނެކަމަށް ބެލެވޭތީ، ޑިވިޑެންޑްގެ
ގޮތުގައި ސަރުކާރަށް ލިބޭނެކަމަށް ކުރިން އަންދާޒާކުރި ފައިސާގެ ބައެއްވެސް ލިބޭނަކަމަކަށް މިހާރު ނުބެލެވެއެވެ. އަދި ޖޫން 2020 އާއި
ޑިސެންބަރު 2020 އާ ދެމެދު ސަރުކާރަށް ދައްކަންޖެހޭ ކުލި 2021 ވަނަ އަހަރު ދެއްކުމަށް ލުއި ދިނުމާއެކު ކުލިން ލިބޭ އާމްދަނީގެ
ބައެއްވެސް ނުލިބޭނެކަމަށް ބެލެވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން 2020 ވަނަ އަހަރުގެ ތެރޭގައި ހިލޭ އެހީގެ ގޮތުގައި ލިބޭނެކަމަށް އަންދާޒާކޮށްފައިވާ
މިންވަރުން 75 މިލިއަން އެމެރިކާ ޑޮލަރު ހޯދުމުގެ މަސައްކަތް ދަނީ މިހާރު ކުރަމުންނެވެ. އަހަރުގެ މިހާތަނަށް ތަ ކެތީގެ ގޮތުގައި ލިބޭ
(އިން-ކައިންޑް) ހިލޭ އެހީ ވަނީ އިތުރުވެފައެ ވެ.
މި ކަރުދުާހގެ ޖަދުވަލު 1 ގައި 2020 ވަނަ އަހަރުގެ ނިޔަލަށް ދައުލަތަށް ލިބޭނެކަމަށް ލަފާކުރެވޭ އާމްދަނީގެ ތަފުސީލު ހިމަނައިފައިވާނެއެވެ.
ދައުލަތުގެ އާމްދަނީ ބޮޑުތަނުން ދަށްވާނެކަމަށް މިހާރު ބެލެވޭއިރު، ދައުލަތުގެ ބަޖެޓު ޑެފިސިޓް ދެމެހެއްޓެނިވި އަދި ޑެފިސިޓް
ފައިނޭންސްކުރެވޭނެ މިންވަރެއްގައި ހިފެހެއްޓުމަށްޓަކައި މި އަހަރު ދައުލަތުން ކުރުމަށް ބަޖެޓުކޮށްފައިވާ ޚަރަދުތައް ރެޝަނަލައިޒް ކޮށް
ބޮޑުތަނުން ކުޑަކުރަން ވަނީ ޖެހިފައެވެ.
އެހެން ނަމަވެސް، މި ބަލިމަޑުކަމާ ގުޅިގެން 2020 ވަނަ އަހަރަށް ފާސްކޮށްފައިވާ ބަޖެޓުގައި ނުހިމެނޭ އިތުރު ޚަރަދުތަކެއް ދައުލަތުން
ވަނީ ކުރަންޖެހިފައެވެ. މީގެ ތެރޭގައި ސިއްހީ ދާއިރާއަށާއި ޑިޒާސްޓަރ މެނޭޖްމަންޓަށާއި އިޖުތިމާއީ ރައްކާތެރިކަމަށް ކުރަންޖެހޭ ޚަރަދު
ހިމެނެއެވެ. މީގެ އިތުރުން މި މުއްދަތުގައި ރާއްޖޭގެ އިގުތިސާދަށާއި ވިޔަފާރިތަކަށް ކުރާ އަސަރު ކުޑަކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރުމުގެ
ގޮތުންވެސް އިތުރު ޚަރަދުތަކެއް ދައުލަތުން ވަނީ ކުރަންޖެހިފައެވެ. އަދި ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތައް މެދުވެރިކޮށް ރައްޔިތުންނަށް
ފޯރުކޮށްދޭ ޚިދުމަތްތައް ދެމެހެއްޓުމަށާއި މި ހާލަތުގައި އެ ކުންފުނިތައް މެދުވެރިކޮށް ރައްޔިތުންނަށް ފޯރުކޮށްދޭންޖެހިފައިވާ ޚާއްސަ
ޚިދުމަތްތަކަށް ބޭނުންވާ ކޭޝްފްލޯ ހޯދައިދިނުމުގެ ގޮތުންވެސް ދައުލަތުން ކުރަންޖެހިފައިވާ ޚަރަދުތައް ވަނީ އިތުރުވެފައެވެ.
ކޮވިޑް 19- އާ ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސިއްހީ އަދި އިގުތިސާދީ ހާލަތަށް ބިނާކޮށް ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ބޭނުންވާ މާލީ އެހީތެރިކަން ދެވޭނެ
މިންވަރަށް 2020 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓުން ހޯދޭނެ ޖާގައާއި ދައުލަތުން ކުރާ އިދާރީ ޚަރަދުތައް ކުޑަކުރެވޭނެ މިންވަރަށް ބަލައި 2020
ވަނަ އަހަރަށް ރިވައިޒްކޮށްފައިވާ ބަޖެޓުގެ ގޮތުގައި ކަ ނޑައަޅައިފައިވަނީ 31,200.5 މިލިއަން ރުފިޔާއެވެ. މީގެ ތެރެއިން ޚަރަދަކީ
30,050.1 މިލިއަން ރުފިޔާއެވެ.
މި ކަރުދާހުގެ ޖަދުވަލު 1 ގައި 2020 ވަނަ އަހަރު ދައުލަތުން ކުރާނެކަމަށް މިހާރު ލަފާކުރެވޭ ޚަރަދުގެ ތަފުސީލު ހިމަނައިފައިވާނެއެވެ.
2020 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓު ޑެފިސިޓް ހުންނާނެކަމަށް މިހާރު ބެލެވެނީ 16,315.8 މިލިއަން ރުފިޔާގައެވެ. މިއީ ރިވައިޒްކުރި ނޮމިނަލް
ޖީޑީޕީގެ ނިސްބަތުން 25.1 އިންސައްތައެވެ. އަދި 2020 ވަނަ އަހަރުގެ ރިވައިޒްކުރި ބަޖެޓުގެ ޕްރައިމަރީ ބެލެންސް ބެލެވެނީ 14,607.8
މިލިއަން ރުފިޔާއިން ޑެފިސިޓްވާނެކަމަށެވެ. މިއީ ނޮމިނަލް ޖީޑީޕީގެ ނިސްބަތުން 22.4 އިންސައްތައެވެ.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 15 2023

މެދުރާސްތާގައި ދައުލަތުގެ ފިސްކަލް ޕޮލިސީގެ އަމާޒަކީ ދެމެހެއްޓެނެވި މިންގަ ނޑެއްގައި ފިސްކަލް އަދި ދަރަނީގެ މިންގަ ނޑުތައް
ހިފެހެއްޓުމަށް އިސްކަންދީގެން، ކޮވިޑް19- ގެ ސަބަބުން ދިމާވި އި ގުތިސާދީ އަދި އިޖުތިމާއީ ގެއްލުންތަކުން އަރައިގަތުމަށާއި ރައްޔިތުންނަށް
ދޭ ޚިދުމަތްތަކުގެ ފެންވަރު ދަމަހައްޓައި ރާއްޖޭގެ އިގުތިސާދު އައު މިސްރާބަކަށް ބަދަލުކުރުމެވެ.
ކޮވިޑް 19- ގެ ސަބަބުން ރާއްޖޭ ގެ އިގުތިސާދަށް ލޮޅުން އަރައި، ދައުލަތުގެ އާމްދަނީ ދަށްވެ ދަރަނި ބޮޑުވެފައިވާ ދަ ނޑިވަޅެއްގައި، ބަޖެޓުގެ
އަމާޒުތައް ހުންނަންޖެހޭނީ އިގުތިސާދުގެ ވިލުންވެރިކަން އިތުރުކޮށް، ކުރީގެ އިގުތިސާދީ ހާލަތަށް އަނބުރާ ދިއުމަށް ކުރަންޖެހޭ ކަންކަމާ
ދިމާލަށެވެ. މިގޮތުން އިގުތިސާދީ ދުވެލި ކުރިއަރުވައި، ކޮވިޑް 19- ގެ އިގުތިސާދީ ރިކަވަރީ އަވަސްކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް 2021
ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓުން ފެންނަންޖެހެއެވެ. އަދި ނަގާ ދަރަންޏަކީ އިގުތިސާދު އިތުރަށް ފުޅާކޮށް، ރާއްޖޭގެ އުފެއްދުންތެރިކަން ކުރިއަރުވަން
ޖާގަދޭނެ ކަންތައްތަކަށް ވާންޖެހޭނެއެވެ. މީގެ ބޭނުމަކީ ދަރަނީގެ ސަބަބުން މުސްތަގުބަލުގެ ބަޖެޓުތަކަށް އަންނަ ބުރަ ކުޑަކޮށް، އިގުތިސާދު
ފުޅާވުމުގެ ސަބަބުން ދައުލަތުގެ އާމްދަނީ އިތުރުކުރުމަށް މަގުފަހިކުރުމެވެ.
މީގެ އިތުރަށް، ދައުލަތުގެ ޚަރަދުތައް މި ހާލަތުގައި އެންމެ ފައިދާކުރަނިވި ގޮތަކަށް އަލުން އަތުރާލުމަކީ ކޮވިޑް 19- ގެ އިގުތިސާދީ ޝޮކުން
އަރައިގަތުމަށް އެޅޭނެ މުހިއްމު ފިޔަވަޅެކެވެ. އަދި އެއީ ހާސިލުކު ރެވޭނެފަދަ ބަޖެޓު ފައިނޭންސިންގ ސްޓްރެޓެޖީއެއް އެކުލަވާލުމަށް ވެދެވޭނެ
އެހީއެކެވެ. އެހެންކަމުން މިހާރު ދައުލަތުން ކުރަމުންދާ އެކިއެކި ޚަރަދުތައް މިހާރަށްވުރެ އެފިޝަންޓުކޮށް ޚަރަދު ކުޑަކުރުމަށް އިސްކަންދޭތަން
މެދުރާސްތާގެ ބަޖެޓުން ފެންނަންވާނެއެވެ. އަދި ޚަރަދު ކުޑަކޮށްގެން ބަޖެޓުން ލިބޭ ޖާގައިން އިގުތިސާދު ސިންދަފާތުކުރުމަށާއި، ކޮވިޑް -
19 ގެ ރިކަވަރީއަށާއި، ދައުލަތުން ފޯރުކޮށްދޭ އިޖުތިމާއީ އަދި އަސާސީ ޚިދުމަތްތަކުގެ ފެންވަރު ރަނގަޅުކުރުމަށާއި، ސަރަހައްދީ ތަރައްގީ
ގެނައުމަށް މަސައްކަތްކުރެވޭތަން ވެސް ފެންނަންޖެހެއެވެ.
އަދި ކޮވިޑް 19- ފަދަ ސިއްހީ، އިޖުތިމާއީ އަދި އިގުތިސާދީ ކާރިސާއަކަށް ގައުމުގެ ވަސީލަތްތަކާއި މާލީ ހާލަތު ތައްޔާރުވެފައި އޮތުމަކީ
މުސްތަގުބަލުގައި ދިމާވާ މިފަދަ ކާރިސާތަކާ ކުރިމަތިލުމަށް މުހިއްމު ކަމަކަށްވާތީ، މެދުރާސްތާގެ ބަޖެޓުގައި ކާރިސާތަކަށް ތައްޔާރުވެފައިވާ
މިންވަރާއި މާލީ ރިޒާވްތައް ހަރުދަނާކުރުމަށްވެސް މަސައްކަތްކުރަންޖެހެއެވެ.
2021 ވަނަ އަހަރާއި މެދުރާސްތާގެ ބަޖެޓުން ހާސިލުކުރަން ބޭނުންވާ ލަނޑުދަ ނޑި ނުވަތަ މަގުސަދުތަކަކީ:
 ކޮވިޑް 19- ގެ ސިއްހީ، އިޖުތިމާއީ އަދި އިގުތިސާދީ ގެއްލުންތަކުން އަރައިގަތުން
 އިގުތިސާދީ އިތުރު ހަރަކާތްތައް ފަށައި އިގުތިސާދު ސިންދަފާތުކުރުން އަދި ވިލުންވެރިކަން އިތުރުކުރުން
 ދައުލަތުގެ ޚަރަދު އެފިޝަންޓްކުރުން އަދި ބަޖެޓު ފޫބައްދަން ދަރަނި ނަގަން ޖެހޭ މިންވަރު ކުޑަކުރުން
 ދައުލަތުގެ ޚިދުމަތްތައް ލާމަރުކަޒުކުރުމާއި ސަރަހައްދީ ކުރިއެރުމަށް ފުރުސަތު ދިނުން
 ދައުލަތުން ފޯރުކޮށްދޭ އިޖުތިމާއީ އަދި އަސާސީ ޚިދުމަތްތަކުގެ ފެންވަރު ރަނގަޅުކުރުން
 ރައްޔިތުންގެ ދިރިއުޅުމުގެ ފެންވަރު ރަނގަޅުކުރުން
 ކާރިސާތަކަށް ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުން ތައްޔާރުވެފައިވާ މިންވަރު އިތުރުކޮށް ހިރާސްތައް ކުޑަކުރުން
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 16 2023

މެދުރާސްތާގެ މާލީ ސިޔާސަތުގެ އަމާޒުތައް ހާސިލުކުރުމަށްޓަކައި އަޅަންޖެހޭ މުހިއްމު ފިޔަވަޅުތައް ތިރީގައި މިވަނީއެވެ.
 ކޮވިޑް 19- އާއެކު ދިރިއުޅުމަށްޓަކައި "ނިއު ނޯމަލް" އަކަށް ނުވަތަ "އައު ހާލަތަކަށް" ދާއިރު، ސިއްހީ ނިޒާމުގެ ކެޕޭސިޓީ އިތުރުކޮށް
ކޮވިޑް 19- އަށް ޓެސްޓުކޮށް ބަލިން ރައްކާތެރިވުމަށް ކުރަންޖެހޭ ކަންކަމަށް ޚަރަދުކުރަންޖެހެއެވެ. މީގެ ބޭނުމަކީ ގައުމުގެ
އިގުތިސާދަށާއި ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތަ ށް ދިމާވެފައިވާ ލޮޅުމުގެ އަސްލަކީ ކޮވިޑް 19- ވައިރަސް ކަމުގައިވީ ހިނދު، އެ ވައިރަސްއާ
ކުރިމަތިލުމުގެ ގާބިލުކަން ގައުމުގެ ސިއްހީ އޮނިގަ ނޑު ގައި އިތުރުކުރުމާއި، ބަލިމަޑުކަމެއްގެ ބިރެއްނެތި އިގުތިސާދީ ހަރަކާތްތައް
ހިންގުމުގެ އިތުބާރު ހޯދައިދިނުމެވެ.
 ކޮވިޑް 19- ގެ ސަބަބުން އާއިލާތަކާއި، ވިޔަފާރިތަކަށް އަދި މަސައްކަތްތެރިންނަށް ދިމާވި ދަތިތަކަށް ލުޔެއް ދިނުމުގެ ގޮތުން
ތައާރަފުކުރެވުނު "އިކޮނޮމިކް ރެސްޕޮންސް ޕެކޭޖު"، ކުރިއަށްހުރި މަރުހަލާތަ ކަށް އެކަށޭނަ ގޮތަކަށް ބައްޓަންކޮށް ކުރިއަށް
ގެންދަންޖެހެއެވެ. މިގޮތުން މި ވަގުތު އިކޮނޮމިކް ރެސްޕޮންސް ޕެކޭޖުގެ ތެރެއިން "ރި ލީފް" ނުވަތަ ކުރިމަތިވެފައިވާ ދަތިތަކަށް ލުޔެއް
ހޯދައިދިނުމަށް އިސްކަންދީފައިވާއިރު، ކުރިއަށްހުރި މަރުހަލާތަކުގައި އިގުތިސާދީ ދުވެލި މަތިކުރުމަށާއި އިގުތިސާދުގެ މިސްރާބު
ބަދަލުކުރުމަށް "ރިކަވަރީ" އަދި "ރީ -އޮރިއެންޓޭޝަނަށް" އަށް ބޭނުންވާފަދަ އެހީގެ ޕެކޭޖްތަ ކެއް އެކުލަވާލައި މިއަށް
ޚަރަދުކުރަންޖެހެއެވެ. އަދި މި ޚަރަދުތަކުގެ ތެރެއިން އިގުތިސާދު އައު މިސްރާބަކަށް ބަދަލުކޮށް، ސިންދަފާތުކޮށް ވިލުންވެރިކަން
އިތުރުވާނެ ފަދަ ކަންކަމަށް ޖާގަދިނުމަކީ މުހިއްމު ކަމެކެވެ.
 އިގުތިސާދުގެ ހަރަކާތްތައް އިތުރުކޮށް އިގުތިސާދު ސިންދަފާތުކުރުމަށާއި އިގުތިސާދީ މަންފާ ލިބޭނެ މުހިއްމު އުމްރާނީ ތަރައްގީގެ
މަޝްރޫއުތައް ނުވަތަ ޕަބްލިކް އިންވެސްޓްމަންޓްތައް ކުރިއަށްގެންދިއުމަށް ޚަރަދުކުރަންޖެހެއެވެ. މިގޮތުން ވެލާނާ އެއަރޕޯޓު
ތަރައްގީ ކުރުމުގެ މަޝްރޫއާއި މާލެ ބަނދަރު ގުޅީފަޅަށް ބަދަލުކުރުން ފަދަ ބޮޑެތި މަޝްރޫއުތައް ކުރިއަށް ގެންދިއުމާއި މި ވަސީލަތްތަކު ގެ
ފުރިހަމަ ބޭނުން ހިފަން ފެށުމަކީ އިގުތިސާދު ކުރިއެރުމަށާއި، ބޭރު ފައިސާ އިތުރުކުރުމަށް އަދި އެހެނިހެން އިގު ތިސާދީ މަސައްކަތްތަ ކަށް
މަގުފަހި ކޮށްދިނުމަށް މުހިއްމު އިންވެސްޓްމަންޓްތަކެކެވެ. މީގެ އިތުރުން ރާއްޖެއަށް އިމްޕޯޓްކުރާ ބާވަތްތަކުގެ ތެރެއިން ރާއްޖޭގައި
ކުރެވިދާނެ ކަންކަން ފާހަގަކޮށް، އެފިޝަންސީއާ އެކީގައި އިމްޕޯޓް ސަބްސްޓިޓިއުޓް ކޮށް އެކްސްޕޯޓް އިތުރު ކުރެވިދާނެފަދަ
ސިނާއަތްތައް ތަރައްގީ ކުރުމަށް ހޭދަކުރަންޖެހެއެވެ.
 ސަރުކާރު ހިންގުމުގައާއި އިޖުތިމާއީ ޚިދުމަތްތައް ދިނުމުގައި ހުރި އިންއެފިޝަންސީތައް ކުޑަ ކުރުމަކީ ޚަރަދު ކުޑަ ކުރުމަށާއި
ޚިދުމަތްތަކުގެ ފެންވަރު ރަނގަޅުކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ކުރަންޖެހެއެވެ. މިގޮތުން ކުރުރާސްތާގައާއި މެދުރާސްތާގައި
އިންއެފިޝަންސީތައް ރަނގަޅުކޮށް ޚަރަދު ކުޑަކުރެވެން ހުރި ދާއިރާތައް ދެނެގެނެ މި ކަންކަން ތަންފީޒުކުރަންޖެހެއެވެ. ޖުމުލަ
ގޮތެއްގައި ދައުލަތުގެ ޚަރަދުތަކަކީ ދެމެހެއްޓެނި ވި ގޮތެއް ގައި ކުރެވެމުންދާ ޚަރަދުތަކެއްކަން ޔަގީންކުރުމަކީ މުހިއްމު ކަމެކެވެ. މީގެ
ބޭނުމަކީ ޚަރަދުތައް ދެމެހެއްޓެނިވި މިންގަ ނޑެއްގައި ބެހެއްޓުމެވެ. އަދި އިތުރަށް ދަރަނި ނަގައިގެން ކުރާ ޚަރަދުތަކަކީ ވީ އެންމެ
ބޮޑަކަށް އުފެއްދުންތެރި ޚަރަދުތަ ކެއް ކަމުގައި ހެދުމެވެ.
 ދައުލަތުގެ އާމްދަނީ ދަށްވެފައިވާ މި ހާލަތުގައި ސަރުކާރުން ހިންގުމަށް ރާވާފައިވާ އުމްރާނީ މަޝްރޫއުތައް ނުވަތަ ޕަބްލިކް
އިންވެސްޓްމަންޓް ޕްރޮޖެކްޓުތައް ތަރުތީބުކުރެވިފައިވާ ގޮތް ބަދަލުކޮށް އިގުތިސާދީ ހަރަކާތްތައް އިތުރުކުރުމަށާއި ރައްޔިތުންގެ
ދިރިއުޅުމުގެ ހާލަތު ރަނގަޅުކުރުމަށް މުހިއްމު މަޝްރޫއުތަކަށް އިސްކަންދޭންޖެހެއެވެ. އަދި މިހާރު ކުރިއަށް ގެންދަން ނިންމާފައިވާ
މަޝްރޫއުތަކަށްވެސް ހިލޭ އެހީ ނުވަތަ ކޮންސެޝަނަލް ލޯނު ހޯދުމަކީ ދައުލަތުގެ އާމްދަނީއަށް ބުރަނުވެ މަޝްރޫއުތައް
ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް މަގުފަހިވާނެ ކަމެކެވެ.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 17 2023

 ދައުލަތުގެ ޚިދުމަތްތައް ލާމަރުކަޒުކުރުމާއި ސަރަހައްދީ ތަރައްގީއަށްޓަކައި ސަރުކާރުގެ ސްޓްރެޓީޖިކް އެކްޝަން ޕްލޭންއާއި ސްޕޭޝަލް
ޑިވެލޮޕްމަންޓަ ޕްލޭންއާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިން ރާއްޖޭގައި 5 ރީޖަނަލް އަރބަން ސެންޓަރު ތަރައްގީކުރުމުގެ މަސައްކަތް
ތަންފީޒުކުރަންޖެހެއެވެ. އަދި މާލެ ސަރަހައްދުގެ ތޮއްޖެހުން ދަށްކޮށް، ސަރަހައްދީ ތަރައްގީއަށް މަގުފަހިވާނެ އިންވެސްޓްމަންޓްތައް
ކުރިއަށް ގެންދަންޖެހެއެވެ. މިއީ އިގުތިސާދު ސިންދަފާތުކޮށް ސަރަހައްދީ ތަރައްގީ ގެނައުމަށް މުހިއްމު ކަމެކެވެ.
 ބޭރު ފައިސާގެ ރިޒާވް އިތުރުކޮށް ފައިސާ ބޭރުވާ މިންވަރު ދަށްކުރުމަށް ދައުލަތުގެ ހައިސިއްޔަތުން އެޅެންހުރި ފިޔަވަޅުތައް
އަޅަންޖެހެއެވެ. މިގޮތުން އާމްދަނީ ލިބޭ މިންވަރަކުން ޚަރަދުތައް މެނޭޖު ކުރުމާއި ބޭރު ފައިސާގެ ޑިމާންޑް ބޮޑު ދިމަދިމާލުން ޚަރަދު
ކުޑަކުރުމާއި، ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން ފައިސާ ރައްކާކޮށްގެން ފިސްކަލް ރިޒާވެއް އުފައްދައި ބޮޑުކުރުމަކީ މެދުރާސްތާގައި ކާރިސާތަކަށް
ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތު ތައްޔާރުވުމަށް އެޅެން އޮތް އެންމެ މުހިއްމު އެއް ފިޔަވަޅެވެ.
 ދިވެހި ޒުވާނުންގެ އާބާދީ ބޮޑުވަމުންދާ އިރެއްގައި ރާއްޖޭގެ އިގުތިސާދުގަ އި ހުރި ވަޒީފާތަކަށް ދިވެހިން ތަމްރީނުކޮށް ދިވެހިން މި
ވަޒީފާތަކަށް ނެރުމަށް މެދުރާސްތާގެ ބަޖެޓުން ޚަރަދުކުރަންޖެހޭނެއެވެ. މިގޮތުން މަތީ ތައުލީމާއި ފަންނުވެރިކަމާއި ހުނަރު
ތަރައްގީކުރުމަށް ބަޖެޓުން ޖާގަ ދޭން ޖެހެއެވެ. ބިދޭސީން އިތުރުވެފައިވާ މައްސަލައަށް ހައްލެއް ލިބުމުގެ އެހީއަކަށްވެސް ދިވެހިން
ވަޒީފާތަކަށް ނުކުތުމާއި ވަޒީފާތަކަށް ތަމްރީނުވުން ހިމެނެއެވެ.
 ދައުލަތުގެ އާމްދަނީ ދަށްވެފައިވާތީ، މެދުރާސްތާގެ ބަޖެޓު ހިފަހައްޓަންޖެހެނީ ލިބޭ އާމްދަނީއާއި ހާސިލުކުރެވޭނެ ފަދަ ފައިނޭންސިންގ
ޕްލޭނެއްގެ މައްޗަށެވެ. އެހެންކަމުން ދައުލަތުގެ އާމްދަނީ އޯވަރއެސްޓިމޭޓްނުކޮށް، ލިބޭނެ ކަމަށް ޔަގީން ކުރެވޭ މިންގަ ނޑެއްގައި
މިންކުރަންޖެހެއެވެ. އަދި އޭގެ މައްޗަށް ހާސިލުކުރެވޭނެފަދަ ފައިނޭންސިންގ ޕްލޭނެއް އެކުލަވާލަންޖެހެއެވެ.
މެދުރާސްތާގެ ފިސްކަލް ސިޔާސަތުގެ އަމާޒުތައް ހާސިލުކުރުމަށްޓަކައި މެދުރާސްތާގައި ދައުލަތުގެ ޚަރަދުތައް އެފިޝަންޓުކޮށް، ކޮވިޑް 19-
ގެ ގެއްލުމުން އަރައިގަތުމަށް ކުރަންޖެހޭ ސިއްހީ، އިޖުތިމާއީ އަދި އިގުތިސާދީ ޚަރަދުތައް ކުރަންޖެހެއެވެ. އަދި ފައިނޭންސިންގ ގެޕް
ބޮޑުވެފައިވާތީ، ދަރަނިން ކުރާ ޚަރަދުތަކަކީ ވީހާވެސް ބޮޑަކަށް އުފެއްދުންތެރިކަން އިތުރުކުރާނެ ޚަރަދުތަކަ ކަށް ހެދުމަށް ބަޖެޓުން ކުރާ
ޚަރަދުތައް ދެމެހެއްޓެނިވި މިންގަ ނޑެއްގައި ހިފަހައްޓަންޖެހެއެވެ. އަދި ޚަރަދުތައް ކުރުމަށް ބޭނުންވާ ފައިސާ ހޯދުމަށް އާމްދަނީ އިތުރުކުރުމަށް
މަސައްކަތްކުރަންޖެހެއެވެ. އަދި ހާސިލުކުރެވޭނެ ފަދަ ފައިނޭންސިންގ ޕްލޭނެއް އެކުލަވާލަންޖެހެއެ ވެ.
މި ބައިގައި ހުށަހަޅައިފައިވަނީ، މަތީގައި ދެންނެވުނު އަމާޒުތައް ހާސިލުކުރުމަށް މެދުރާސްތާއަށް ތައްޔާރުކުރެވިފައިވާ ބަޖެޓާއި އިގުތިސާދީ
އަންދާޒާތަކެވެ.
ކޮވިޑް 19- ފެތުރެމުންގޮތާއި ދުނިޔޭގެ އިގުތިސާދު މި ކާރިސާއިން އަރައިގަތުމަށް އޮތް މަގު ނުތަވަސްވުމާއެކު މެދުރާސްތާގެ ސައްހަ
އަންދާޒާއެއް ހެދުމަކީ ދަތިކަމެކެވެ. ނަމަވެސް 2020 ވަނަ އަހަރާއި މެދުރާސްތާގައި ފަތުރުވެރިކަމާއި އުފެއްދުންތެރިކަން ހުންނާނެ
މިންވަރު މޮޑެލްކޮށް އަންދާޒާ ކުރުމަށް ތިން ސިނާރިއޯއެއް ބަލައިލާފައިވާނެއެވެ. މި ތިން ސިނާރިއޯގެ މައިގަ ނޑު ތަފާތު އަންނަނީ ރާއްޖޭގެ
ފަތުރުވެރިކަން އަލުން ހުޅުވާލާ ތާރީޚަށެވެ. މިގޮތުން އެންމެ ރަނގަޅު ހާލަތުގައި ނުވަތަ ބެސްޓް ކޭސް ސިނާރިއޯގައި ފަތުރުވެރިކަން
ޖުލައި 2020 ގައި ހުޅުވޭނެކަމަށް ބަލައިފައިވާއިރު، މެދުމިންގަ ނޑުގެ ހާލަތުގައި ނުވަތަ މޮޑަރޭޓް ކޭސް ސިނާރިއޯގައި ބަލައިފައިވާނީ
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 18 2023

ފަތުރުވެރިކަން ސެޕްޓެމްބަރ 2020 ގައި ހުޅުވޭނެކަމަށެވެ. އަދި އެންމެ ގޯސް ހާލަތުގައި ނުވަތަ ވަރސްޓް ކޭސް ސިނާރިއޯގައި
ބަލައިފައިވާނީ ފަތުރުވެރިކަމުގެ ސިނާއަތު 2020 ގައި ނުހުޅުވޭނެ ކަމަށެވެ. ޖުލައި 15 ގައި ރާއްޖޭގެ ބޯޑަރު ހުޅުވާލައި ރިސޯޓުތަކާއި،
ސަފާރީ އުޅަނދު ފަހަރާއި، ބައެއް ހޮޓާތައް ހުޅުވާލި ނަމަވެސް މިހާތަނަށް ފަތުރުވެރިން ޒިޔާރަތް ކުރަމުންދާ މިންވަރު ހުރީ މޮޑަރޭޓް
ކޭސް އަންދާޒާތަކަށް ވުރެ ވެސް ދަށުގައެވެ. ވީމާ އަހަރުގެ ނިޔަލަށް ފަތުރުވެރިން ޒިޔާރަތް ކުރާ މިންވަރު ހުންނާނެ ކަމަށް މިހާރު
ބެލެވެނީ މޮޑަރޭޓް ކޭސް ސިނާރިއޯ އާއި ވަރސްޓް ކޭސް ސިނާރިއޯއާ ދެމެދުގައި ކަމަށެވެ.
މިވަގުތު އަންދާޒާ ކުރެވޭ ގޮތުގައި 2020 ވަނަ އަހަރު ރާއްޖޭގެ އިގުތިސާދުގެ އުފެއްދުންތެރިކަން 21.7 އިންސައްތައިން ދަށަށްދާނެއެވެ.
އަދި މެދުރާސްތާގައި ރާއްޖޭގެ ފަތުރުވެރިކަމާއި އިގުތިސާދީ އުފެއްދުންތެރިކަން ދާނީ "ޔޫ -ޝޭޕްޑް" ރިކަވަރީއަކަށް ކަމަށް ބެލެވެއެވެ.
މީގެ މާނައަކީ 2019 ވަނަ އަހަރުގެ މިންވަރަށް އިގުތިސާދު އަނބުރާ ދިއުމަށް އަހަރުތަކެއް ނަގާނެކަމެވެ. މިގޮތުން ކޮވިޑް19- ގެ
ކާރިސާގެ ކުރިން އުފެއްދެންތެރިކަން ހުރި މިންވަރަށް އިގްތިސާދު އަނބުރާ ދާނެކަމަށް ބެލެވެނީ 2022 ވަނަ އަހަރުއެވެ.
އަޔާޓާ ނުވަތަ ބައިނަލްއަގުވާމީ ވައިގެ ދަތުރުފަތުރާބެހޭ އިދާރާގެ އަންދާޒާތަކުން ދައްކާގޮތުގައި ދުނިޔޭގެ ވައިގެ ދަތުރުފަތުރުގެ މާކެޓުގެ
ރިކަވަރީ ދުނިޔޭގެ ޖީޑީޕީ ރި ކަވަރީއަށްވުރެ ލަސްވާނެއެވެ. މިގޮތުން 2021 ވަނަ އަހަރުން ފަސިންޖަރުން ދަތުރުކުރާ މިންވަރު އިތުރުވި
ނަމަވެސް، ކޮވިޑް 19- ގެ ކުރިން ވައިގެ ދަތުރު ހުރި މިންވަރަށް ދެވޭނެކަމަށް ބަލަނީ 2023 ގައެވެ. މީގެ ސަބަބުތަކުގެ ތެރޭގައި ކޮވިޑް-
19 ބަލިމަޑުކަން ކޮންޓްރޯލްކުރެވޭނެ ދުވަހެއް ނުވަތަ ބައްޔަށް ވެކްސިނެއް ނުވަތަ ފަރުވާއެއް ހޯދޭނެ ދުވަހެއް ޔަގީންނުވުމާއި، ގިނަ
އެއަރލައިންތަކެއް މާލީގޮތުން ދަތިތަކާ ދިމާވެފައިވާތީ އޮޕަރޭޝަން ކުޑަކޮށްފައިވުމާއި، އިގުތިދާސީ ލޮޅުމާއެކު ކޮންޒިއުމަރުންގެ އާމްދަނީ
ދަށްވެފައިވުން ހިމެނެއެވެ. އަ ދި ވައިގެ ދަތުރުފަތުރު އަލުން ހުޅުވާލާއިރު ކުރުރާސްތާ ދަތުރުތަކަށް ކޮންޒިމަރުންގެ ޑިމާންޑު އުތުރުވާނެކަމަށް
ލަފާކުރެއެވެ.
ރާއްޖޭގެ އިގުތިސާދުގެ މެދުރާސްތާގެ ރިކަވަރީ ބިނާވެގެންދާނީ ދުނިޔޭގެ ކޮންޒިއުމަރ ކޮންފިޑެންސް އާއި ދުނިޔޭގެ ދަތުރުފަތުރުގެ މާކެ ޓު
ހަމައަކަށް އެޅެމުންދާ ބާރުމިނަށެވެ. ނަމަވެސް މި ކާރިސާގެ ރިކަވަރީގައި ރާއްޖޭގައި ހުރި އުމްރާނީ އަދި އިންސާނީ ވަސީލަތްތައް
ފުރިހަމައަށް ބޭނުންކުރެވި، ރިކަވަރީގެ ތެރޭގައި އިތުރު އުމްރާނީ ވަސީލަތްތައް ނެރެވޭނެނަމަ ރިކަވަރީއަށް އިތުރު ބާރެއް ލިބިގެން ދާނެއެވެ.
ބަޖެޓު އަންދާޒާ ތައްޔާރުކުރުމުގައި ބޭނުންކޮށްފައިވާ މެދުރާސްތާގެ އިގުތިސާދީ އަންދާޒާތައް މި ކަރުދާހުގެ ޖަދުވަލު 2 ގައި ހިމަނައިފައި
ވާނެއެވެ.
ޗާޓު 6: މެދުރާސްތާގައި ފަތުރުވެރިން ޒިޔާރަތް ކުރާ އަދަދުގެ އަންދާޒާ (ހާހުން)
ބަޖެޓު 2020 އަންދާޒާ ވަރސްޓް ކޭސް މޮޑަރޭޓް ކޭސް ބެސްޓް ކޭސް
2,500
2,000
1,500
1,000
500
-
2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 19 2023

ޗާޓު 7: މެދުރާސްތާގެ ގަ އުމީ އެފެއްދުންތެރިކަމުގެ އަންދާޒާ (މިލިއަން ރުފިޔާއިން)
ބަޖެޓު 2020 އަންދާޒާ ވޯސްޓް ކޭސް މޮޑަރޭޓް ކޭސް ބެސްޓް ކޭސް
100,000
90,000
80,000
70,000
60,000
50,000
2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023
ޗާޓު 8: މެދުރާސްތާގެ އުފެއްދުންތެރިކަން އިތުރުވާ މިންވަރު (%)
ބަޖެޓު 2020 އަންދާޒާ ވޯސްޓް ކޭސް މޮޑަރޭޓް ކޭސް ބެސްޓް ކޭސް
30.0
20.0
10.0
0.0
-10.0
-20.0
-30.0
2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023
މެދުރާސްތާގައި ދައުލަތަށް ލިބޭނެކަމަށް ލަފާކުރެވޭ އާމްދަނީގެ "ބޭސްލައިން" އަންދާޒާއަކީ، އާމްދަނީގެ އިތުރުކުރުމަށް 2020 ވަނަ އަހަރު
ހުށަހަޅައިފައިވީ ނަމަވެސް، އަދި ފިސްކަލް ސްޓްރެޓަޖީ އެކުލަވާލިއިރު ތަންފީޒުކޮށްފައިނުވާ ކަންކަމާއި މެދުރާސްތާގައި އާމްދަނީ
އިތުރުކުރުމަށް ކުރެވޭނެ އައު ކަންކަން ނުހިމަނައި ކޮށްފައިވާ އަންދާޒާއެކެވެ. އެހެންކަމުން ބޭސްލައިން އާމްދަނީ އަންދާޒާގައި ހިމަނާފައިވާނީ
2020 ވަނަ އަހަރު ތަންފީޒުކޮށްފައިވާ އާމްދަނީން ނަގާ ޓެކުހުން އިތުރަށް ލިބޭނެކަމަށް އަންދާޒާކޮށްފައިވާ އާމްދަނީ އެކަންޏެވެ. މީގެ
އިތުރުން، ކޭޝް ގްރާންޓްގެ ގޮތުގައި އެއްވެސް މިންވަރެއް ލިބޭނެކަމަށް ބޭސްލައިން އަންދާޒާގައި ހިމަނާފައިނުވާނެއެވެ.
މެދުރާސްތާގެ ބޭސްލައިން އާމްދަނީ އިތުރުވާ މިންވަރު ބިނާވެފައިވަނީ ކޮވިޑް19- ގެ ސަބަބުން ރާއްޖޭގެ އިގުތިސާދަށް ވެފައިވާ ގެއްލުމުން
އަރައިގަނެ އިގުތިސާދީ ހަރަކާތްތަކާއި އެހެން ގައުމުތަކުން ރިކަވަރވުމަށް ނަގާ މުއްދަތަށެވެ. މިގޮތުން 2021 ވަނަ އަހަރު ދައުލަތަށް
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 20 2023

ލިބޭ އާމްދަނީ މި އަހަރާ އަޅައިބަލާއިރު ބޮޑުތަނުން އިތުރުވާނެކަމަށް ބެލެވުނު ނަމަވެސް، 2019 ވަނަ އަހަރު ލިބުނު އާމްދަނީއާ
އަޅައިބަލާއިރު 36.1 އިންސައްތައިން ދަށްވާނެކަމަށް ބެލެވެއެވެ. މީގެ މައިގަ ނޑު ސަބަބަކީ މި އަހަރު ވިޔަފާރިތަކަށް ދިމާވެފައިވާ
ގެއްލުމުން އަރައިގަތުމަށާއި ފަތުރުވެރިކަމުގެ ސިނާއަތް 2019 ގެ ލެވެލްއަށް ރުޖޫއަވުމަށް ވަގުތުނަގާނެކަމަށް ބެލެވުމެވެ. އެހެން ނަމަވެސް
2022 ވަނަ އަހަރު ން ފެށިގެން އާމްދަނީ ކުރިއަރާ މިންވަރު ދެމެހެއްޓި 2023 ވަނަ އަހަރު 2019 ވަނަ އަހަރަށްވުރެ ލިބޭ އާމްދަނީ
އިތުރުވާނެކަމަށް އަންދާޒާކުރެވެއެވެ.
2020 ވަނަ އަހަރާއި 2025 ވަނަ އަހަރާ ދެމެދު ދައުލަތުގެ އާމްދަނީ)ކޭޝް ގްރާންޓް އަދި އާމްދަނީ އިތުރުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ކަންކަމުން
ލިބޭނެކަމަށް ބެލެވޭ ފައިސާ ނުހިމަނައި(އެވަރެޖްކޮށް އަހަރަކު 5.6 އިން ސައްތައިން އިތުރުވެ، 2025 ވަނަ އަހަރު ޖުމުލަ އާމްދަނީގެ
ގޮތުގައި 25,329.3 މިލިއަން ރުފިޔާ ދައުލަތަށް ލިބޭނެކަމަށް ލަފާކުރެވެއެވެ.
2019 ވަނަ އަހަރު ހުށަހަޅައިފައިވާ ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީއާ އެއްގޮތަށް، މެދުރާސްތާގައި ދައުލަތުން ކޭޝް ގްރާންޓްގެ ގޮތުގައި ކޮންމެ
އަހަރަކު 100 މިލިއަން އެމެރިކާ ޑޮލަރު ހޯދުމުގެ މަސައްކަތް ކުރާނެއެވެ. މީގެ އިތުރުން މެދުރާސްތާގައި ޕްރޮޖެކްޓް އަދި އެހެނިހެން
ގްރާންޓްގެ ގޮތުގައި އަހަރަކު އެވްރެޖްކޮށް 466.1 މިލިއަން ރުފިޔާ ލިބޭނެކަމަށް އަންދާޒާކޮށްފައިވާނެއެވެ.
ދައުލަތުން ކުރާ ޚަރަދުތައް އިތުރުވަމުންދާއިރު، ދެމެހެއްޓެނިވި ފިސްކަލް މިސްރާބަކަށް ވާސި ލުވުމަށްޓަކައި ދަރަނިން ނުވަތަ ހިލޭ އެހީއިން
އެ ޚަރަދުތައް ހަމަޖެއްސުމަށް ބަރޯސާވުމުގެ ބަދަލުގައި ދައުލަތަށް އާމްދަނީ ލިބޭނެ ތަފާތު ގޮތްތައް ހޯދައި އާމްދަނީ ލިބޭނެ އިތުރު އައު
ކަންކަން ހޯދަން ވަނީ ޖެހިފައެވެ. މިގޮތުން އާމްދަނީ އިތުރުކުރުމަށް މިހާރު ނަގަމުންދާ ޓެކުހެއްގެ ނުވަތަ ޓެކުހަށް ނުވާ އާމްދަނީއެއްގެ
ރޭޓު އިތުރުކޮށް ނުވަތަ ބޭސް ބޮޑުކުރެވިދާނެއެވެ. މީގެ އިތުރުން އައު ބާވަތެއްގެ ޓެކުހެއް ނުވަތަ ޓެކުހަށް ނުވާ ފައިސާއެއް
ތައާރަފުކުރެވިދާނެއެވެ.
2020 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި އާމްދަނީ އިތުރުކުރުމަށް ހުށަހަޅައިފައިވާ އައު ކަންތައްތަކުން 2,586.8 މިލިއަން ރުފިޔާ ލިބޭނެކަމަށް
އަންދާޒާކޮށްފައިވެއެވެ. މީގެ ތެރެއިން އަހަރުގެ މިހާތަނަށް ތަންފީޒުކުރެވިފައި ވަނީ އާމްދަނީން ޓެކްސް ނެގު މުގެ ނިޒާމާއި ޑިއުޓީތަކާއި
ކަސްޓަމްސްއިން ނަގާ ފީތަކަށް ގެންނަ ބަދަލވެ. އަދި ޤާނޫނުތަކަށް ގެންނަންޖެހޭ އިސްލާހުތަކުގެ ތެރެއިން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް
ރެޒިޑެންޓް ޕަރމިޓްގެ ރޭޓަށް ހުށަހަޅައިފައިވާ އިސްލާހާއި ބިދޭސީ މަސައްކަތްތެރިންގެ ކޯޓާ ފީއެއް ނެގުމަށް ހުށަހަޅައިފައިވާ އިސްލާހު
ފާސްކޮށް ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ވަނީ ފަށާފައެވެ. މީގެ އިތުރުން އެއަރޕޯޓް ސަރވިސް ޗާޖް އަދި އެއަރޕޯޓް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފީގެ ރޭޓުތަކަށް
ހުށަހަޅައިފައިވާ އިސްލާހު ވަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅައިފައެވެ.
މި ދަ ނޑިވަޅުގައި އިތުރު ޓެ ކުހެއް ނުވަތަ ފީއެއް ނެގުމަކީ ވިޔަފާރިތަކަށް އިތުރު ބުރައަކަށް ވާނެކަމަކަށް ވާނެތީ މީގެ ތެރެއިން ބައެއް
ކަންކަން 2021 ވަނަ އަހަރަށް ފަސްކުރަންޖެހެއެވެ. މިގޮތުން އެއަރޕޯޓް ސަރވިސް ޗާޖް އަދި އެއަރޕޯޓް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފީއަށް
ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތަކުން އެ ކަން ތަންފީޒުކުރުމަށް އެއަރލައިންތަކަށް އިތުރު ބުރައެއް އުފުލަންޖެހޭނެތީ މި ބަދަލު ތަންފީޒުކުރުން 2021
ވަނަ އަހަރުގެ ޖުލައި މަހަށް ލަސްކުރަންޖެހެއެވެ.
މި އަހަރު އާމްދަނީ އިތުރުކުރުމަށް ހުށަހަޅައިފައިވާ އައު ކަންކަން 2021 ވަނަ އަހަރު ތަންފީޒުކުރެވިއްޖެނަމަ، އެ އަހަރުގެ އާމްދަނީ
855.0 މިލިއަން ރުފިޔާއިން އިތުރުވާނެކަމަށް އަންދާޒާކުރެވެއެވެ.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 21 2023

ތާވާލު 2020 :5 ވަނަ އަހަރު އާމްދަނީ އިރުކުރުމަށް ހުށަހެޅި އައު ކަންތައްތަކުގެ ތަފުސީލު
އާމްދަނީގެ ބާވަތް ތަފުސީލު
ދިވެހިން ބިދޭސީން
ކްލާސް
(އެމެރިކާ ޑޮލަރު) (އެމެރިކާ ޑޮލަރު)
އިކޮނޮމީ 30 12
އޭއެސްސީ/އޭޑީއެފް ރޭޓަށް ބަދަލުގެނައުން
ބިޒްނަސް 60 60
ފަރސްޓް 90 90
ޕްރައިވެޓް ޖެޓް 120 120
ސިއްހަތަށާއި ތިމާވެއްޓަށް ގެއްލުންވާ ތަކެތިން ޑިއުޓީ ބޮޑުކުރުން/ނެގުން، އެކި ސިނާއަތްތައް
އިމްޕޯޓް އެކްސްޕޯޓް ޤާނޫނަށް ހުށަހަޅާ އިސްލާހު ތަރައްގީކުރުމަށް ބޭނުންވާ ތަކެއްޗާއި އާންމު ދިރިއުޅުމުގައި ބޭނުންކުރާ ތަކެތިން ޑިއުޓީ
ކަ ނޑާލުން/ކުޑަކުރުން. ރެވެނިއު ފީއެއް (ކޮންމެ 100ރ އިން 1ރ) ނެގުން.
އެކްސްޕެޓްރިއޭޓް ކޯޓާ ފީ އަހަރަކު 2,000 ރުފިޔާ
ރެޒިޑެންޓް ޕަރމިޓް ފީ ރޭޓު އިތުރުކުރުން 250 ރުފިޔާއިން 350 ރުފިޔާއަށް މަތިކުރުން
2020 ވަނަ އަހަރު ހުށަހަޅައިފައިވާ ކަންކަމުގެ އިތުރުންވެސް މެދުރާސްތާގައި އާމްދަނީ އިތުރުކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރަން ޖެހެއެވެ. 2020
ވަނަ އަހަރު ކުރިމަތިވި އިގުތިސާދީ ލޮޅުމާއެކު ބަޖެޓުގެ ޑެފިސިޓް އަދި ދައުލަތުގެ ދަރަނި ބޮޑުވެފައިވާތީ، މި ލޮޅުމާ ގުޅިގެން އިތުރުވި
ދަރަނި އަދާކުރުމުގެ ގާބިލުކަން އިތުރުކުރެވޭނީ މެދުރާސްތާގައި އާމްދަނީ އިތުރުކުރުމަށް އިތުރު ފިޔަވަޅުތައް އަޅައިގެންނެވެ. މިގޮތުން
އާމްދަނީ އިތުރުކުރުމުގެ ގޮތުން ޓެކްސް ބޭސް ބޮޑުކުރުމާއި ޓެކްސް ރޭ ޓުތައް މަތި ކުރުމާއި އާމްދަނީ އިތުރުކުރުމަށް އައު ކަންތައްތައް
ތައާރަފުކުރުމަށްޓަކައި، އެކަމަށް ބޭނުންވާ ދިރާސާތަކާއި އެނަލިސިސްތައް އެކުލަވާލައި، ފުޅާ ދާއިރާއެއްގައި ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާއެކު
މަޝްވަރާކޮށް، އަދި ނިންމާ ގޮތެއްގެ މަތިން ތަންފީޒުކުރުމަށް މަސައްކަތް ފަށަންވަނީ ޖެހިފައެވެ. މިގޮތުން އާމްދަނީ އިތުރުކުރުމަށް
އެޅިދާނެ ބައެއް ފިޔަވަޅުތައް ޖަދުވަލު 4 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާނެއެވެ.
ދައުލަތަށް ލިބޭނެކަމަށް ލަފާކުރާ އާމްދަނީގެ ބޭސްލައިންއަށް ކޭޝް ގްރާން ޓުގެ މިންވަރާއި އާމްދަނީ އިތުރުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ އައު ކަންތައްތައް
އިތުރުކުރުމުން 2021 ވަނަ އަހަރު އާމްދަނީއާއި ހިލޭ އެހީގެ ގޮތުގައި 17,523.7 މިލިއަން ރުފިޔާ ލިބޭނެކަމަށް ލަފާކުރެވެއެވެ. އަދި
މި އަދަދު ކުރިއަށް އޮތް ފަސް އަހަރު އެވްރެޖްކޮށް އަހަރަކު 16.2 އިންސައްތައިން އިތުރުވެ 2025 ގައި 28,662.1 މިލިއަން ރުފިޔާ
ލިބޭނެކަމަށް ލަފާކުރެވެއެވެ.
މެދުރާސްތާގައި ދައުލަތަށް ލިބޭނެކަމަށް ލަފާކޮށްފައިވާ އާމްދަނީގެ ނަންބަރުތަކުގެ ތަފުސީލު ޖަދުވަލު 3 ގައި ހިމަނައިފައިވާނެއެވެ.
ތާވާލު 6: މެދުރާސްތާގެ އާމްދަނީއާއި ހިލޭ އެހީގެ ތަފުސީލު
އަންދާޒާ
(މިލިއަން ރުފިޔާއިން) 2023 2022 2021
ޖުމުލަ އާމްދަނީ އާއި ހިލޭ އެހީ 25,314.1 21,076.5 17,523.7
ބޭސްލައިން އާމްދަނީ 21,948.8 17,753.0 14,671.9
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 22 2023

އަންދާޒާ
(މިލިއަން ރުފިޔާއިން) 2023 2022 2021
ޓެކްސް އާމްދަނީ 16,810.8 13,337.7 10,102.0
އިމްޕޯޓް ޑިއުޓީ 3,590.3 3,219.9 2,438.2
އިންކަމް ޓެކްސް އަދި ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް 1,747.4 1,742.2 1,630.6
ބޭންކް ޕްރޮފިޓް ޓެކްސް 658.2 553.1 489.5
ޖީޖީއެސްޓީ 3,246.3 2,674.6 2,442.2
ޓީޖީއެސްޓީ 5,948.6 3,839.6 2,326.1
އެއަރޕޯޓް ސަރވިސް ޗާޖް 671.2 512.6 308.8
ގްރީން ޓެކްސް 902.8 750.2 422.1
ޓެކްސް ނޫން އާމްދަނީ 5,138.0 4,415.5 4,569.9
އެއަރޕޯޓް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފީ 671.2 512.6 308.8
ޕްރޮޕަރޓީ އިންކަމް 1,954.0 1,520.6 1,663.1
އިންޓްރެސްޓާރި ޑިވިޑެންޑް 1,085.7 987.0 902.3
ހިލޭ އެހީ 1,980.3 2,051.8 1,992.2
އާމްދަނީ އިތުރުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ އައު ކަންކަމުން ލިބޭ 1,384.9 1,271.7 859.7
2021 ވަނަ އަހަރާއި މެދުރާސްތާއަށް ލަފާކުރާ ބަޖެޓަކީ ދެމެހެއްޓެނެވި މިންގަ ނޑެއްގައި ފިސްކަލް އަދި ދަރަނީގެ މިންގަ ނޑުތައް
ހިފެހެއްޓުމަށް އިސްކަންދީގެން، ކޮވިޑް19- ގެ ސަބަބުން ދިމާވި އިގުތިސާދީ އަދި އިޖުތިމާއީ ގެއްލުންތަކުން އަރައިގަތުމަށާއި ރައްޔިތުންނަށް
ދޭ ޚިދުމަތްތަކުގެ ފެންވަރު ދަމަހައްޓައި ރާއްޖޭގެ އިގުތިސާދު އައު މިސްރާބަކަށް ބަދަލުކުރުމަށް އަމާޒުހިފާނެ ބަޖެޓެކަށް ހަދަންޖެހެއެވެ.
މިގޮތުން 2021 ވަނަ އަހަރަށް ހުށަހަޅާ ބޭސްލައިން ބަޖެޓުގައި ހިމަނައިފައިވަނީ ދައުލަތުން މިހާރު ކުރިއަށް ގެންދާ ނުވަތަ ހިނގަމުންދާ
ހަރަކާތްތަކާއި މަޝްރޫއުތަކަށް ހުރި މިންވަރުގައި ކުރިއަށްހުރި އަހަ ރުތަކުގައި ހިނގާނެކަމަށް އަންދާޒާކުރާ ޚަރަދެވެ.
2021 ވަނަ އަހަރު ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގެ ބޭސްލައިން ރިކަރަންޓް ޚަރަދުގެ ގޮތުގައި 19,706.6 މިލިއަން ރުފިޔާ ހޭދަވާނެކަމަށް
ލަފާކުރެވޭއިރު، ބޭސްލައިން ކެޕިޓަލް ޚަރަދުގެ ގޮތުގައި 10,757.8 މިލިއަން ރުފިޔާ ހޭދަވާނެކަމަށް ލަފާކުރެވެއެވެ. މިއީ ކޮވިޑް19- ގެ
ބަލިމަޑުކަމާ ގުޅިގެން މި އަހަރުގެ ތެރޭގައި ސަރުކާރުން ނަގައިފައިވާ ޚަރަދު ކުޑަކުރުމުގެ ފިޔަވަޅުތައް 2021 އަދި މެދުރާސްތާގައިވެސް
ތަންފީޒުކުރެވޭނެކަމަށް ބަލައި ހެދިފައިވާ އަންދާޒާތަކެވެ.
ބޭސްލައިން ރިކަރަންޓް ޚަރަދުގެ ބައިތަކަށް ބަލާއިރު އެންމެ ބޮޑު ޚަރަދެއް ހިނގާނެކަމަށް ލަފާކުރެވެނީ މުވައްޒަފުންނަށް ހިނގާ ޚަރަދާއި
އޮފީސް ހިންގުމަށް ހިނގާ ޚަރަދުތަކަށެވެ. މިގޮތުން ބޭސްލައިންގެ ގޮތުގައި މި ބައިގައި ހިމަނައިފައިވާނީ ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުން މިހާރު
ދެމުންދާ ޚިދުމަތްތައް މެދުކެނޑުމެއްނެތި ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށާއި، އިދާރާތަކުގައި ތިބި މުވައްޒަފުން ދަމަހައްޓައި މަސައްކަތްތައް
އެފިޝެންޓްކޮށް ރާވައިގެން ކުރެވޭނެ މިންވަރަށެވެ. މިއާއެކު ބޭސްލައިން ކެޕިޓަލް ޚަރަދުގެ ތެރޭގައި މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ހިމެނެނީ
ހިނގަމުންދާ މަޝްރޫއުތަކާއި، ސަރުކާރުން ހިންގާ ފައިދާ ލިބޭގޮތަށް ހުންނަ ތަންތަނަށް ކެޕިޓަލް ދޫކުރުމާއި، ލޯނު ދޫކުރުމާއި ލޯނު
އަނބުރާ ދެއްކުމަށް ކުރާ ޚަރަދެވެ.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 23 2023

ކެޕިޓަލް ޚަރަދުގެ ބޮޑު އިންސައްތައަކީ ޕީ.އެސް.އައި.ޕީ ޚަރަދުކަމުގައިވާއިރު، ހިނަގަމުންދާ ޕީ.އެސް.އައި.ޕީގެ މަޝްރޫއުތަކަށް އާންމު
ބަޖެޓާއި ޓްރަސްޓް ފަންޑުތަކުން 2,500.0 މިލިއަން ރުފިޔާ ޚަރަދުވާނެކަމަށް ލަފާކުރެވެއެވެ. އަދި ލޯނާއި ހިލޭ އެހީގެ ފަންޑުތަކުން
3,000.0 މިލިއަން ރުފިޔާ ޚަރަދުވާނެކަމަށް ބެލެވެއެވެ. ވީމާ، ޕީ.އެސް.އައި.ޕީގެ ބޭސްލައިން ޖުމުލަ ޚަރަދު ނުވަތަ 2020 ވަނަ އަހަރު
ނިމޭއިރު ފެށިފައިވާ މަޝްރޫއުތަކަށް އަންނަ އަހަރު ހިނގާނޭކަމަށް ލަފާކުރެވޭ އަންދާޒާއަކީ 5,500.0 މިލިއަން ރުފިޔާއެވެ.
މި ޚަރަދުތަކާއެކު 2021 ވަނަ އަހަރުގެ ބޭސްލައިން ބަޖެޓުގެ ޖުމުލަ އަދަދަކީ 30,464.4 މިލިއަން ރުފިޔާއެވެ. މީގެ ތެރެއިން ޖުމުލަ
ޚަރަދުގެ ގޮތުގައި ހިނގާނެކަމަށް ލަފާކުރެވެނީ 28,098.8 މިލިއަން ރުފިޔާއެވެ. މެދުރާސްތާގައި ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގެ ޑެފިސިޓް އަދި
ކޮވިޑް 19- އާ ގުޅިގެން އިތުރުވާ ދަރަނި އަދާކުރުމަށް ދައުލަތުގެ ޚަރަދުތައް މިހާރަށްވުރެ އިތުރަށް ކޮންޓްރޯލްކުރަން ޖެހެއެވެ. 2022
ވަނަ އަހަރު ސަރުކާރުން ވިއްކާފައިވާ 250.0 މިލިއަން އެމެރިކާ ޑޮލަރުގެ ބޮންޑު އަނބުރާ ދައްކަން ބަޖެޓުކުރަންޖެހޭނެތީ، މި އަހަރުގެ
ބޭސްލައިން ބަޖެޓު އިތުރަށް މައްޗަށްދާނެކަމަށް ބެލެވެއެވެ.
ކޮވިޑް 19- ގެ ބަލިމަޑުކަމާ ގުޅިގެން އިގުތިސާދީ އަދި އިޖުތިމާއީ ގެއްލުންތަކުން އަރައިގަތުމަށާއި ރައްޔިތުންނަށް ދޭ ޚިދުމަތްތަކުގެ ފެންވަރު
ދަމަހައްޓައި ރާއްޖޭގެ އިގުތިސާދު އައު މިސްރާބަކަށް ބަދަލުކުރުމަށް އަމާޒު ހިފުމަށްޓަކައި 2021 ވަނަ އަހަރު އަލަށް ތައާރަފުކުރާ
ސިޔާސަތުތައް ނުވަތަ އަލަށް ފަށާ މަޝްރޫއުތަކާއި ޕްރޮގްރާމްތަކަށް (ނިއު ޕޮލިސީ އިނިޝިއޭޓިވްސްއަށް) 4.5 ބިލިއަން ރުފިޔާ
ހޭދަވާނެކަމަށް ލަފާކުރެވެއެވެ. މިގޮތުން އަލަށް ފާށަ މަޝްރޫއުތަކާއި ޕްރޮގްރާމްތަކަށް ކަ ނޑައެޅޭ ޚަރަދުތަކަކީ ސަރުކާރުން އެކުލަވާލައި ފައިވާ
ސްޓެރެޓެޖިކް އެކްޝަން ޕްލޭނާ އެއްގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ކަނޑައަޅައިފައިވާ ހަރަކާތްތައް ނުވަތަ މަޝްރޫއުތަކަށް ހިނގާ
ޚަރަދުތަކެވެ. މީގެ އިތުރަށް، ބަޖެޓުގެ މި ޖާގައިން މިނިމަމް ވޭޖު 2021 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން ތަންފީޒުކުރުމަށްވެސް ޖާގަ ދެވޭނެއެވެ.
އަދި ކޮވިޑް 19- ގެ ސަބަބުން ލިބުނު ގެއްލުންތަކުން އަރައިގަތުމަށް މެދުރާސްތާގައި ކުރުމަށް ކަނޑައަޅާ ކަންތައްތަކަށްވެސް ބަޖެޓުން
ޖާގަ ދެވޭނީ މި އެލޮކޭޝަންގެ ތެރެއިންނެވެ.
ރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނު ނަށް 2019 ވަނަ އަހަރު ގެނަވުނު އިސްލާހާ ގުޅިގެން 2020 އަހަރުގެ
ތެރޭގައި ކައުންސިލްތަކަށް ގްރާންޓްގެ ގޮތުގައި ފައިސާ ވަނީ ދޫކުރަން ފަށައިފައެވެ. އަދި މި ބަދަލާއެކު ޕީއެސްއައިޕީ މަޝްރޫއުތަކުގެ
ތެރެއިން 5 މިލިއަން ރުފިޔާއަށްވުރެ ދަށް މަޝްރޫއުތައް ހިންގުންވެސް ކައުންސިލްތަކަށް ވަނީ އަހަރުގެ ތެރޭގައި ބަދަލުކުރެވިފައެވެ.
ކައުންސިލްތަކަށް ދޫކުރާ ގްރާންޓްގެ ގޮތުގައި ދޫކުރާ ފައިސާއަކީ ދައުލަތަށް ލިބޭނެކަމަށް އަންދާޒާކުރާ ބޭސްލައިން އާމްދަނީއަށް ބިނާކޮށް
އަންދާޒާކުރާ އަދަދެކެވެ. މިގޮތުން ކައުންސިލްތަކަށް ދޫކުރެވެނީ ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް ލިބޭ ބޭސްލައިން އާމްދަނީގެ 5 އިންސައްތައާއި
ބިމާއި ރަށްރަށާއި ފަޅާއި ފަރު ފަދަ ތަންތަނުން ކުލީގެ ގޮތުގައި ދައުލަތަށް ލިބޭ އާމްދަނީގެ 40 އިންސައްތަ އެވެ. މިގޮތުން 2021 ވަނަ
އަހަރު ކައުންސިލްތަކަށް ގްރާންޓްގެ ގޮތުގައި 1,289.6 މިލިއަން ރުފިޔާ ދެވޭނެކަމަށް ލަފާކުރެވެއެވެ. އަދި މެދުރާސްތާގައި މި އަދަދު
އެވްރެޖްކޮށް 19.3 އިންސައްތައިން އިތުރުވާނެކަމަށް ލަފާކުރެވެއެވެ.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 24 2023

ދައުލަތުގެ ބޭސްލައިން ބަޖެޓަށް އަލަށް ފަށާ މަޝްރޫއުތަކާއި ރިކަރަންޓް ޕްރޮގްރާމްތަކުގެ ޚަރަދާއި ކައުންސިލްތަކަށް ގްރާންޓްގެ ގޮތުގައި
ދޫކުރާ ފައިސާ އެއްކުރުމުން، 2021 ވަނަ އަހަރުގެ ޖުމުލަ ބަޖެޓު ހުންނާނެކަމަށް އަންދާޒާކުރެވެނީ 36,254.0 މިލިއަން ރުފިޔާގައެވެ.
އަދި ޚަރަދު ހުންނާނެކަމަށް ލަފާކުރެވެނީ 33,888.4 މިލިއަން ރުފިޔާގައެވެ. 2022 ވަނަ އަހަރު ސޮވްރިން ބޮންޑް އަނބުރާ
ދައްކަންޖެހުމާއެކު އެ އަހަރުގެ ޖުމުލަ ބަޖެޓު އިތުރުވެފައިވީ ނަމަވެސް، ނިއު ޕޮލިސީ އިނީޝިއޭޓިވްސްއަށް ހިނގާނެ ޚަރަދު ދަށްކުރަމުން
ދިއުމާ ގުޅިގެން ދައުލަތުގެ ޚަރަދުތައް މެދުރާސްތާގައި އެއް މިންގަ ނޑެއްގައި ހިފެހެއްޓޭނެކަމަށް ލަފާކުރެވެއެވެ.
މެދުރާސްތާގެ ބަޖެޓުގެ އަންދާޒާތައް ޖަދުވަލު 3 ގައި ހިމަނައިފައިވާނެއެވެ.
ތާވަލު 7: މެދުރާސްތާގެ ބަޖެޓު ތަފުސީލު
އަންދާޒާ
(މިލިއަން ރުފިޔާއިން) 2023 2022 2021
ޖުމުލަ ބަޖެޓު 34,783.2 38,157.8 36,254.0
ޖުމުލަ ޚަރަދު 32,080.8 31,707.3 33,888.4
ބޭސްލައިން ބަޖެޓު 28,310.9 33,465.1 30,464.4
ރިކަރަންޓް ޚަރަދު 21,786.1 21,224.2 19,706.6
މުވައްޒަފުންނަށް ހިނގާ ޚަރަދު (ޕެންޝަންއާއެކު) 10,304.5 10,208.0 9,602.6
ތަކެއްޗާއި ޚިދުމަތަށް ކުރާ ޚަރަރު 4,360.6 4,310.5 4,254.6
ސަރުކާރުންދޭ އެހީ، އިޝްތިރާކާއި އަދި ސަބްސިޑީޒް 2,876,6 2,846.7 2,816.5
އެހެނިހެން ރިކަރަންޓް ޚަރަދުތައް 4,244.4 3,859.0 3,032.8
ކެޕިޓަލް ޚަރަދު 6,524.8 12,240.9 10,757.8
ޕަބްލިކް ސެކްޓަރ އިންވެސްޓްމަންޓް ޕްރޮގްރާމް 1,000.0 2,750.0 5,500.0
ހަރުމުދާ، އިންވެސްޓްމަންޓް އަދި ލޯން ދޫކުރުން 1,412.4 1,398.2 1,383.9
ބަޖެޓު ކޮންޓިންޖެންސީ 1,416.5 1,648.6 1,514.6
ދަރަނި އަނބުރާ ދެއްކުން 2,680.5 6,428.8 2,344.2
އެހެނިހެން ކެޕިޓަލް ޚަރަދު 15.4 15.3 15.1
ނިއު ޕޮލިސީ އިނީޝިއެޓިވްސް 5,000.0 3,500.0 4,500.0
ކައުންސިލްތަކަށް ދޫކުރާ ފައިސާ 1,472.3 1,192.7 1,289.6
2020 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓަށް އައި ލޮޅުމާއެކު ބަޖެޓުގެ ޚަރަދުތައް ކުޑަކުރުމަށް، ކޮވިޑް19- ގެ ގެއްލުންތައް ދިމާވި ހިސާބުން ފެށިގެން
ވަނީ ފިޔަވަޅުތައް އަޅަން ފަށައި ފައެވެ. މި ލޮޅުމުން އަރައިގަތުމަށް އަހަރުތަކެއް ދާނެތީ، މެދުރާސްތާގައިވެސް ޚަރަދުތައް ކުޑަކުރުމަކީ
ބަޖެޓުގެ އަމާޒުތައް ހިފެހެއްޓުމަށް މުހިއްމުކަމެކެވެ. އަދި 2021 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓުގެ ފައިނޭންސިންގ ގެޕްވެސް ބޮޑުވާތީ، ބަޖެޓުން
ދަރަނި އިތުރުވާ މިންވަރު ކުޑަކުރުމަށްޓަކައި ޚަރަދުތައް އެފިޝަންޓުކޮށް، ކުޑަކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރަންޖެހެއެވެ.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 25 2023

ކާރިސާއެއްގެ ދަ ނޑިވަޅަކީ ސްޓްރަކްޗަރަލް ރިފޯމް ގެންނަން އެންމެ މުނާސަބު އެއް ދަ ނޑިވަޅެވެ. މި ފަދަ ވަގުތެއްގައި ބަޖެޓުން އެކި
ދާއިރާތަކަށް ކުރާ ޚަރަދުތައް އިވެލުއޭޓްކޮށް، ޚަރަދުކުރުމުގެ ހަގީގީ ބޭނުން ފުރިހަމަވޭތޯ ބަލައި، އިސްލާހުކުރަންޖެހޭ ކަންކަން
އިސްލާހުކުރުމަކީ މި ވަގުތު ކޮންމެހެންވެސް ކުރުން މުހިއްމު ކަމެކެވެ.
މި ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީގައި ހުށަހަޅައިފައިވާ ހިސާބުތަކަކީވެސް މެދުރާސްތާގައި ޚަރަދުތައް އެފިޝަންޓުކޮށް ކުޑަކުރެވޭނެކަމަށް ރިއާޔަތްކޮށް
ހަދާފައިވާ ހިސާބުތަކަކެވެ. މިގޮތުން ޚަރަދުތައް ކުޑަކުރުމަށް އެކި ދާއިރާތަކުން ފިޔަވަޅުތައް އަޅަންޖެހެއެވެ. މިގޮތުން އެޅިދާނެ އެކި
ފިޔަވަލުތައް ޖަދުވަލު 5 ގައި ހިމަނައިފައިވާނެއެވެ. މި ފިޔަވަޅުތަކުގެ އެނަލިސިސްތައް ތައްޔާރުކުރުމުގެ މަސައްކަތްތައް މި ވަގުތު
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސްއިން ދަނީ ކުރަމުންނެވެ. އަދި މި ކަމާ ގުޅޭ ސިޔާސަތު ކަރުދާސްތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް މި ފިޔަވަޅުތަކާއި
މި ފަދަ އެހެން ފިޔަވަޅުތައްވެސް މެދުރާސްތާގައި ތަންފީޒުކުރެވޭނެއެވެ.
ކޮވިޑް 19- ގެ ބަލިމަޑުކަމާ ގުޅިގެން އިގުތިސާދު މަޑުޖެހިފައިވުމާއި ދައުލަތުގެ އާމްދަނީ ރިކަވަރވުމަށް ވަގުތު ނަގާނެތީ މި އަހަރުގެ
ތެރޭގައި ޚަރަދު ކުޑަކުރުމަށް އަޅައިފައިވާ ފިޔަވަޅުތައް 2021 ވަ ނަ އަހަރަށްވެސް ދެމިގެންދާންޖެހެއެވެ. މިގޮތުން، ބޭސްލައިން އާމްދަނީއަށް
އާމްދަނީ އިތުރުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ކަންތައްތަކާއި ކޭޝް ގްރާންޓްގެ ގޮތުގައި ލިބޭނެކަމަށް ލަފާކުރާ ފައިސާ ހިމަނައި، ބޭސްލައިން ޚަރަދަށް
ނިއު ޕޮލިސީ އިނީޝިއޭޓިވްސްއާއި ކައުންސިލްތަކަށް ގްރާންޓްގެ ގޮތުގައި ދޫކުރާ ފައިސާ އަންދާޒާކުރާ މިންވަރު ހިމެނުމުން، 2021 ވަނަ
އަހަރު ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގެ އޯވަރޯލް ބެލަންސް ހުންނާނެކަމަށް އަންދާޒާކުރެވެނީ 16,364.6 މިލިއަން ރުފިޔާގައެވެ. މިއީ ޖީޑީޕީގެ
ނިސްބަތުން -21.6 އިންސައްތައެވެ. އަދި ބަޖެޓުގެ ޕްރައިމަރީ ބެލަންސް ހުންނާނެކަމަށް ބެލެވެނީ 13,446.9 މިލިއަން ރުފިޔާގައެވެ.
މިއީ ޖީޑީޕީގެ ނިސްބަތުން -17.8 އިންސައްތައެވެ. އަދި ދައުލަތުގެ ޚަރަދުތައް އެއް މިންވަރެއްގައި ހިފަހައްޓައި، އާމްދަނީ އިތުރުކުރުމަށް
ހުށަހަޅާ އައު ކަންތައްތައް ތަންފީޒުކުރެވިއްޖެނަމަ، 2022 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން އޯވަރޯލް ޑެފިސިޓާއި ޕްރައިމަރީ ޑެފިސިޓް
މެދުރާސްތާގައި ކުޑަކުރެވިގެންދާނެއެވެ.
ތާވަލު 8: މެދުރާސްތާގެ ބަޖެޓު އަންދާޒާގެ ޚުލާސާ
އަންދާޒާ
(މިލިއަން ރުފިޔާއިން) 2023 2022 2021
ޖުމުލަ އާމްދަނީ އާއި ހިލޭ އެހީ 25,314.1 21,076.5 17,523.7
ޓެކްސް އާމްދަނީ 16,810.8 13,337.7 10,102.0
ޓެކްސް ނޫން އާމްދަނީ 5,138.0 4,415.5 4,569.9
ހިލޭ އެހީ 1,980.3 2,051.8 1,992.2
އާމްދަނީ އިތުރުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ އައު ކަންކަން 1,384.9 1,271.7 859.7
ޖުމުލަ ބަޖެޓު 34,783.2 38,157.8 36,254.0
ޖުމުލަ ޚަރަދު 33,080.8 31,707.3 33,888.4
ބޭސްލައިން ބަޖެޓު 28,310.9 33,465.1 30,464.4
ރިކަރަންޓް ޚަރަދު 21,786.1 21,224.2 19,706.6
ކެޕިޓަލް ޚަރަދު 6,524.8 12,240.9 10,757.8
ޕީއެސްއައިޕީ 1,000.0 2,750.0 5,500.0
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 26 2023

އަންދާޒާ
(މިލިއަން ރުފިޔާއިން) 2023 2022 2021
ބަޖެޓު ކޮންޓިންޖެންސީ 1,416.5 1,648.6 1,514.6
ނިއު ޕޮލިސީ އިނީޝިއޭޓިވްސް 5,000.0 3,500.0 4,500.0
ލޯކަލް ކައުންސިލްތަކަށް ޓްރާންސްފަރކުރާ 1,472.3 1,192.7 1,289.6
އޯވަރޯލް ބެލަންސް (ޑެފިސިޓް))6,766.7( )10,630.8( )16,364.6(
ޕްރައިމަރީ ބެލަންސް (2,659.2) (6,896.1) (13,446.9)
ކޮވިޑް 19- ގެ ހާލަތާ ގުޅިގެން 2020 ވަނަ އަހަރު ދައުލަތަށް ލިބޭނެކަމަށް ލަފާކުރާ އާމްދަނީ ވަނީ ބޮޑުތަނުން ދަށްވެފައެވެ. އަދި މި
ހާލަތުން އަރައިގަނެ 2019 ގެ މިންގަ ނޑާ ހަމައަށް އިގުތިސާދު އަލުން އަނބުރާ ދާނެކަމަށް ބެލެވެނީ 2022 ވަނަ އަހަރުކަމުގައި
ބެލެވޭތީ، މެދުރާސްތާގައިވެސް ދައުލަތުގެ އާމްދަނީ ހުންނާނެކަމަށް ބެލެވެނީ ކުރީގެ އަންދާޒާތަކަށްވުރެ ދަށުގައެވެ. ޚަރަދު ކުޑަކުރުމުގެ
ގޮތުން ގިނަ ފިޔަވަޅުތަކެއް އެޅިނަމަވެސް، މިކަމުގެ ސަބަބުން ދައުލަތުގެ ޑެފިސިޓް އަދި ދަރަނި އަނބުރާ ދައްކަން ކުރާ ހޭދަ
ފައިނޭންސްކުރަން ބޭނުންވާ މިންވަރު ބޮޑުތަނުން އިތުރުވާނެއެވެ.
2020 ވަނަ އަހަރަށް ބަލާއިރު، ޖުމުލަ 17.7 ބިލިއަން ރުފިޔާ ފައިނޭންސިންގގެ ގޮތުގައި ހޯދަންޖެހޭނެކަމަށް ބެލެވެއެވެ. މި ފައިސާ
ހޯދަން 400.0 މިލިއަން ޔޫއެސް ޑޮލަރުގެ ބޮންޑެއް އިޝޫކުރުމަށާއި، 50.0 މިލިއަން ޔޫއެސް ޑޮލަރު ބޭރުގެ ޑޯނަރުންނާއި މަލްޓިލެޓަރަލް
ފައިނޭންޝަލް އިންސްޓިޓިއުޝަންތަކުން ކޮންސެޝަނަލް ޓަރމްސްގައި ހޯދުމަށް ދަނީ މަސައްކަތް ކުރަމުންނެވެ. އަދި ރާއްޖޭގެ މާކެޓުގައި
ޓީ-ބިލާއި ޓީ -ބޮންޑު އިޝޫކޮށްގެންނާއި އެހެނިހެން ގޮތްގޮތުން 6.1 ބިލިއަން ރުފިޔާ ހޯދަންޖެހޭނެއެވެ. މީގެ ތެރެއިން 3.9 ބިލިއަން ރުފިޔާ
އަކީ އިންޑީއާ ސަރުކާރުން ދޭން ހަމަޖެހިފައިވާ 250.0 މިލިއަން ޔޫއެސް ޑޮލަރުގެ ލޯނުގެ ފައިސާ ޑޮމެސްޓިކް ފައިނޭންޝަލް
އިންސްޓިޓިއުޝަނެއް މެދުވެރިކޮށް ލިބޭނެކަމަށް ލަފާކޮށް ހިމަނާފައިވާ މިންވަރެވެ. ކޮވިޑް19- ގެ ހާލަތާ ގުޅިގެން ޕަބްލިކް ބޭންކު އެކައުންޓް
އޯވަ ރޑްރޯކުރެވޭ ލިމިޓު މަތިކުރަން، ދައުލަތުގެ ޚަރަދަށް ޒިންމާވުމުގެ ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، (ރ) އަދި (ބ) އަށް
ޢަމަލުކުރުން 1 އަހަރު ދުވަހަށް އިސްތިސްނާކުރަން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރައްވާފައިވާތީ، ޕަބްލިކް ބޭންކް އެކައުންޓް
އޯވަ ރޑްރޯކޮށްގެން 3.8 ބިލިއަން ރުފިޔާ 2020 ވަނަ އަހަރުގެ ތެރޭގައި ޚަރަދުކުރާނެކަމަށްވެސް ބެލެވެއެވެ.
މެދުރާސްތާއަށް ބަލާއިރު، ސަރުކާރުގެ ފައިނޭންސިންގ ރިކުއަޔަމަންޓް ކު ރިއަށްއޮތް ދެ އަހަރުވެސް ހުންނާނީ ގާތްގަ ނޑަކަށް އެއްހަމައެއްގައި
ހިފެހެއްޓިފައެވެ. މިގޮތުން، 2021 ވަނަ އަހަރު ފައިނޭންސިންގގެ ގޮތުގައި 19.0 ބިލިއަން ރުފިޔާ ހޯދަންޖެހޭނެކަމަށް ލަފާކުރެވޭއިރު،
2022 ވަނަ އަހަރު މި އަދަދު ހުންނާނީ 17.6 ބިލިއަން ރުފިޔާގައެވެ. 2021 ވަނަ އަހަރު ޕަބްލިކް ބޭންކް އެކައުންޓް އޯވަ ރޑްރޯކޮށްފައިވާ
މިންވަރު އަނބުރާ ދައްކަން ދާ ހޭދަ މީގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭއިރު، 2022 ވަނަ އަހަރު ފައިނޭންސިންގ ރިކުއަޔަމަންޓް މަތިވަނީ 2017
ވަނަ އަހަރު ސަރުކާރުން އިޝޫކުރި 250.0 މިލިއަން އެމެރިކާ ޑޮލަރުގެ ބޮންޑު އަނބުރާ ދައްކަންޖެހޭތީއެވެ.
ދައުލަތުގެ ކުންފުނިތަކުގެ ތެރެއިން ޕްރައިވަޓައިޒްކުރުވެންހުރި ކުންފުނިތައް ދެނެގަނެ، މާކެޓަށް ދޫކޮށްލައިގެން ލިބެންހުރި އެފިޝަންސީ
ގެނައުމަކީ ސަރުކާރުގެ ވިސްނުމެކެވެ. މިގޮތުން، ސްޓޭޓް އިލެކްޓްރިކް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑް (ސްޓެލްކޯ)، އައިލެންޑް އޭވިއޭޝަން ސަރވިސަސް
ލިމިޓެޑް، ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް އަދި މޯލްޑިވްސް އިންޑަސްޓްރިއަލް ފިޝަރީޒް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑް (މިފްކޯ) ފަދަ ކުންފުނިތަކުގެ
ހިއްސާ ވިއްކައިގެން ނުވަތަ އެނޫންވެސް މޮޑަލްއެއްގެތެރެއިން މިކަން ކުރެވޭނެ ގޮތްތައް ދަނީ ބަލަމުންނެ ވެ. ޕްރައިވަޓައިޒްކޮށްގެން 2021
އަދި 2022 ވަނަ އަހަރު ދައުލަތައް އަހަރަކު 1.5 ބިލިއަން ރުފިޔާގެ ފައިނޭންސް ލިބޭނެކަމަށް ލަފާކުރެވެއެވެ.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 27 2023

ކުރިއަށް އޮތް ތިން އަހަރުވެސް، އިންޓަނޭޝަނަލް މާކެޓުގައި ބޮންޑު ނުވަތަ ސުކޫކު އިޝޫކުރުމަށް ވަނީ ރޭވިފައެވެ. މިގޮތުން 2021
ވަނަ އަހަރު 600.0 މިލިއަން ޔޫއެސް ޑޮލަރު، 2022 ވަނަ އަހަރު 400.0 މިލިއަން ޔޫއެސް ޑޮލަރު އަދި 2023 ވަނަ އަހަރު 150.0
މިލިއަން ޔޫއެސް ޑޮލަރުގެ ބޮންޑު ނުވަތަ ސުކޫކު އިޝޫކުރަން ވަނީ ރާވައިފައެވެ. އަދި ތާވަލު 9 ގައި ހިމަނައިފައިވާގޮތަށް ކޮންމެ
އަހަރަކުވެސް ރާއްޖޭގެ މާކެޓުން ޓީ-ބިލާއި ޓީ -ބޮންޑު އިޝޫކޮށްގެންނާއި އެހެނިހެން ގޮތްގޮތުން ދައުލަތަށް ފައިނޭންސިންގ ހޯދަންޖެހޭނެއެވެ.
ތާވަލު 9: މެދުރާސްތާގައި ބަޖެޓު ފައިނޭންސް ކުރަން ރާވާ ގޮތް
އަންދާޒާ
(މިލިއަން ރުފިޔާއިން) 2023 2022 2021 2020
ޖުމު ލަ ފައިނޭންސިންގ ބޭނުންވާ މިންވަރު 10,118.4 17,572.3 19,017.6 17,733.6
ޖުމުލަ ދަރަނި ނަގާ މިންވަރު 10,016.1 14,381.7 17,364.1 17,740.5
ބޭރުގެ ލޯނު 3,771.0 3,771.0 4,542.0 1,677.4
ބޮންޑު / ސުކޫކު 2,313.0 6,168.0 9,252.0 6,168.0
ޕަބްލިކް ބޭންކް އެކައުންޓް އޯވަ ރޑްރޯ (3,840.1) 3,840.1 - -
ސޮވްރިން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފަންޑުގައި ހުރި ފައިސާ ބޭނުންކުރުން - - 1,542.0 -
ރާއްޖޭގެ މާކެޓުން: ޓީ-ބިލް، ޓީ-ބޮންޑު އަދި އެހެނިހެން 3,932.1 4,442.7 7,410.2 6,055.0
ޕްރައިވަޓައިޒް ކޮށްގެން ލިބޭ - 1,542.0 1,542.0 -
އެހެނިހެން ގޮތްގޮތުން (ނެޓް) 102.3 106.5 111.4 (6.9)
ބަޖެޓު ފައިނޭންސްކުރުމަށް ހުރި ހިރާސްތަކަށް ބަލާއިރު، އިންޓަނޭޝަނަލް މާކެޓުގައި ބޮންޑެއް ނުވަތަ ސުކޫކެއް އިޝޫކުރުމަކީ ކޮވިޑް -
19 ގެ ހާލަތު ދެމިއޮތްހާ ހިނދަކު އުނދަގޫ، ޚަރަދު ބޮޑުކަމަކަށް ވާނެއެވެ. ކްރެޑިޓް ރޭޓިންގ އޭޖެންސީތަކުން ކޮވިޑް19- ގެ ހާލަތާ
ގުޅިގެން ރާއްޖޭގެ ސޮވްރިން ރޭޓިންގ މި އަހަރުގެ ކުރީކޮޅު ޑައުންގްރޭޑް ކޮށްފައި ވާތީ، ސެކަންޑަރީ މާކެޓުގައި ރާއްޖޭން މިހާރު އިޝޫކޮށް
ލިސްޓުކޮށްފައިވާ ބޮންޑުގެ ޔީލްޑް ހުރީ 20 އިންސައްތައަށްވުރެ މަތީގައެވެ. މީގެ ސަބަބުން، މާކެޓުގައި ބޮންޑެއް އިޝޫކުރާއިރު ލިބޭ
ކޫޕަން ރޭޓް މަތިވެ، އިންވެސްޓް ކުރާނެ ފަރާތްތައް ލިބުން ދަތިވުމަކީ ގާތްކަމެކެވެ. މި ކަންކަމަށް ރިއާޔަތްކޮށް، މި ހާލަތުގައި ޕްރައިވެޓް
ޕްލޭސްމަންޓްއެއް ހަދައިގެން ބޮންޑެއް އިޝޫކުރުމަކީ ޚަރަދު ކުޑަގޮތަކަށް ވާނެކަމަށް ބެލެވޭތީ، މިހާރު ބޮޑަށް މަސައްކަތް ކުރެވެނީ މިގޮތަށް
ކުރިއަށް ދިއުމަށެވެ.
މަތީގައި އަންދާޒާކޮ ށްފައިވާ ގޮތަށް ދައުލަތުގެ އޯވަރޯލް ޑެފިސިޓް ދެމެހެއްޓިއްޖެނަމަ، 2020 ވަނަ އަހަރު ދައުލަތުގެ ޑައިރެކްޓް ދަރަނި
ހުންނާނެކަމަށް ބެލެވެނީ ޖީޑީޕީގެ ނިސްބަތުން 101.9 އިންސައްތައިގައެވެ. އަދި ސަރުކާރުން ގެރެންޓީ ދީފައިވާ ދަރަނި ހިމަނައިގެން މި
އަދަދު ހުންނާނީ ޖީޑީޕީގެ ނިސްބަތުން 121.8 އިންސައްތައިގައެވެ. 2021 ވަނަ އަހަރުވެސް ޖީޑީޕީގެ ނިސްބަތުން ދަރަނި އިތުރުވުމަށްފަހު،
2022 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން މި މިންގަ ނޑު މަޑުމަޑުން ދަށަށް ދާންފަށާނެކަމަށް ލަފާކުރެވެއެވެ. މިއީ 2022 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން
ނޮމިނަލް ޖީޑީޕީ އިތުރުވަމުންދާ މިންވަރު ދަރަނި އިތުރުވަމުންދާ މިންވަރަށްވުރެ މަތިވާނެކަމަށް ބެލެވޭތީއެވެ.
ދައުލަތުގެ ދަރަނީގެ ސްޓްރެޓެޖީއާބެހޭ މައުލޫމާތު ދައުލަތުގެ ދަރަނީގެ ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާނުގައި ތަފުސީލުކޮށްފައިވާނެއެވެ.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 28 2023

ޗާޓު 9: ޖީޑީޕީގެ ނިސްބަތުން ދަރަނި (އިންސައްތައިން)
ޑަރިރެކްޓް އަދި ގެރެންޓީ ދީފައިވާ ދަރަނި ޑައިރެކްޓް ދަރަނި
2020 2021 2022 2023 2024 2025
ޗާޓު 10: ނޮމިނަލް ޖީޑީޕީ އަދި ދަރަނި އިތުރުވާ ރޭޓު
ޑައިރެކްޓް ދަރަނި އިތުރުވާ ރޭޓް ނޮމިނަލް ޖީޑީޕީ އިތުރުވާ ރޭޓް
28.4
22.1 22.0
16.3
12.5
8.2 9.6
6.2
13.9
8.3 7.6 7.0 5.5
-26.7
2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025
މި ބައިގައި އަލިއަޅުވާލައިފައިވާނީ އަންދާޒާކޮށްފައިވާ ގޮތަށް އާމްދަނީ ނުލިބި އަދި ޚަރަދު އިތުރުވެގެން ގޮސްދާނެ ބައެއް ހާލަތްތަކަށް
ބަލައި، އެފަދަ ހާލަތްތަކުގައި ދައުލަތުގެ ޑެފިސިޓް، ފައިނޭންސްކުރަންޖެހޭ މިންވަރު އަދި ދަރަންޏަށް ކުރާނެ އަސަރުތަކަށެވެ. މި
އެނަލިސިސްގައި ބޭސްލައިންގެ ގޮތުގައި ބަލައިފައިވާނީ މަތީގައި ހުށަހަޅާފައިވާ އާމްދަނީ އަދި ޚަރަދުގެ އަންދާޒާތަކެވެ.
މި އެނަލިސިސްގައި ތިން ސިނާރިއޯއެއް ހުށަހަޅާފައިވާނެއެވެ. ކޮންމެ ސިނާރިއޯއެއްގައިވެސް 2021 ވަނަ އަހަރު ޚަރަދަށް އަތުވެދާނެ
ޝޮކެއް ހިމަނާފައިވާއިރު، ސިނާރިއޯ 1 ގައި މި ޝޮކުގެ މިންވަރަކީ 2021 ވަނަ އަހަރުގެ ރިވައިޒްކުރި ބަޖެޓު ޖުމުލައިގެ 5.0
އިންސައްތަ ނުވަތަ 1.8 ބިލިއަން ރުފިޔާއެވެ. ސިނާރިއޯ 2 ގައި 2021 ވަނަ އަހަރުގެ ރިވައިޒްކުރި ބަޖެޓު ޖުމުލައިގެ 10.0 އިންސައްތަ
ނުވަތަ 3.6 ބިލިއަން ރުފިޔާ ޝޮކުގެ ގޮތުގައި ހިމަނައިފައިވާއިރު، ސިނާރިއޯ 3 ގައި ހިމަނައިފައިވާނީ 2021 ވަނަ އަހަރުގެ ރިވައިޒްކުރި
ބަޖެޓު ޖުމުލައިގެ 15.0 އިންސައްތަ ނުވަތަ 5.4 ބިލިއަން ރުފިޔާއެވެ. މިއީ ކޮވިޑް 19- ގެ ބަލިމަޑުކަން އިތުރަށް ފެތުރިގެންގޮސް،
ދެވަނަ ފަހަރަކަށް ސިއްހީ އަދި އިގުތިސާދީ ގޮތުން ހަރުކަށި ފިޔަވަޅުތަކެއް ސަރުކާރުން އަޅަންޖެހިއްޖެ ހާލަތެއްގައި، ހާލަތު
ދިގުދެމިގެންގޮސްދާނެ މިންވަރަށް ބަލައި ހިނގާނެ ޚަރަދުގެ ޕްރޮކްސީތަކެކެވެ.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 29 2023
101.9
112.5
105.0
104.3
105.1
101.2
121.8
129.0
116.8
113.8
112.8
107.1

އާމްދަނީއަށް ބަލާއިރު، ތިން ސި ނާރިއޯގައި ބޭނުންކޮށްފައިވާނީ އާމްދަނީގެ މެދުރާސްތާ ތިން އަންދާޒާއެކެވެ. މިގޮތުން، ފުރަތަމަ
ސިނާރިއޯގައި ހިމަނައިފައި ވާނީ އިގުތިސާދީ ބެސްޓް -ކޭސް ސިނާރިއޯއަށް ބިނާކޮށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ އާމްދަނީގެ އަންދާޒާތަކެވެ. މިހާރު
ލަފާކުރެވޭ ގޮތުގައި މި ސިނާރިއޯއާ ހަމައިގައި ހިފެހެއްޓުމަކީ ނާދިރުކަމެކެވެ. ދެވަނަ ސިނާރިއޯގައި އިގުތިސާދީ މޮޑަރެޓް-ކޭސް ސިނާރިއޯއަށް
ބިނާކޮށް ތައްޔާރުކޮށް، މަތީގައި ހުށަހަޅާފައިވާ އާމްދަނީގެ އަންދާޒާތައް ބޭނުންކޮށްފައިވާއިރު، ތިންވަނަ ސިނާރިއޯގައި ބޭނުންކޮށްފައި ވާނީ
އިގުތިސާދީ ވަރސްޓް-ކޭސް ސިނާރިއޯއަށް ބިނާކޮށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ އާމްދަނީގެ އަންދާޒާތަކެވެ . ތާވަލު 10 ގައި ސިނާރިއޯތަކުގެ
ޚުލާސާއެއް ހުށަހަޅާފައިވާނެއެވެ.
ޗާޓު 11: އާމްދަނީއާއި ހިލޭއެހީގެ އަންދާޒާތައް (މިލިއަން ރުފިޔާއިން)
ވަރސްޓް-ކޭސް މޮޑަރެޓް-ކޭސް ބެސްޓް-ކޭސް
26,115
24,106
23,929
22,264
19,334 19,805
22,100
16,664
15,217
17,450
13,734
13,830
12,305
2019 2020 2021 2022 2023
ތާވަލު 10: ސެންސިޓިވިޓީ އެނަލިސިސްގެ ސިނާ ރިއޯތަކުގެ އެސަމްޕްޝަންތައް
އާމްދަނީ އަންދާޒާތަކުގެ މަސްދަރު ޚަރަދު ޝޮކް (މިލިއަން ރުފިޔާ)
ސިނާރިއޯ 1 އިގުތިސާދީ ބެސްޓް-ކޭސް ސިނާރިއޯ 1,812.7
ސިނާރިއޯ 2 އިގުތިސާދީ މޮޑަރެޓް-ކޭސް ސިނާރިއޯ 3,625.4
ސިނާރިއޯ 3 އިގުތިސާދީ ވަރސްޓް-ކޭސް ސިނާރިއޯ 5,438.1
މި ސިނާރިއޯތަކަށް ތައްޔާރު ކުރެވިފައިވާ އަންދާޒާތަކަށް ބަލާއިރު، ސިނާރިއޯ 2 އަދި ސިނާރިއޯ 3 ގައި ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓު ޑެފިސިޓް
އަދި ފައިނޭންސް ހޯދަންޖެހޭ މިންވަރު 2021 އަދި 2022 ގައި ފީޒިބަލް މިންވަރަށްވުރެ މަތިވާނެކަމަށް ބެލެވެއެވެ. އެއީ ޚަރަދަށް
އަންނާނެކަމަށް ބަލައިފައިވާ އިތުރުވުމާއި، ފަތުރުވެރިކަމުގެ ސިނާއަތް ހުޅުވާލެވޭ ވަގުތު ޖުލައި 2020 ގެ ބަދަލުގައި ސިނާރިއޯ 2 ގައި
އޮކްޓޫބަރު 2020 އަދި ސިނާރިއޯ 3 ގައި ޖަނަވަރީ 2021 އަށް ބަދަލުވެއްޖެނަމަ، އޭގެ ސަބަބުން އާމްދަނީއަށް ކުރާނެ ނުރަނގަޅު
އަސަރުގެ ސަބަބުންނެވެ. މިފަދަ ހާލަތެއްގައި ސަރުކާރުން ކޮވިޑް19- ގެ ސިއްހީ ކަންކަމަށް ކުރަންޖެހޭ ޚަރަދުތަކާއި އަސާސީ ޚިދުމަތްތައް
ހުއްޓުނަނުދީ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ކުރާ ޚަރަދު ހުއްޓުނަނުދީ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް، ސަރުކާރުގެ ބައެއް ޕްރޮގްރާމްތަކާއި އުމްރާނީ ތަރައްގީގެ
މަޝްރޫއުތައް ހުއްޓާލަންޖެހިދާނެއެވެ. ވީމާ، ސިނާރިއޯ 2 އަކީ މިހާރުވެސް ލަފާކުރާ އާމްދަނީގެ އަންދާޒާތައް ހިމެނޭ ސިނާރިއޯކަމުން،
މިފަދަ ހާލަތަކަށް ތައްޔާރުވުމުގެ ގޮތުން، ދުރާލާ ޚަރަދު ކުޑަކުރުމުގެ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމުގެ މަސައްކަތް މިހާރުވެސް ދަނީ ކުރެވެމުންނެވެ.
ޗާޓު 12 އަދި 13 ގައި ހުށަހަޅާފައި އެވަނީ ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓު ޑެފިސިޓް އަދި ފައިނޭންސް ހޯދަންޖެހޭ މިންވަރުގެ އަންދާޒާތަކެވެ.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 30 2023

ޗާޓު 12: އޯވަރޯލް ޑެފިސިޓް ސިނާރިއޯތައް (މިލިއަން ރުފިޔާއިން)
ސިނާރިއޯ 3 ސިނާރިއޯ 2 ސިނާރިއޯ 1 ބޭސްލައިން
-
2019 2020 2021 2022 2023
(5,000.0)
(10,000.0)
(15,000.0)
(20,000.0)
(25,000.0)
(30,000.0)
ޗާޓު 13: ބަޖެޓު ފައިނޭންސިންގ ބޭނުންވާ މިންވަރުގެ ސިނާރިއޯތައް (މިލިއަން ރުފިޔާއިން)
ސިނާރިއޯ 3 ސިނާރިއޯ 2 ސިނާރިއޯ 1 ބޭސްލައިން
30,000.0
25,000.0
20,000.0
15,000.0
10,000.0
5,000.0
-
2019 2020 2021 2022 2023
ފައިނޭންސިންގ ހޯދަން އޮތް މައިގަނޑު ވަސީލަތަކީ ދަރަނި ކަމުގައިވާއިރު، ސަރުކާރުން ފައިނޭންސިންގ ހޯދަންޖެހޭ މިންވަރު ބޮޑުތަނުން
އިތުރުވެގެން ދިއުމަކީ އުފެއްދުންތެރިކަމުގެ ނިސްބަތުން ދަރަނި މަތިވެގެންގޮސް، ދަރަނި ޚިދުމަތްކުރުމާއި އަނބުރާ ދެއްކުމުގައި ދިމާވާ
ދަތިތައް އިތުރުވެގެންދާނެ ކަމެކެވެ. އަދި ކޮވިޑް19- ގެ ހާލަތާ ގުޅިގެން ނޮމިނަލް ޖީޑީޕީ ބޮޑުތަނުން ދަށަށް ދާނެކަމަށް ބެލެވޭއިރު،
އުފެއްދުންތެރިކަމުގެ ނިސްބަތުން ދަރަނީގެ މިންގަނޑު އިތުރަށް މަތިވާނެއެވެ. މިގޮތުން، ސިނާރިއޯ 3 އަށް ބަލާއިރު، އުފެއްދުންތެރިކަމުގެ
ނިސްބަތުން ދަރަނި (ގެރެންޓީ ހިމަނައިގެން) 2021 ވަނަ އަހަރު 155.6 އިންސައްތައަށް މައްޗަށް ދާނެކަމަށް ލަފާކުރެވެއެވެ. މިއަށްފަހު،
ދަރަނި އިތުރުވާ ރޭޓަށްވުރެ ނޮމިނަލް ޖީޑީޕީ އިތުރުވާ ރޭޓު މަތީގައި ހުންނާނެކަމަށް ބެލެވޭތީ، މި މިންގަ ނޑު މަޑުމަޑުން ދަށަށް ދާނެކަމަށް
ބެލެވެއެވެ. ނަމަވެސް، މި ހާލަތާ ގުޅިގެން ދަރަނީގެ މިންގަ ނޑުތައް އިތުރުވެގެންދާނެކަމަށް ލަފާކުރާ މިންވަރު މަތިކަމުން، މެދު އަދި
ދުރުރާސްތާގައި މިކަމުގެ ދަތިތައް ދިމާވެ، ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގެ ބޮޑު ބައެއް ދަރަ ނި ޚި ދުމަތްކުރުމާއި އަނބުރާ ދެއްކުމަށް ކަ ނޑައަޅަން
މަޖުބޫރުވެދާނެއެވެ. ދިވެހިރާއްޖެއަކީ އިންޓަނޭޝަނަލް މަނިޓަރީ ފަންޑު އަދި ވަރލްޑް ބޭންކުން ތައްޔާރުކުރާ ޑެޓް ސަސްޓެއިނަބިލިޓީ
އެނަލިސިސް ގައި "ހައި ރިސްކް އޮފް ޑެޓް ޑިސްޓްރެސް" ނުވަތަ ދަރަނި އަދާކުރުމުގައި ދަތިކަން ދިމާވުމުގެ ފުރުސަތު ބޮޑު ގައުމެއްގެ
ގޮތުގައި ކޮވިޑް 19- ގެ ހާލަތުގެ ކުރިންވެސް އޮތްއިރު، ސިނާރިއޯ 2 ނުވަތަ 3 ގައިވާ ފަދަ ހާލަތެއް ދިމާވެއްޖެނަމަ ރާއްޖެ ޑެޓް
ޑިސްޓްރެސްއަށް ދިއުމަކީ ކައިރި ކަމެކެވެ. މިކަމުން ދިމާވެދާނެ ހިރާސްތައް ކުޑަކުރުމަށްވެސް އެޅެންހުރި ފިޔަވަޅުތައް ގުޅިފައިވަނީ
ސަރުކާރުގެ ޚަރަދު ކުޑަކުރުމާއި ދައުލަތަށް ލިބޭ އާމްދަނީ އިތުރުކުރުމާއެވެ. ޗާޓު 14 އަދި 15 ގައި ހުށަހަޅާފައި އެވަނީ
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 31 2023

އުފެއްދުންތެރިކަމުގެ ނިސްބަތުން ޑައިރެކްޓް ދަރަނި އަދި އުފެއްދުންތެރިކަމުގެ ނިސްބަތުން ޖުމުލަ (ޑައިރެކްޓް އަދި ގެރެންޓީ ދީފައިވާ)
ދަރަނި ހުންނާނެ މިންގަ ނޑުގެ އަންދާޒާތަކެވެ.
ޗާޓު 14: އުފެއްދުންތެރިކަމުގެ ނިސްބަތުން ޑައިރެކްޓް ދަރަނި (އިންސައްތައިން)
ސިނާރިއޯ 3 ސިނާރިއޯ 2 ސިނާރިއޯ 1 ބޭސްލައިން
2019 2020 2021 2022 2023
ޗާޓު 15: އުފެއްދުންތެރިކަމުގެ ނިސްބަތުން ޑައިރެކްޓް އަދި ގެރެންޓީ ދީފައިވާ ދަރަނި (އިންސައްތައިން)
ސިނާރިއޯ 3 ސިނާރިއޯ 2 ސިނާރިއޯ 1 ބޭސްލައިން
2019 2020 2021 2022 2023
ތިރީގައި ފާހަގަކޮށްފައި އެ ވަނީ މެދުރާސްތާގެ ފިސްކަލް ސްޓްރެޓަޖީއަށް ހުރި މައިގަ ނޑު ހިރާސްތަކާއި އެ ހިރާސްތައް ކުޑަކުރުމަށް
އަޅަމުންދާ ނުވަތަ ކުރިއަށްއޮތް ތަނުގައި އެޅިދާނެ ފިޔަވަޅުތަކެވެ.
o ދުނިޔޭގެ ފެންވަރުގައި ކޮވިޑް19- ކޮންޓްރޯލްނުކުރެވުމުގެ ސަބަބުން ގައުމުތަކުން ބޯޑަރު ބަންދުކޮށް ބަހައްޓާ މުއްދަތު
އިތުރުކުރުން. އަދި ދަތުރުފަތުރުގެ މާކެޓުގެ ރިކަވަރީ ލަސްވުން. މީގެ ސަބަބުން ރާއްޖޭގެ ފަތުރުވެރިކަމާއި އިގުތިސާދުގެ ރިކަވަރީ
މަޑުޖެހުން.
o ރާއްޖޭގައި ކޮވިޑް 19- ފެތުރޭ މިންވަރު ކޮންޓްރޯލް ކުރުމަށް ރަނގަޅު ފިޔަވަޅުތައް އަޅައި ރާއްޖެއަކީ
ރައްކާތެރި ގައުމެއްކަން ސާބިތުކޮށް ފަތުރުވެރިންގެ އިތުބާރު ހޯދުން. ރާއްޖޭގެ ފަތުރުވެރިކަން އިސްތިހާރުކުރުން، އަދި ރާއްޖެއަށް
ދަތުރުކުރާ ފްލައިޓްތައް އިތުރުކޮށް ދަތުރުފަތުރަށް މަގުފަހިކޮށްދިނުން.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 32 2023
61.1
99.7
113.7
105.3
104.2
88.8
102.5
95.7
92.8
99.7
118.4
109.2
107.8
114.2
137.6
122.2
121.1
76.1
118.7
130.2
117.2
113.6
106.2
117.8
107.0
101.8
118.7
134.9
121.1
117.2
135.6
155.6
134.5
130.9

o ފައިނޭންސިންގ ހަމަނުޖެހުމުގެ ސަބަބުން އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށް ސިއްހީ، އިޖުތިމާއީ ރެސްޕޮންސް އަދި އިގުތިސާދީ
ރިކަވަރީގެ ޕްރޮގްރާމްތަކަށް ފައިސާ ނުދެވުން އަދި އޭގެ ސަބަބުން ކޮވިޑް 19- އިން އަރައިގަތުމަށް އަހަރުތަކެއް ނެގުން.
o ބަޖެޓުން ކޮވިޑް19- ގެ ރެސްޕޮންސް އަދި ރިކަވަރީއަށް ކުރާ ޚަރަދު އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށް
ކުރުން، ބަޖެޓަށް ބޭނުންވާ ފައިސާ ހޯދުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިއުން، ކޭޝްފްލޯ ދަތިނުވެ، ބިލުތަކަށް ފައިސާދެއްކުމަށް
މަރުކަޒީ ބޭންކު މެދުވެރިކޮށް ވަސީލަތްތައް ހަމަޖެއްސުން. ރާއްޖޭގެ މާލީ ނިޒާމުން އިގުތިސާދުގެ ރިކަވަރީއަށް އެހީވެދިނުމަށް
ވިޔަފާރީތަކަށް ލޯނު އެހީ ދިނުމަށް މަގުފަހިކޮށްދިނުން.
o ކޮވިޑް19- ގެ ރިކަވަރީގައި ދުނިޔޭގެ ނިސްބަތުން ފަތުރުވެރިން ދަތުރުކުރާ މިންވަރު މަދުވެފައި، މި ކަސްޓަމަރުން ގެނައުމަށް
ދުނިޔޭގެ އެކި ޓޫރިޒަމް ޑެސްޓިނޭޝަންތަކުންނާއި ރާއްޖޭގެ އެކި ރިސޯޓުކަތުންނާއި ގެސްޓްހައުސްތަ ކުން އަގު ދަށްކޮށް ޕްރައިސް
ކޮމްޕެޓިޝަން އިތުރުވުން. ވީމާ ފަތުރުވެރިން އަދަދު އިތުރުވިނަމަވެސް ނިސްބަތުން ލިބޭ އަމްދަނީ ދަށްވުން.
o ފަތުރުވެރިންގެ އަދަދު އިތުރުކުރުމަށް ހުރި އިންސްވެސްޓްމަންޓްތައް ކުރުން. މިގޮތުން ވެލާ ނާ
އެއަރޕޯޓުގެ މަޝްރޫއު އަވަހަށް ނިންމުން. ފަތުރުވެރިކަމުގެ އިތުރުން އެހެނިހެން އިގުތިސާދީ ހަރަކާތްތައް އިތުރުކޮށް އާމްދަނީ
އިތުރުކުރުން. ދައުލަތުގެ އާމްދަނީ ދަށްވާ ހާލަތުގައި ޚަރަދު ކުޑަކުރުމަށް އެޅޭނެ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުން.
o ރާއްޖެއަށް ލިބޭ ބޭރު ފައިސާ މަދުވެފައިވާ ދަ ނޑިވަޅެއްގައި ދިވެހި ރުފިޔާގެ ސަޕްލައި އިތުރުވުމުގެ ސަބަބުން، ނުހިފެހެއްޓޭ
މިންވަރަށް ޑޮލަރުގެ ޑިމާންޑް ބޮޑުވުން.
o ޚަރަދު ކުޑަކުރުން، ފައިނޭންސިންގ ގެޕްގެ ބޮޑު ބައި ރާއްޖެއިން ބޭރުގެ ފަރާތްތަކުން ބޭރުގެ
ފައިސާއިން ފައިނޭންސްކުރުން، އަދި ފިސްކަލް ޕޮލިސީ އާއި މަނިޓަރީ ޕޮލިސީގެ ކޯޑިނޭޝަން ހަރުދަނާކުރުން.
o ބާޒާރުގައި ތަކެތީގެ އަގު ބޮޑުވުން، ރާއްޖޭގައި އިންފްލޭޝަންގެ އެންމެ ބޮޑު ސަބަބަކީ އިމްޕޯޓުކުރާ މުދަލުގެ އަގަށް އަންނަ
ބަދަލުތައް ކަމަށްވާތީ، މި ރިސްކު އަންނަނީ ޑިވެލުއޭޝަން ރިސްކުގެ ތެރެއިން.
o ރުފިޔާގެ އަގު ހިފެހެއްޓުމަށް އަޅާ ފިޔަވަޅުތައް، އަދި ބާޒާރުގެ އަގު ކޮންޓްރޯލްކުރުން،
ގޭބިސީތަކަށް ރިލީފް ދިނުމަށް ދެވެނު އަދި ދެވޭ ޑިސްކައުންޓްތައް.
o ބާޒާރުގެ އަގުތައް ދަށްވުމުގެ ސަބަބުން އަގު ދަށްވާނެކަމަށް ބަލައި ކޮންޒަމްޕްޝަން ލަސްކުރުމުގެ ސަބަބުން އިގުތިސާދީ
ހަރަކާތްތައް މަޑުޖެހުން. މިސާލަކަށް، ކުލި ދަށްވާނެކަމަށް ބަލައި ކުއްޔަށް ހިފުން ލަސްކުރުން.
o އިގުތިސާދީ ހަރަކާތްތައް އިތުރުކުރުމަށް އަޅާ ފިޔަވަޅުތައް، އިކޮނޮމިކް ސްޓިމިއުލަސް އަދި ރިލީފް
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 33 2023

o އާމްދަނީ ދަށްވެ، ޚަރަދުތައް ފޫބެއްދުމަށް ދަރަނި ނެގުމަށް މަޖުބޫރު ވެފައިވާތީ، 2020 އަދި 2021 ވަނަ އަހަރު ދަރަނި
އިންތިހާއަށް ބޮޑުވުން. އަދި މި ދަރަނި އަދާކުރުމަށް މުސްތަގުބަލުގެ ބަޖެޓުތަކުން ބޮޑު ޖާގައެއް ދިއުން.
o ޚަރަދު ކުޑަކުރުން، މެދުރާސްތާގައި އާމްދަނީ އިތުރުކުރުން، މި ދެ އަހަރު ދަރަނި ބޮޑުވި
ނަމަވެސް ދަރަނި އަދާކޮށް ކުރީގެ ލެވެލްއަށް ދަރަނި ތިރި ކުރުމަށް ސްޓްރެޓެޖީއެއް ރޭވުން، ޚަރަދު ކުޑަ ކުރުމާއި ދައުލަތުގެ ސޭވިންގްސް
އިތުރުކުރުން، އިގުތިސާދު ފުޅާ ކުރުމަށާއި ކުރިއެރުވުމަށް ކުރަންޖެހޭ އިންވެސްޓްމަންޓްތައް ކުރުން.
o ޚަރަދު ކުޑަކުރަމުންދާއިރު، ކުރު މުއްދަތުގައި ޚަރަދު ކުޑަކުރަން ދަތި ދާއިރާތަކަށް ފައިސާ ދެވި، ސަރުކާރުގެ ލަ ނޑުދަ ނޑިތައް
ހާސިލުކުރަން ބޭނުންވާ ދާއިރާތައް ނުވަތަ އާންމު ޚިދުމަތްތަކުގެ ފެންވަރު ރަނގަޅުކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ ހޭދަތަކަށް ފައިސާ ދެވޭ
މިންވަރު ކުޑަވު ން. މީގެ ސަބަބުން އިޖުތިމާއީ ލަ ނޑުދަ ނޑިތައް ހާސިލުކުރުމަށް ދަތިވުން.
o ދައުލަތުގެ ޚަރަދުތައް އެފިޝަންޓުކުރުމަށް ފިޔަވަޅުތައް އެޅުން، ޚަރަދުގެ ލީކޭޖް ހިމެނޭ ދާއިރާތައް
އެނަލައިޒްކޮށް، ލީކޭޖްތައް ހުއްޓުވުން، ބަޖެޓުގެ ތެރެއިން ޚަރަދު އެލޮކޭޓްކުރެވިފައިވާ ގޮތް ބަދަލުކުރުން، ޕަބްލިކް ސަރވިސްގެ
ތެރޭގައި ވަސީލަތްތައް ބެހިފައިވާ ގޮތް ދިރާސާކޮށް، މުހިއްމު ދާއިރާތަކަށް އެތެރެއިން ވަސީލަތްތައް ބަދަލުކުރުން، ޚަރަދުކުޑަކުރި
ނަމަވެސް މުހިއްމު ލަ ނޑުދަ ނޑިތައް ބަޖެޓުގައި ހިމެނުން.
" "
o ކާ ރިސާއެއްގެ ތެރޭގައި ދަރަނި ބޮޑުވުމުގެ ސަބަބުން، ކާރިސާގެ ފަހުން ދަރަނި އަދާކުރުމަށް ޚަރަދު ކުޑަކުރުމާއި ޓެކްސް
ބޮޑުކުރަން ޖެހުމުގެ ސަބަބުން އިގުތިސާދުގައި ކޮންޒަމްޕްޝަން ދަށްވެ، އިގުތިސާދު ކުރިއަރާ މިންވަރު ދަށްވަމުން ދިއުން. އަދި
ދަރަނީގެ ލެވަލް މަތި ވުމުގެ ސަބަބުން އިގުތިސާދީ ގޮތުން ފައިދާހުރި ކަންކަމަށްވެސް ފައިސާ ދަރަންޏަށް ނަގަން ދަތިވުން.
o ދަރަނީގެ ލެވަލް ތިރި ކުރުމަކީ އެއް ފަހަރާ ކުރާ ކަމެއްގެ ބަދަ ލުގައި މެދުރާސްތާއަށްވުރެ ދިގު
މުއްދަތެއްގެ ސްޓްރެޓެޖީއެއް ރޭވުން. ބަޖެޓުގެ ޚަރަދުކުޑަކުރުމާއި ޑެފިސިޓް ކުޑަކުރުން، ކޮންސެޝަނަލް ފައިނޭންސިންގ އަށް
އިސްކަން ދިނުން، ބައިނަލްއަގުވާމީ މާލީ އިދާރާތަކުގެ ލަފާ އާއި އިރުޝާދާއެކު ފިޔަވަޅުތައް އެޅުން، ބައިނަލްއަގު ވާމީ މާލީ އިދާރާތަކާއި
ރަހުމަތްތެރި ދައުލަތްތަކާއެކު ރަނގަޅު ގުޅުމެއް ބޭއްވުން.
ދައުލަތުގެ ޚަރަދަށް ޒިންމާވުމުގެ ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި 01 ޖަނަވަރީ 2014 އިން ފެށިގެން ހިނގާ 3 އަހަރު ނިމޭއިރު،
ސަރުކާރުން ދޭ ގެރެންޓީ ހިމެނޭ ގޮތުން ދައުލަތުގެ ޖުމުލަ ދަރަނި ފާއިތުވެދިޔަ އަހަރުގެ ޖީޑީޕީގެ 60 އިންސައްތައަށްވުރެ އިތުރުނުވާނެ
މިންގަ ނޑެއްގައި ހިފެހެއްޓުމަށް މަސައްކަތް ކުރަންވާނެ ކަމަށާއި، އެ މިންގަ ނޑު ހާސިލުވުމަށްފަހު ކޮންމެ 5 އަހަރަކުން ޖީޑީޕީއަށް
ބިނާކޮށް ދައުލަތުގެ ޖުމުލަ ދަރަނި ހިފަހައްޓާނެ މިންގަ ނޑު މިނިސްޓަރ އޮފް ފައިނޭންސް އިއުލާނު ކުރަންވާނެކަމަށް ބަޔާންކުރެއެވެ.
ނަމަވެސް، 2017 ވަނަ އަހަރު ފެށުނުއިރު މި މިންގަ ނޑު ހުރީ 63.9 އިންސައްތައިގައެވެ. އަދި އޭގެ ފަހުންވެސް މި މިންގަ ނޑު
ހާސިލުވެފައެއް ނުވެއެވެ. މަތީގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ގޮތަށް މި އަހަރު ނިމޭއިރު މި މިންގަ ނޑު ހުންނާނީ 121.8 އިންސައްތައިގައެވެ. އަދި
ޤާނޫނުގައިވާ މިންގަ ނޑު ހާސިލުވާނެކަމަކަށް ނުބެލެވެއެވެ. އުފެއްދުންތެރިކަމުގެ ނިސްބަތުން ދަރަނި ބަހައްޓަން އަމާޒުކުރާ މިންގަ ނޑުގެ
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 34 2023

ގޮތުގައި 60 އިންސައްތަ ކަ ނޑައަޅާފައިވާ އެހެން ގައުމުތަކުގެ ތެރޭގައި ޔޫރަޕިއަން ޔޫނިއަން ގެ ގައުމުތައް ހިމެނޭއިރު، މިއީ
ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެންމެ އެކަށީގެންވާ މިންގަ ނޑެއްތޯ، ހާއްސަކޮށް މި ހާލަތުގައި، ބަލައިލުމަކީ މުހިއްމު ކަމެކެވެ.
މީގެ އިރުތުން، ދައުލަތުގެ ޚަރަދަށް ޒިންމާވުމުގެ ޤާނޫނުގެ 34 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި 01 ޖަނަވަރީ 2014 އިން ފެށިގެން 3 އަހަރުގެ
ތެރޭގައި ދައުލަތުގެ ޕްރައިމަރީ ބެލަންސް އަރަނިކުރަންވާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާރިރު، ހަމަ މިމާއްދާގެ (ށ) ގައި 01 ޖަނަވަރީ 2014
އިން ފެށިގެން 3 އަހަރުގެ ތެރޭގައި ދައުލަތުގެ އޯވަރޯލް ބެލަންސް ޖީޑީޕީގެ 3.5 އިންސައްތައަށްވުރެ އިތުރުނުވާނެ ގޮތެއްގެމަތިން
ހިފަހައްޓަންވާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. 2017 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން އެއްވެސް އަހަރަކު ދައުލަރުގެ ޕްރައިމަރީ ބެލަންސް އަރަނި
ކުރެވިފައި ނުވާއިރު، މެދުރާސްތާގައިވެސް މި ލަ ނޑުދަ ނޑި ހާސިލުވާނެކަމަކަށް ނުބެލެވެއެވެ. އަދި 2017 ވަނަ އަހަރު އޯވަރޯލް ބެލަންސް
ޖީޑީޕީގެ ނިސްބަތުން 3.1 އިންސައްތައަށް ތިރިކުރެ ވުނު ނަމަވެސް، އޭގެ ފަހުން މި ލަނޑުދަ ނޑިވެސް ހާސިލުކުރެވިފައެއް ނުވެއެވެ. އަދި
މަތީގައި ހުށަހެޅިފައިވާގޮތަށް، މެދުރާސްތާގައިވެސް މިކަން ހާސިލު ކުރެވޭނެކަމަށް ނުބެލެވެއެވެ.
ވަކިން ޚާއްސަކޮށް ކޮވިޑް 19- ގެ ސަބަބުން އިގުތިސާދީ ހާލަތު ދަށްވެފައިވާ ދުވަސްވަރެއްގައި، މި ފަދަ ލެވެލްއަކަށް ފިސްކަލް ޕޮލިސީ
ކޮންޓްރެކްޓް ކުރުމަކީ އިގުތިސާދީ ކުރިއެރުމާއި އިގުތިސާދުގެ އާންމު ހާލަތު ގޯސްވެދާނެ ކަމެކެވެ. އެހެން ނަމަވެސް، ދަރަނީގެ މިންގަޑު
ދައުލަތާއި ގައުމުގެ އާމްދަނީއާ އެކަށޭނަ، ދެމެހެއްޓެނިވި މިންގަ ނޑަކަށް ގެންނަން މަސައްކަތްކުރަން ޖެހެއެވެ.
މި ބަޔާނުގައި ހުށަހަޅާފައިވަނީ، ދައުލަތުގެ ޚަރަދަށް ޒިންމާވުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން، މި ބަޔާނުގައި 2020 ވަނަ އަހަރުގެ ރިވައިޒްޑް
އެސްޓިމޭޓްތައް އެކުލަވާލައި މެދުރާސްތާގެ ބޭސްލައިން އެސްޓިމޭޓްތަކާއި، ޑެފިސިޓާއި ބަޖެޓުން ހާސިލުކު ރަން ބޭނުންވާ މަގުސަދުތަކަށް
ވިސްނައި މެދުރާސްތާގެ އަންދާޒާތަކެވެ.
މި ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އެކުލަވާލެވިފައިވަނީ މެދުރާސްތާގައި ކޮވިޑް19- ގެ ސަބަބުން ދިމާވި އި ގުތިސާދީ އަދި އިޖުތިމާއީ ގެއްލުންތަކުން
އަރައިގަތުމަށާއި ރައްޔިތުންނަށް ދޭ ޚިދުމަތްތަކުގެ ފެންވަރު ދަމަހައްޓައި ރާއްޖޭގެ އިގުތިސާދު އައު މިސްރާބަކަށް ބަދަލުކުރުމުގެ މައްޗަށެވެ.
އެ ގޮތުން މި ސްޓްރެޓެޖީގައި ހުށަހަޅާފައިވާނީ މެދުރާސްތާގައި އާންމު ޚަރަދުތައް ކުޑަކުރުމަށާއި، ޚަރަދު ކުޑަކޮށްގެން ލިބޭ ޖާގަ އިގުތިސާދީ
އައު މިސްރާބަކަށް ގައުމު ބަދަލުކުރުމަށާއި، އިގުތިސާދީ ސިންދަފާތުކޮށް ވިލުންވެރިކަން އިތުރުކުރުމަށާއި، އިޖުތިމާއީ ދުޅަހެޔޮކަން
އިތުރުކުރުމަށް ކުރަން ޖެހޭ ޚަރަދުތައް ކުރުމަށެވެ. އަދި ކޮވިޑް 19- ގެ ސަބަބުން ބަޖެޓުގެ ފައިނޭންސިންގ ގެޕް ބޮޑުވެ، ދަރަނި އިތުރުވި
ނަމަވެސް، މެދުރާސްތާގައި ބަޖެޓުގެ ޑެފިސިޓް ކުޑަކޮށް، ދެމެހެއްޓެނިވި މިންގަ ނޑަކަށް ދަރަނި ގެނައުމަށް މަގުފަހިކުރުމުގެ މައްޗަށެވެ.
2021 ވަނަ އަހަރުގެ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓު ތައްޔާރު ކުރެވިގެން ދާނީ މި ސްޓްރެޓެޖީގެ މައްޗަށެވެ.
****
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 35 2023

ފާސްކުރި އެކްޗުއަލް ފާސްކުރި ރިވައިޒްކުރި
2020 2020 2019 2019
ޖުމުލަ އާމްދަނީ އާއި ހިލޭ އެހީ 13,734.3 29,921.6 24,106.1 24,056.6
ޖުމުލަ އާމްދަނީ 12,077.0 24,706.7 22,950.4 21,986.8
އިމްޕޯޓް ޑިއުޓީ 2,062.9 3,580.6 3,412.3 3,183.8
އެކްސްޕޯޓް ޑިއުޓީ 39.7 -
ބިޒްނަސް އަދި ޕްރޮޕަރޓީ ޓެކްސް 3,317.6 4,027.8 3,544.1 3,451.4
ވިތުހޯލްޑިންގ* އަދި ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ނަގާ ޓެކްސް 2,506.9 3,103.6 2,899.2 2,846.1
ބޭންކް ޕްރޮފިޓް ޓެކްސް 811.7 923.7 614.0 566.8
ގުޑްސް އަދި ސަރވިސް ޓެކްސް 3,791.3 7,954.5 7,748.3 8,038.4
ޓުއަރިޒަމް ގުޑްސް އެންޑް ސަރވިސަސް ޓެކްސް 1,878.7 5,053.5 4,903.4 5,039.5
ޖެނެރަލް ގުޑްސް އެންޑް ސަރވިސަސް ޓެކްސް 1,912.6 2,901.0 2,844.9 2,998.9
އެހެނިހެން ޓެކްސް އަދި ޑިއުޓީ 775.4 2,105.5 1,735.5 1,752.8
އެއަރޕޯޓް ސަރވިސް ޗާޖް 258.0 877.1 731.1 705.6
ގްރީން ޓެކްސް 319.4 970.3 850.6 892.7
އެކިއެކި ޚިދުމަތަށް ނެގޭ ފީ 754.2 2,175.9 1,737.0 1,398.1
ރަޖިސްޓްރޭޝަން އާއި ލައިސަންސް ފީ 210.1 441.0 413.4 417.5
ހަރުމުދަލުގެ ޢާމްދަނީ 546.3 2,195.5 1,875.4 2,123.7
އިންޓަރެސްޓާއި ފައިދާ 575.2 1,670.9 1,807.3 1,180.7
ނިއު ރެވެނިއު މެޝާޒް - - - -
އެހެނިހެން އާމްދަނީ 205.1 515.4 677.0 440.4
ހިލޭ އެހީގެ ގޮތުގައި ލިބޭ އާމްދަނީ 1,657.2 5,214.9 1,155.8 2,069.8
ޖުމުލަ ޚަރަދު 30,050.1 35,966.4 30,716.7 29,045.5
ޖުމުލަ ބަޖެޓު 31,200.5 37,871.3 31,850.2 31,954.9
ރިކަރަންޓް ޚަރަދު 19,233.2 22,337.9 21,350.1 19,117.4
މުވައްޒަފުންނަށް ހިނގާ ޚަރަދު 8,098.8 8,716.1 8,294.2 7,966.9
ޕެންޝަނާއި، މުސްކުޅިކުރައްވާ މުވައްޒަފުންނަށާއި އަދި ވަކި ޚިދުމަތަކަށް ނޫން
1,545.7 1,562.4 1,540.8 1,565.1
ގޮތުން ދޭ ފައިސާ
ތަކެއްޗާއި ޚިދުމަތްތައް 4,694.6 4,752.3 4,736.0 4,412.4
ދަތުރުފަތުރު ކުރުމުގެ ޚަރަދު 117.2 237.8 230.6 142.1
އޮފީސް ހިންގުމުގެ ބޭނުމަށް ހޯދާ ތަކެތީގެ އަގު 649.4 725.8 637.3 609.2
އޮފީސް ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ ޚިދުމަތުގެ ޚަރަދު 1,748.6 2,299.1 1,922.0 2,002.3
ޚިދުމަތް ދިނުމުގެ ބޭނުމަށް ހޯދާ ތަކެތީގެ އަގު 1,626.9 897.9 973.5 657.4
ތަމްރީން ކުރުމަށް ކުރެވޭ ޚަރަދު 296.7 905.7 564.4 724.0
މަރާމާތު ކުރުމާއި ބެލެހެއްޓުމުގެ ޚަރަދު 255.9 410.2 408.1 277.4
ސަރުކާރުންދޭ އެހީ، އިޝްތިރާކާއި އަދި ސަބްސިޑީޒް 3,092.4 2,987.7 3,748.0 3,094.8
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 36 2023

ފާސްކުރި އެކްޗުއަލް ފާސްކުރި ރިވައިޒްކުރި
2020 2020 2019 2019
އެހެނިހެން ރިކަރަންޓް ޚަރަދުތައް 717.2 1,980.2 3,031.1 2,078.2
ކައުންސިލްތަކަށް ދޫކުރާ ގްރާންޓް - - 908.5 1,615.0
ކެޕިޓަލް ޚަރަދު 11,031.4 15,533.4 10,500.1 12,837.6
ތަރައްގީގެ މަޝްރޫއުތައް ހިންގުމަށް ސަރުކާރުން ކުރާ ޚަރަދު 15.0 51.9 12.1 7.8
ޕަބްލިކް ސެކްޓަރ އިންވެސްޓްމަންޓް ޕްރޮގްރާމް 5,491.1 10,454.8 5,994.1 7,214.2
ހަރުމުދާ، އިންވެސްޓްމަންޓް އަދި ލޯން ދޫކުރުން 3,874.8 1,547.5 3,360.4 2,070.1
ބަޖެޓު ކޮންޓިންޖެންސީ 636.0 - 500.0 1,574.3
ދަރަނި އަނބުރާ ދެއްކުން 1,129.2 1,883.7 1,124.5 2,887.9
ބޭރުގެ މާލީ އިދާރާތަކަށް ދައްކާ ރައުސުލްމާލު 21.3 21.3 8.9 21.6
ޕްރައިމަރީ ބެލެންސް (14,607.8))4,201.1( )5,069.7( )2,987.3(
އޯވަރޯލް ބެލެންސް (16,315.8))6,044.8( )6,610.5( )4,988.9(
ޖީޑީޕީގެ ނިސްބަތުން (%)
ޕްރައިމަރީ ބެލެންސް -22.4 -5.7
އޯވަރޯލް ބެލެންސް -25.1 -7.4
ޑައިރެކްޓް ދަރަނި 101.9 61.1
ޑައިރެކްޓް އަދި ގެރެންޓީ ދީފައިވާ ދަރަނި 121.8 76.1
* 2020 ވަނަ އަހަރު ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކުހުގެ ތެރޭގައި މުވައްޒަފުންގެ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކުހުގެ އަންދާޒާ ހިމެނޭ
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 37 2023

*2023 *2022 *2021 *2020 2019 2018
ނޮމިނަލް ޖީޑީޕީ (މިލިއަން ރުފިޔާ އިން) 99,991.8 92,410.9 75,721.6 65,091.8 88,824.7 81,993.8
ނޮމިނަލް ޖީޑީޕީ ކުރިއަރާ އިންސައްތަ 8.2% 22.0% 16.3% -26.7% 8.3% 12.5%
ރިއަލް ޖީޑީޕީ (މިލިއަން ރުފިޔާއިން، 2014 ގެ ކޮންސްޓަންޓް ޕްރައިސަސް) 89,226.6 83,586.8 69,884.5 58,880.0 75,215.8 71,025.9
ރިއަލް ޖީޑީޕީ ބަދަލުވާ އިންސައްތަ 6.7% 19.6% 18.7% -21.7% 5.9% 6.9%
ސީ.ޕީ.އައި އިންފްލޭޝަން 1.1% 1.1% 0.8% 0.7% 0.2% -0.1%
ޓޫރިސްޓުން ޒިޔާރަތް ކުރާ އަދަދު 1,692,759 1,407,727 751,647 625,082 1,702,887 1,484,274
ޓޫރިސްޓުން ޒިޔާރަތް ކުރާ އަދަދު ބަދަލުވާ އިންސައްތަ 20.2% 87.3% 20.2% -63.3% 14.7% 6.8%
ބެޑްނައިޓްސް 11,092,512 9,468,538 5,551,474 4,738,723 10,689,248 9,471,778
ބެޑްނައިޓްސް ބަދަލުވާ އިންސައްތަ 17.2% 70.6% 17.2% -55.7% 12.9% 10.2%
* 2020 އިން 2023 އަށް ހުރި އަންދާޒާތަކަކީ މޮޑަރޭޓްކޭށް ސިނޭރިއޯގެ އަންދާޒާތަކެވެ.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 38 2023

ލަފާކުރި
2023 2022 2021
ޖުމުލަ އާމްދަނީ އާއި ހިލޭ އެހީ 25,314.1 21,076.5 17,523.7
ޖުމުލަ 23,333.8 19,024.7 15,531.5
އިމްޕޯޓް ޑިއުޓީ 3,590.3 3,219.9 2,438.2
އިންކަމް އަދި ޕްރޮޕަރޓީ ޓެކްސް 2,405.6 2,295.3 2,120.1
ވިތުހޯލްޑިންގ* އަދި ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ނަގާ ޓެކްސް 1,747.4 1,742.2 1,630.6
ބޭންކް ޕްރޮފިޓް ޓެކްސް 658.2 553.1 489.5
ގުޑްސް އަދި ސަރވިސް ޓެކްސް 9,194.9 6,514.1 4,768.2
ޓުއަރިޒަމް ގުޑްސް އެންޑް ސަރވިސަސް ޓެކްސް 5,948.6 3,839.6 2,326.1
ޖެނެރަލް ގުޑްސް އެންޑް ސަރވިސަސް ޓެކްސް 3,246.3 2,674.6 2,442.2
އެހެނިހެން ޓެކްސް އަދި ޑިއުޓީ 1,620.0 1,308.4 775.4
އެއަރޕޯޓް ސަރވިސް ޗާޖް 671.2 512.6 308.8
ގްރީން ޓެކްސް 902.8 750.2 422.1
އެކިއެކި ޚިދުމަތަށް ނެގޭ ފީ 1,078.8 910.4 699.5
ރަޖިސްޓްރޭޝަން އާއި ލައިސަންސް ފީ 415.0 414.2 398.1
ހަރުމުދަލުގެ އާމްދަނީ 1,954.0 1,520.6 1,663.1
އިންޓަރެސްޓާއި ފައިދާ 1,085.7 987.0 902.3
ނިއު ރެވެނިއު މެޝާޒް 1,384.9 1,271.7 859.7
އެހެނިހެން އާމްދަނީ 604.4 583.1 906.8
ހިލޭ އެހީގެ ގޮތުގައި ލިބޭ އާމްދަނީ 1,980.3 2,051.8 1,992.2
ޖުމުލަ ޚަރަދު 33,080.8 31,707.3 33,888.4
ޖުމުލަ ބަޖެޓު 34,783.2 38,157.8 36,254.0
ރިކަރަންޓް ޚަރަދު 21,748.9 21,187.1 19,673.3
މުވައްޒަފުންނަށް ހިނގާ ޚަރަދު 8,696.2 8,610.1 8,029.8
ޕެންޝަނާއި، މުސްކުޅިކުރައްވާ މުވައްޒަފުންނަށާއި އަދި ވަކި ޚިދުމަތަކަށް ނޫން ގޮތުން ދޭ ފައިސާ 1,608.3 1,597.9 1,572.9
ތަކެއްޗާއި ޚިދުމަތްތައް 4,360.6 4,310.5 4,254.6
ދަތުރުފަތުރު ކުރުމުގެ ޚަރަދު 205.2 205.2 175.2
އޮފީސް ހިންގުމުގެ ބޭނުމަށް ހޯދާ ތަކެތީގެ އަގު 650.4 654.8 646.4
އޮފީސް ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ ޚިދުމަތުގެ ޚަރަދު 1,799.9 1,781.2 1,762.3
ޚިދުމަތް ދިނުމުގެ ބޭނުމަށް ހޯދާ ތަކެތީގެ އަގު 994.3 984.0 1,009.6
ތަމްރީން ކުރުމަށް ކުރެވޭ ޚަރަދު 484.1 461.0 439.1
މަރާމާތުކުރުމާއި ބެލެހެއްޓުމުގެ ޚަރަދު 226.7 224.3 222.0
ސަރުކާރުންދޭ އެހީ، އިޝްތިރާކާއި އަދި ސަބްސިޑީޒް 2,876.6 2,846.7 2,816.5
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 39 2023

ލަފާކުރި
2023 2022 2021
އެހެނިހެން ރިކަރަންޓް ޚަރަދުތައް 4,207.3 3,821.8 2,999.5
ކެޕިޓަލް ޚަރަދު 3,822.4 5,790.4 8,392.2
ތަރައްގީގެ މަޝްރޫއުތައް ހިންގުމަށް ސަރުކާރުން ކުރާ ޚަރަދު 15.4 15.3 15.1
ޕަބްލިކް ސެކްޓަރ އިންވެސްޓްމަންޓް ޕްރޮގްރާމް (ހިނގަމުންދާ) 1,000.0 2,750.0 5,500.0
ހަރުމުދާ، އިންވެސްޓްމަންޓް އަދި ލޯން ދޫކުރުން 1,390.5 1,376.5 1,362.5
ބަޖެޓު ކޮންޓިންޖެންސީ 1,416.5 1,648.6 1,514.6
ދަރަނި އަނބުރާ ދެއްކުން 2,680.5 6,428.8 2,344.2
ބޭރުގެ މާލީ އިދާރާތަކަށް ދައްކާ ރައުސުލްމާލު 21.9 21.7 21.4
ނިއު ޕޮލިސީ އިނީޝިއެޓިވްސް 5,000.0 3,500.0 4,500.0
ކައުންސިލްތަކަށް ދޫކުރާ ފައިސާ 1,472.3 1,192.7 1,289.6
ޕްރައިމަރީ ބެލެންސް (2,659.2) (6,896.1) (13,446.9)
އޯވަރޯލް ބެލެންސް (6,766.7) (10,630.8) (16,364.6)
ޖީޑީޕީގެ ނިސްބަތުން (%)
ޕްރައިމަރީ ބެލެންސް -2.7 -7.4 -17.8
އޯވަރޯލް ބެލެންސް -6.8 -11.5 -21.6
ޑައިރެކްޓް ދަރަނި 104.3 105.0 112.5
ޑައިރެކްޓް އަދި ގެރެންޓީ ދީފައިވާ ދަރަނި 113.8 116.8 129.0
* ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކުހުގެ ތެރޭގައި މުވައްޒަފުންގެ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކުހުގެ އަންދާޒާ ހިމެނޭ
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 40 2023

ރާއްޖޭގެ ފްރިކުއެންސީ ސްޕެކްޓްރަމް ބޭނުންކުރުމަކަށް އެއްވެސް ފީއެއް މި ވަގުތު ނުނަގައެވެ. މީގެ ސަބަބުން ބޭނުމެއް ނެތް ގޮތުގައި
ފްރިކުއެންސީތައް ބޭނުންކުރެ ވެމުން ދެއެވެ. އެހެންކަމުން ފްރިކުއެންސީތައް ބޭނުންކުރުމަށް ފީ އެއް ނެގިއްޖެނަމަ، ފްރިކުއެންސީތައް
ބޭނުންކުރުން އެފިޝަންޓުކޮށް އެލޮކޭޓް ކުރެވި، އާމްދަނީގެ ގޮތުގައި އަހަރަކު 120 މިލިއަންއާ ހަމައަށް ލިބުން އެކަށީގެންވެއެވެ.
މި ފަދަ ޓެކުހެއް އާންމު ގޮތެއްގައި ނަގަނީ ލޯކަލް ގަވަރމަންޓަށް ލިބޭ އާމްދަނީ އިތުރުކޮށް އާމްދަނީ ލިބޭނެ ގޮތްތައް ކަ ނޑައެޅުމަށެވެ.
ކައުންސިލްތަކަށް އާމްދަނީ ހޯދޭނެ ގޮތްތައް މަރުކަޒީ ސަރުކާރުން ހޯދައިދޭނަމަ، މަރުކަޒީ ސަރުކާރުން ދޭ ގްރާންޓަށް ކައުންސިލްތަކުން
ބަރޯސާވުން މުސްތަގުބަލުގައި ކުޑަވެ ކައުންސިލްތައް މިނިވަން ވެގެންދާނެއެވެ. އަދި މި ފަދަ ޓެކުހެއް ނެގިއްޖެނަމަ، އެ ކައުންސިލަކަށް
ނިސްބަތްވާ ރައްޔިތުންނަށް އެ ކައުންސިލެއް ޖަވާބުދާރީކުރުވުމަށް މަގުފަހިވެގެންދާނެއެވެ. ޕްރޮޕަރޓީ ޓެކުހެއް ނަގާއިރު ކައުންސިލްތަކުގެ
އިހުތިސާސުގައި ހިމެނޭ ބިންތަކާއި އިމާރާތްތަކުން ލިބޭ އާމްދަނީ އެ ކައުންސިލަކަށް ބަހަންވާނެއެވެ.
ޕްރޮޕަރޓީ ޓެކުހެއް ނެގުމަކީ އެ ސަރުކާރުން ގިނަ ތައްޔާރީތައް ވާންޖެހޭ ކަމެކެވެ. މިގޮތުން ފުރަތަމަ ކަމަކަށް ބިން ނުވަތަ އިމާރާތު ގެ
ރަޖިސްޓަރީއެއް ގާއިމުކޮށް ރަޖިސްޓަރީ ބެލެހެއްޓޭނެ ގޮތެއް ހަމަޖައްސަންޖެހެއެވެ.
މި ފަދަ ޓެކުހެއް ނަގަން ފެށުމުގެ ގޮތުން ފުރަތަމަ ބިމުގެ ވެރިފަރާތުން އަކަފޫޓަކަށް ވަކި އަގެއްގައި އަހަރަކު ބަހައިލައިގެން ދެއްކޭނެ
ގޮތަކަށް ޓެކްސް ނެގުމަށް ކަ ނޑައެޅިދާނެއެވެ. އަދި ޕްރޮޕަރޓީގެ އަގަކީ ބަދަލުވަމުންދާނެ އެއްޗެއް ކަމުން، ޓެކްސް ރޭޓު ކޮންމެ އަހަރަކު
މުރާޖައާކުރަންވާނެއެވެ.
ދައުލަތަށް ލިބޭ އާމްދަނީ އިތުރުކުރުމުގެ ގޮތުން ޖީޖީއެސްޓީ އަދި ޓީޖީއެސްޓީގެ ގޮތުގައި ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ރޭޓުތައް މަތިކުރެވިދާނެއެވެ.
ނުވަތަ ޓޫރިޒަމް ދާއިރާއަށް ވަކި ރޭޓެއް ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ފަދައިން އެހެން ދާއިރާތަކަށްވެސް ވަކި ރޭޓެއް ކަ ނޑައެޅިދާނެއެވެ.
މީގެ އިތުރުންވެސް ޖީއެސްޓީން އިސްތިސްނާކޮށްފައިވާ އަދި ސުން-ރޭޓުކޮށްފައިވާ ޚިދުމަތާއި މުދާ އެ ފަދައިން އިސްތިސްނާކުރުމުންނާއި
ސުންރޭޓުކުރުމުން ހާސިލުވާން ބޭނުންވާ ނަތީޖާ ހަސިލުވޭތޯ ބަލައި މި ފަދަ މުދަލާއި ޚިދުމަތް މުރާޖައާކުރެވިދާނެއެވެ.
ކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ފިޔަފާރިތަކުން ޓެކުހުގެ ނިޒާމަށް ތަބާވުމަށް ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ލުއިކޮށްދިނުމުގެ ގޮތުން އެ ފަރާތްތަކު ން
ޖީއެސްޓީގެ ބަދަލުގައި ޓަރންއޮވަރ ޓެކުހެއް ދެއްކުމަށް ކަ ނޑައެޅިދާނެއެވެ. އަދި މިއާއެކު ޖީޖީއެސްޓިއަށް ރަޖިސްޓަރީކުރުމަށް ލާޒިމުވާ
ތުރެޝޯލްޑް އިތުރުކުރެވިދާނެއެވެ. މިގޮތުން ޓަރންއޮވަރ ޓެކްސް ދައްކާނީ އެ ފަރާތްތަކުގެ ޖުމުލަ އާމްދަނީ (ސޭލްސް) އިން 4-3
އިންސައްތައިގެ ރޭޓެއްގައެވެ.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 41 2023

ޓަރންއޮވަރ ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ ފަރާތްތަކަށް ބަލަހައްޓަންޖެހޭ ރިކޯޑުތަކާއި ރިކޯޑުތައް ބެލެހެއްޓުމުގައި ލުއިތަކެއް ދެވިދާނެއެވެ. މީގެ
އިތުރުން މި ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ މުއްދަތުތައްވެސް ދިގުކުރެވިދާނެއެވެ.
ދިގު މުއްދަތުގައި ރާއްޖޭގައި ދިރިއުޅެމުންދާ ބިދޭސީންނަށް ކަ ނޑައެޅިފައިވާ ޝަރުތުތަކެއް ފުރިހަމަވާ ފަރާތްތަކަށް ރާއްޖޭގެ ދިގު މުއްދަތުގެ
ރެޒިޑެންސީއަށް އެދެވޭނެ އިންތިޒާމު ކަ ނޑައެޅިދާނެއެވެ. އަދި މި ފަދައިން ދިގު މުއްދަތުގެ ރެޒިޑެންސީ ލިބޭ ފަރާތްތަކަށް ރައްޔިތުންނާ
އެއްހަމައިން ބައެއް ހައްގުތައް (މިސާލު: ސިއްހީ އިންޝުއަރެންސް ފަދަ) ލިބިދެވޭނެއެވެ.
ސޮލިޑަރިޓީ ޓެކުހަކީ ވަކި ކަމަކަށް ޚާއްސަކުރެވިގެން ވަކި ކަމެއް ހާސިލުކުރުމަށް ވަގުތީގޮތުން ނަގާ ޓެކުހެކެވެ. މިގޮތުން އެކި ގައުމުތަކުގައި
ތިރީގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ސޮލިޑަރިޓީ ޓެކްސް ނަގަމުން ދެއެވެ.
 ފްރާންސް: ވަކި ކްލާސްތަކުގެ ޓިކެޓު ން ފުރާ ފަސިންޖަރުންނަށް ވަކި ރޭޓުގައި.
 ޖަރުމަނު: އިންކަމް ޓެކްސް ނުވަތަ ކޯޕަރޭޓް ޓެކުހުން 5.5 އިންސައްތައިގެ ސޮލިޑަރިޓީ ސަރ ޓެކްސް.
 ގްރީސް: ޖުމުލަ އާމްދަނީން ޕްރޮގްރެސިވް ރޭޓުތަކެއްގައި 2.2(އިންސައްތައިން 10 އިންސައްތައާ ހަމައަށް).
މި ފަދައިން ކޮވިޑް 19- ގެ ސަބަބުން އިގުތިސާދަށް ވެފައިވާ ގެއްލުން ފޫބެއްދުމަށް ކުރަންޖެހޭ ޚަރަދުތައް ހަމަޖެއްސުމަށް ސޮލިޑަރިޑީ
ޓެކުހެއް ތައާރަފުކުރެވިދާނެއެވެ. މިގޮތުން މި ޓެކްސް ނަ ގާނީ އިގުތިސާދު ރިކަވަރވުމަށް ނަގާ މުއްދަތުގައެވެ.
ސަރުކާރުން ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކުން ފޯރުކޮށްދޭ ޚިދުމަތްތައް އެފިޝަންޓްކުރުމުގެ ގޮތުން އެ ކުންފުނިތަކުގެ ތެރެއިން ފައިދާވާނެ
ކުންފުނިތައް ކަ ނޑައަޅައި އެ ކުންފުނިތައް ޕްރައިވަޓައިޒްކުރެވިދާނެއެވެ. މީގެ ސަބަބުން މި ކުންފުނިތަކުން ފޯރުކޮށްދޭ ޚިދުމަތްތައް
ފޯރުކޮ ށްދިނުމުގައި ޚަރަދު ކުޑަކުރެވި ޕްރޮފިޓް މޯޓިވްއަށް ކުންފުނީގެ މަސައްކަތްތައް ބަދަލުވެ ކުންފުނިތަކަށް ދައުލަތުން ދޫކުރާ ކެޕިޓަ ލް
ކުޑަކުރުމަށް މަގުފަހިވެގެންދާނެއެވެ.
2009 ވަނަ އަހަރާއި 2010 ވަނަ އަހަރު ސްކޫލު އަދި އެއަރޕޯޓް ޕްރައިވަޓައިޒްކުރުމުން 510 މިލިއަން ރުފިޔާ އަދި 946 މިލިއަން
ރުފިޔާ ލިބިފައިވެއެވެ.
އެހެން އަހަރުތަކެކޭ އެއްފަދައިން، މެދުރާސްތާގައި ރިސޯޓުތަކުގެ ގޮތުގައި ތަރައްގީކުރާނެ އައު ރަށްތައް ކަ ނޑައަޅައި އެ ރަށްތައް
ދޫކުރެވިދާނެއެވެ. މިގޮތުން ދޫކުރާ ރަށްތަކުން ކޮންވަރޝަން ފީ ލިބިގެންދާނެއެވެ.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 42 2023

މެދުރާސްތާގައި ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން މުވައްޒަފުންނަށް ކުރާ ހޭދަ ކުޑަކޮށް ދެމެހެއްޓެނިވި މިންގަނޑެއްގައި ދައުލަތުގެ ޚަރަދުތައް
ހިފެހެއްޓުމަށްޓަކައި ތިރީގައިވާ ކަންކަން ކުރެވިދާނެއެވެ.
 މިހާރު ވަޒީފާގައި ތިބި މުވައްޒަފުންގެ މަސައްކަތުގެ ޕްރޮޑަކްޓިވިޓީ އިތުރުކުރުން.
 ޤާނޫނީގޮތުން އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތު އިތުރުވެފައިވާ އިދާރާތަކުން އިތުރަށް ހަވާލުވެފައިވާ ޒިންމާތައް ބަހާލާނެ ގޮތުގެ
މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭންއެއް އެކުލަވާލުން.
 ސިވިލް ސަރވިސްގެ ތެރޭގައި އެކި އިދާރާތަކުގެ ރިކުއާމަންޓްއަށް ރިއާޔަތްކޮށް އެ އިދާރާތަކުގެ މެދުގައި މުވައްޒަފުން ބަދަލުކުރުން.
 މުވައްޒަފުންގެ ރެކްރޫޓްމަންޓް މި ވަގުތަށް މަޑުޖައްސާލުން.
މިއާއެކު މުވައްޒަފުންގެ އިތުރުގަޑީގެ ޚަރަދުތައް ކުޑަކުރުމަށްޓަކައި ފްލެކްސިބަލްކޮށް މަސައްކަތްކުރެވޭނެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސިދާނެއެވެ.
މިގޮތަށް ވަގުތު ކަނޑައެޅުމުގައި ރަސްމީ ގަޑީގެ ގޮތުގައި 8 ގަޑިއިރު ކަ ނޑައަޅައި، މީގެ ތެރެއިން 2 ގަޑިއިރު ފްލެކްސިބިލްކޮށް
މަސައްކަތްކުރުމަށް ކަ ނޑައެޅިދާނެއެވެ. މީގެ އިތުރުން، ސަރުކާރުގެ އިދާރާތަކުގެ ޚިދުމަތްތައް ސެންޓްލައިޒްކޮށް އިދާރީ މުވައްޒަފުން
މަދުކުރުމާއި ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކަށް މި ޚި ދުމަތް އައުޓްސޯސްކުރެވިދާނެއެވެ.
ސަރުކާރުގެ އޮފީސްތަކުގެ އޮޕަރޭޝަނަލް ޚަރަދުތައް ކުޑަކުރުމުގެ ގޮތުން ކަރުދާސް އަދި ޕްރިންޓިންގފަދަ ކަންތައްތަ ކަށް ކުރާ ޚަރަދު
ކުޑަކުރުމަށްޓަކައި އޮފީސްތަކުން އޮންލައިންކޮށް މަސައްކަތްކުރެވޭނެ ގޮތަށް މަސައްކަތުގެ އިންތިޒާމްތައް ހަމަޖެއްސިދާނެއެވެ. މީގެ އިތުރުން
އޮފީހުގައި އުޅޭ ވަގުތުގައި ފޯރުކޮށްދެވޭ ކެއުމުގެ ޚަރަދުތަކުގެ ބޮޑު އިންސައްތައަކީ ދިފާއި ބާރުތަކުގައި މަސައްކަތްކުރައްވާ ފަރާތްތަކަށް
ފޯރުކޮ ށްދެވޭ ޚިދުމަތެކެ ވެ.
މިފަދަ ޚަ ރަދުތައް ކުޑަކުރުމަށްޓަކައި ޚިދުމަތް ހޯދަމުންދާ ރޭޓްތައް އަގުހެޔޮކުރުމަށް ކުރެވޭނެ ކަންތައްތައް ބަލައި ރޭޓުތައް މުރާޖައާ
ކުރެވިދާނެއެވެ.
ދައުލަތުގެ ޚަރަދުގެ 1-3 އިންސައްތަ ޚަރަދު ކުރެވެނީ މެޑިކަލް ކޮންސިއުމަބަލްސްއަށެވެ. މެޑިކަލް ކޮންސިއުމަބަލްސްއަކީ ހޮސްޕިޓަލުގައި
ބޭސް އާޅާދިނުމާއި، އިންޖެކަޝަން ޖެހުމާއި، ލެބޯޓަރީ ޓެސްޓާއި އެފަދަ ކަންކަމަށް ބޭނުންކުރާ ސާމާނެވެ. ފާއިތުވި އަހަރުތަކުގައި
އެވަރެޖްކޮށް 500-700 މިލިއަން ރުފިޔާ ވަރު މެޑިކަލް ކޮންސިއުމަބަލްސްއަށް ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން ޚަރަދުކުރެއެވެ. 2019 ވަނަ އަހަރު
މެޑިކަލް ކޮންސިއުމަބަލްސްއަށް 897.5 މިލިއަން ރުފަޔާ ޚަރަދުވެފައިވާއިރު، 2020 ވަނަ އަހަރު 770.7 މިލިއަން ރުފިޔާ
ބަޖެޓުކުރެވިފައިވާނެއެވެ. މެޑިކަލް ކޮންސިއުމަބަލްސްއަށް ކުރާ ޚަރަދު އިތުރުވެފައިވަނީ ހެލްތު ސެންޓަރުތައް އިތުރުވެފައިވާތީއާއި ޖުމުލަ
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 43 2023

ގޮތެއްގައި އަހަރުން އަހަރަށް މެޑިކަލް ކޮންސިއުމަބަލްސް ބޭނުންކުރާ މިންވަރު އިތުރުވެފައިވުމެވެ. މެޑިކަލް ކޮންސިއުމަބަލްސް ޚަރަދު
ކުޑަކުރުމަށް އެޅެން ހުރި ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރޭގައި:
 އިންވެންޓްރީ އަދި ސްޓޮކް މެނޭޖްމަންޓް ސިސްޓަމެއް ގާއިމުކުރުން)އޯވަރ ސްޓޮކްކުރުމުގެ ސަބަބުން އުކާލަންޖެހޭ މިންވަރު ނުވަތަ
ވޭސްޓޭޖް ދަށްކުރުން(
 މެޑިކަލް ކޮންސިއުމަބަލްސް ޕްރޮކިއުރމަންޓް ނިޒާމް ހަރުދަނާކުރުން.
 މެޑިކްލް ކޮންސިއުމަބަލްސް ވިޔަފާރީގައި ވާދަވެރިކަން އިތުރުކުރުމާއި މޮނޮޕޮލީ ބާރު ކަ ނޑުވާލުން.
 ޖެނެރިކް ބޭސް ބޭނުންކުރެވޭނެ ނިޒާމެއް ގާއިމުކުރުން.
 އެންމެ ގިނައިން ބޭނުންކުރާ އަސާސީ ބައެއް ބޭސްތައް ބަލްކް ޕަރޗޭސްކުރުން.
 ލެބޯޓަރީތަކުގައި ބޭނުންކުރާ މެޝިންތަކުގެ ރީއެޖެންޓު މާކެޓުގައި ވާދަވެރިކަން އިތުރުކުރުމަށް އެހެން ބްރޭންޑްތަކުގެ މެޝިން
ބެހެއްޓުން.
ކިޔަވާ ކުދިންނަށް ފޯރުކޮށްދޭ ފޮތްތަ ކާއި ސްޓޭޝަނަރީ މިހާރު ދެމުން އަންނަނީ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން ޖުމުލަކޮށް ހުރިހާ ދަރިވަރުންނަށެވެ.
މިގޮތަށް ކިޔަވާ ކުދިންނަށް ފޯރުކޮށް ދޭ އެހީ ކައިރި އެހެނިހެން ގައުމުތަކުގައިވެސް ފޯރުކޮށްދެމުން އަންނަނީ ޓާގެޓްކޮށްގެން، ހަމައެކަނި
ކޮންމެހެން އެހީ ބޭނުންވާ ނުވަތަ ޕަވަރޓީ ލައިންއިން ދަށުގައި ހިމެނޭ ފަރާތްތަކަށެވެ. މިގޮތުން، 2021 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން ކިޔަވާ
ކުދިންގެ ފޮތް އަދި ސްޓޭޝަނަރީ ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި ހަމައެކަނި އެކަމަށް އެދޭ ފަރާތްތަކަށް ސަރުކާރުން ފޯރުކޮށްދީފިނަމަ މިކަމަށް ކުރެވޭ
ޚަރަދު ކުޑަކުރެވިދާނެއެވެ.
ދަރިވަރުންގެ ނާސްތާ ޕްރޮގްރާމަކީ މި ސަރުކާރުގެ މައިގަ ނޑު އެއް ވައުދެއްގެ ގޮތުގައި 2019 ވަނަ އަހަރުގެ ތެރޭގައި ފެށިގެން އައި
ޕްރޮގްރާމެކެވެ. ނަމަވެސް، މި ޕްރޮގްރާމުގެ ސްކޯޕު ފުޅާކުރެވި ސްކޫލް ކުދިންނަށް ނާސްތާގެ ގޮތުގައި އެކިއެކި މެނޫތައް ހިމަނައި، ނާސްތާ
ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ހުށަހަޅާ ވަކިވަކި ކޮންޓްރެކްޓަރުންނަށް ދައްކަންޖެހޭ އަގު ބޮޑުވުމާއެކު މި ޕްރޮގްރާމްގެ ޚަރަދުތައްވަނީ ބޮޑުތަނުން
އިތުރުވެފައެވެ.
މި އަހަރުގެ ބާކީ އޮތްތަނު ގައި މި ޕްރޮގްރާމް ހެލްތު ޕްރޮފެޝަނަލުންގެ ލަފަޔާ އެއްގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގައި ހަމައެކަނި ބޭނުންޖެހޭ
ފަރާތްތަކަށް ޓާގެޓްކޮށްގެން ދެވިއްޖެނަމަ ޚަރަދުތައް ކުޑަކުރެވިދާނެއެވެ. މިއާއެކު މެނޫ ބަދަލުކޮށް މި ޕްރޮގްރާމް ފެށިގެން އައި އިރު އޮތް
ގޮތަށް ބަދަލުކުރެވިދާނެއެވެ. މިގޮތަށް މި ޕްރޮގްރާމް ޓާގެޓް ކުރެވިއްޖެނަމަ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން 75 - 50 މިލިއަން ރުފިޔާ ޚަރަދު
ކުޑަކުރެވިދާނެއެވެ.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 44 2023

ދައުލަތުގެ ޚަރަދުގެ 3-5 އިންސައްތަ ޚަރަދު ކުރެވެނީ ގައުމީ ސިއްހީ އިންޝޫރެންސް ސްކީމް ނުވަތަ އާސަންދައަށެވެ. ފާއިތުވި
އަހަރުތަކުގައި އެވަރެޖްކޮށް 1 ބިލިއަން ރުފިޔާވަރު އާސަންދަ ސްކީމަށް ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން ޚަރަދުކުރެއެވެ. 2019 ވަނަ އަހަރު
އާސަންދައަށް 1 ބިލިއަން ރުފަޔާ ޚަރަދު ވެފައިވާއިރު، 2020 ވަނަ އަހަރު 950.8 މިލިއަން ރުފިޔާ ބަޖެޓުކުރެވިފައިވާނެއެވެ. މި
ސްކީމުގެ އެންމެ ބޮޑު ޚަރަދެއް ހިނގަނީ ފާމަސީތަކުގެ ބޭހުގެ އަގު ރީއިމްބަރސްކުރުމަށާއި، އިންޕޭޝަންޓް އައުޓްޕޭޝަންޓް ޚިދުމަތަށާއި،
ރާއްޖެއިން ބޭރުން ބޭސްފަރުވާ ކުރުމަށެވެ. އާސަންދައަށް ކުރާ ޚަރަދު މިހާރު ހިނގަމުންދާ ރޭޓުގައި ބޮޑުވަމުންދާނަމަ މިއީ ދެމެހެއްޓެނިވި
ގޮތެއްގައި ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ ސްކީމެއް ނޫނެވެ. ޚަރަދު ކުޑަކުރުމަށް ކުރުމުއްދަތުގައި އެޅިދާނެ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރޭގައި:
 އެންމެ ގިނައިން ބޭނުންކުރާ ބޭސްތައް ޖެނެރިކް ބޭހަށް ބަދަލުކޮށް އާސަންދައިން ޖެނެރިކް ބޭހުގެ އަގާ ހަމަ އަށް ކަވަރުކުރުން.
 ބޭހުގެ ބޭސްލައިން ޕްރައިސް ކަ ނޑައެޅުން އަދި އެންމެ މަތިން ނެގޭނެ ރީޓެއިލް އަގު ކަނޑައެޅުން.
 ބޭހުގެ މާކެޓުގައި ވާދަވެރިކަން އިތުރުކުރުން، މިގޮތުން ބޭސް އެތެރެކުރުމުގެ މޮނޮޕޮލީ ދުއްވާލުން.
 ވާދަވެރި ބިޑިންގ މަރުހަލާއެއްގެ ތެރެއިން ބޭސް ގަތުން. އަދި ބޭސް ގަތުމުގައި އިކޮނޮމީސް އޮފް ސްކޭލް ހޯދުމަށް އެހެން ބޮޑު
ޕަރޗެސަރއަކާއެކު ގުޅިގެން ބޭސް ގަތުން.
މެދުރާސްތާގައި އާސަންދައިގެ ޚަރަދު ކުޑަކުރުމަށް ސްކީމު ރީޑިޒައިންކުރުމަށް ވިސްނުމަކީވެސް ކުރެވިދާނެ ކަމެކެވެ. ވަކިން ޚާއްސަކޮށް
ކޮންޓްރޯލެއް ނެތި ޚަރަދު އިތުރުވުން ހުއްޓުވުމަށް ސްކީމުގައި ހުރި ގޯސް އިންސެންޓިވްތައް ހައްލުކުރެވޭނެފަދަ އިސްލާހުތަކެއް
ގެނެވިދާނެއެވެ. އަދި ޖުމުލަ ގޮތެއްގައި ދައުލަތުން ހެލްތު އިންޝޫރަންސް އާއި މުވައްޒަފުންގެ ސިއްހީ ކަންކަމަށް ކުރާ ޚަރަދު އެކީ
ބަލައިލުމަކީ މުހިއްމު ކަމެކެވެ. މިގޮތުން ދައުލަތުގެ ޚަރަދުގައި އެހެނިހެން އިންޝޫރަންސް ސްކީމްތަކުގައި ބައިވެރިވެފައިވާ ފަރާތްތަކަށް
އާސަންދައިން އިސްތިސްނާ ކުރުމަކީވެސް ކުރެވިދާނެކަމެކެވެ.
ކާބޯތަކެތީގެ އަގުހެޔޮ ކުރުމަށް ދެވޭ ސަބްސިޑީ އާއި، ކަރަންޓު އަގުހެޔޮކުރުމަށް ދެވޭ ސަބްސިޑީ އާއި، ހަކަތައިގެ ސަބްސިޑީއަކީ ކާބޯތަކެތި
އަގުހެޔޮކުރުމަށް ދޭ ފައިސާ އާއި ކަރަންޓުގެ އަގުހެޔޮކުރުމަށް ދެވޭ ފައިސާއެވެ. ކާބޯތަކެތީގެ އަގުހެޔޮކުރުމަށް ދެވޭ ސަބްސިޑީއަކީ ދައުލަތުން
އަގު ކޮންޓްރޯލްކޮށްގެން ވިއްކާ ތިން ކާޑުގެ ބާވަތް (ހަ ނޑޫ، ހަކުރު، ފުށް) ވިއްކައިގެން އެސް.ޓީ.އޯއަށް ލިބޭ ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި
ދެވޭ ފައިސާއެކެވެ. ހަކަތައިގެ ސަބްސިޑީ އާއި ކަރަންޓު ސަބްސިޑީ ދެވެނީ ކަރަންޓުގެ އަގު ހެޔޮކުރުމުގެ ގޮތުންނެވެ. ހަކަތައިގެ
ސަބްސިޑީއަކީ ޔުޓިލިޓީ ކުންފުނިތަކުން ކަރަންޓު އުފެއްދުމަށް އެސް.ޓީ.އޯއިން ގަންނަ ތެލުގެ އަގު ދަށްކޮށް ބެހެއްޓުމަށްޓަކައި އެސް.ޓީ.އޯއަށް
ލިބޭ ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގައި ދެވޭ ސަބްސިޑީއެކެވެ. ކަރަންޓުގެ ސަބްސިޑީއަކީ ރައްޔިތުންނަށް ފޯރުކޮށްދޭ ކަރަންޓުގެ ޓެރިފް ރޭޓް
ކޮންޓްރޯލް ކުރެވިފައިވާތީ ޔުޓިލިޓީ ކުންފުނިތަކަށް ލިބޭ ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގައި ދެވޭ ސަބްސިޑީއެކެވެ. މި ސަބްސިޑީތަކަކީ އިންޑިރެކްޓް،
އަންޓާގެޓަޑް ސަބްސިޑީތަކެކެވެ. މާނައަކީ މި ސަބްސިޑީ ލިބެނީ މި މުދާ ނުވަތަ ޚިދުމަތް ލިބިގަންނަ ހުރިހާ ފަރާތަކަށެވެ.
ކާބޯތަކެތީގެ ސަބްސިޑީއަށް ކުރާ ޚަރަދު ކުޑަކުރުމަށް އެޅިދާނެ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރޭގައި ކޮންޓްރޯލު އަގު މަތިކުރުން، ކާޑުގެ ގޮތުގައި
ކަ ނޑައަޅާ ބާވަތްތައް މުރާޖައާކުރުން ހިމެނެއެވެ. ހަކަތަ އާއި ކަރަންޓުގެ ޚަރަދު ކުޑަކުރުމަށް ތެޔޮ ގަންނަން ލިބޭ އަގު މަތިކުރުން ނުވަތަ
ޓެރިފް ރޭޓް މަތިކުރުމަ ކީ ޚަރަދު ކުޑަކުރެވޭނެ ގޮތްތަކެވެ. އަދި ކަރަންޓު އުފެއްދުމުގެ ޚަރަދު ކުޑަކުރުމުގެ ގޮތުން ޑީސަލްއިން ކަރަންޓު
އުފެއްދުމުގެ ބަދަލުގައި އިއާދަކުރެނިވި ހަކަތައިން ކަރަންޓު އުފެއްދުމަކީވެސް މިކަމަށް ކުރަންޖެހޭ ސަބްސިޑީ ޚަރަދު ކުޑަވެގެންދާނެ
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 45 2023

ކަމެކެވެ. ނަމަވެސް ދާއިމީ ހައްލެއް ލިބިގެންދާނީ ސަބްސިޑީ ދެވޭ ގޮތް ބަދަލުކޮށްގެންކަމަށް ފެނެއެވެ. ކުންފުންޏަށް ލިބޭ ގެއްލުމުގެ
ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ސަބްސިޑީ ދެވޭނަމަ ކުންފުނިން ޚަރަދު ކުޑަކުރުމަށް ހުރި އިންސެންޓިވް ގެއްލޭކަމަށް ފެނެއެވެ . އަދި ދައުލަތުގެ އެހީއަށް
ބޭނުންޖެހިފައިވާ ފަރާތްތަކަށް ޓާގެޓު ކުރެވިގެން ދެވޭ ސަބްސިޑީ ނިޒާމަކަށް ދިއުމަކީ އެންމެ އިންސާފުވެރި ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮ ތުގައި ސަބްސިޑީ
ދެވޭނެ ގޮތްކަމަށް ފެނެއެވެ.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް | ފިސްކަލް ސްޓްރެޓެޖީ އަންގައިދޭ ބަޔާން 2021 - 46 2023